

ఓమ్

క ర బ్ర హ్మ ణే నమః

య జా ర్యే దు ల కు ప యు క్త మ గు

వి వా హ ప్ర యో గ ద ర్పణ ము .

(సప్తర క్రియా తంత్ర) సహితము)

ఇ డి ,

మ ఛి రీ క ట్ట గ ని వా ను ల గు

శ్లో నాగలింగశాస్త్రులవారి పుత్రుడగు

లి ఙ్గ నృ సిం హ శాస్త్రి చే

ప్ర య

వేదపరిజ్ఞాతలచే

స్వకీర్ణ

ఆ ర్థా సంద ము చా

విడిగింపించి క్రిందిపంపబడినది.

మఛిరీకట్టగము.

(తృ తీయ ము ద్ర) గ ము)

నిజస్వర్ణ కాపీరైట్]

1940.

వెల రు 0-8-0.

వలయువారు:- ఆర్యాసంధపెన్, బచ్చుపేట, మచిలీపట్టణము.

ధర్మశాస్త్రగ్రంథములప్రకటన.

(1) ధర్మవృన్ధ్యుత్తి-తాత్పర్యసహితము	ప్రతి 1 కురు	2-8-0
(2) ధర్మసింధువు-మూలము	...	2-8-0
(3) ఆభినవపదశీతి-తాత్పర్యసహితము		1-0-0
(4) పరాకరస్మృతి- (అచ్చులోనున్నది)		
(5) ఆశోచనిర్ణయదర్శణము- (తా-స)		0-4-0
(6) విశ్వేశ్వరస్మృతి- (తా-స)		0-4-0
(7) కాలమాధవీయం- (తా-స)		2-8-0
(8) శూద్రావరము		1-0-0
(9) శూద్రకమలాకరస్మృతి-పూర్వప్రయోగం		1-4-0
(10) పురాణోక్తకర్మప్రకాశిక		1-8-0
(11) పురాణోక్త అవరచంద్రిక		1-8-0
(12) యాజుషావరము		2-0-0
(13) ఋగ్వేదావరప్రయోగము		1-4-0
(14) శైవావరము	...	1-0-0
(15) యల్లాజీయము-తాత్పర్యసహితము		2-0-0
(16) రామోత్సవరత్నదర్శిని		1-8-0
(17) ఆశ్వలాయనగృహ్యసూత్రం-నారాయణీయ
వృత్తిర్నామభాష్యము-గృహ్యపరిశిష్టసహితం- (తా-స)		1-0-0
(18) స్మార్తశైవాగమప్రయోగం	...	1-4-0
(19) యాజుషస్మార్తానుక్రమణిక- 4 భాగములు		4-0-0
(20) నిర్ణయసింధువు (అచ్చులోను)		
(21) యాజుషస్మార్తమంత్రపాఠము- ప్రథమభాగం-సవ్వరం		2-8-0
(22) దీహారంభపథాగము-సవ్వరం		2-0-0
(23) ఋగ్వేద పూర్వప్రయోగచంద్రిక- స్వరం		1-8-0
(24) ఆశ్వలాయన స్మార్తప్రదీపిక- 2 భాగములు		0-12-0
(25) వేమనసూ కిరత్నాకరము 4000 శ్లోకములు గలవు		2-0-0

ఆర్యాసంధ పేస్, బచ్చపేట, మచిలీపట్టణము.

(26)	శ్రీగురుభక్తవిజయము- పాంచురంగ, శ్రీరంగ పటలము లుండును- ప్రితి ౧ కి రు 5	0	0
(27)	మహానాశ్వరత్నపుధాపతి-వేదాంతగ్రంథము	1	8 0
(28)	ప్రీతిప్రతిత్నమంజరి-వచనకావ్యము	1	0 0
(29)	ప్రేమినిసూత్రిములు	1	4 0
(30)	ముహూర్తసూర్తాండము- తాత్పర్యసహితము	1	8 0
(31)	ముహూర్తదర్పణము-దీపిక-గ్రహసమయ సహితం పూర్వకాలామృతము-పదవిభాగ, టికా, తా-న	0 12	0 0
(32)	ముహూర్తచింతామణి- తా-న	1	4 0
(33)	ముహూర్తపుదర్శిని- తా-న	1	0 0
(34)	ముహూర్తచంద్రిక లేక విద్యానూథవీయము	0	8 0
(35)	పంచాంగసరళి-ప్రత్యజ్ఞఫలంగలది - తా-న	0	0 0
(36)	గణకాండబోధిని- సిద్ధాంతగ్రంథము- తా-న	1	4 0
(37)	సరళంబీరవము- సారసిద్ధాంతసారసంగ్రహసహితం	0 12	0 0
(38)	సిద్ధాంత గ్రహలాఘవము- పదవిభాగ, టికా, తా-న తాత్పర్య ఉదహరణసహితము	1	4 0
(39)	వర్షఫలప్రదర్శిని-దీనినే పుష్పబంధమందురు	0	8 0
(40)	గోచారదర్శిని- ప్రథమభాగము	1	0 0
(41)	జ్యోతిషామృతము- చాతకభాగము- దీనినే గోచారిదర్శిని రెండవభాగమందురు	1	4 0
(42)	కాలసాధనకౌముది- క.బాదివంచగ్రహములు నిర్ణయించు ప్రకరణముగలది	1	0 0
(43)	ప్రసూతిచంద్రిక	0	8 0
(44)	అర్థవచంద్రిక- ప్రథమరజస్వలఫలములుగలవు	0	4 0
(45)	వాస్తుదర్పణము-దీపిక- కొత్తకూర్పు	0	8 0
(46)	సంతానరత్నాకరము- శాపవిమోచనసహితము	0	8 0
(47)	జ్యోతిష చక్రప్రదర్శిని	0	8 0
(48)	చాతకఫలచింతామణి-ప్రథమభాగము	2	0 0

ఆర్యావంశపైన్, బచ్చుపేట, మచిలీపట్టణము.

(50) జాతక ఫలచింతామణి-రెండవభాగము	0	0
(51) బృహజ్జాతకము	0	0
(52) ఉత్తరకాలామృతము-తా-స	8	0
(53) దైవజకర్ణామృతము-తా-స	8	0
(54) జాతకామృతసారము-తా-స	0	0
(55) జాతకానుభవసారము-దీనినే జాతకానుభవ దర్శనమందురు-తా-స	2	0 0
(56) జాతకాభరణము-బహువిషయములిందుగలవు	1	4 0
(57) సువర్ణక్షేత్రీకృతపదములు-ఇంటిపానులుగలవు	1	0 0
(58) గృహగణితబోధామృతము-వాస్తుసర్వస్వమందురు	1	8 0
(59) కాలచంద్రిక-ప్రథమ, ద్వితీయభాగసహితం- రెండుపత్తులు ఒకేబైండు	8	0 0
(60) ఆయుర్దాయప్రకరణము-తా-స	0	6 0
(61) జ్యోతిష యను ఉత్తరజాతకచంద్రిక	0	8 0
(62) లగ్నసర్వస్వము లేక సర్వముహూర్తగ్రంథసారం	0	12 0
(63) దశాభుక్తి ఫలచంద్రిక-వృద్ధసారాశరవిరచితము	0	12 0
(64) సిద్ధాంతరహస్యము-సిద్ధాంతులకుబహువయోగం	2	0 0
(65) దైవజ్ఞశ్శిమణి-జ్యోతిషము-తా-స	1	8 0
(66) లక్షసంఖ్యాకవ్రతకదంబము-తా-స	0	8 0
(67) వర్షార్థచింతామణి-తా-స (అచ్చులోనున్నది)	2	0 0
(68) సత్యసారాయణవ్రతకల్పము-తా-స	0	8 0
(69) చైత్రమాసమాహాత్మ్యము-తా-స	0	8 0
(70) వైశాఖమాహాత్మ్యము-స్కాందాంతర్గతము-తా-స	1	8 0
(71) శ్రావణమాసమాహాత్మ్యము-తా-స	1	0 0
(72) శార్దికపురాణము-స్కాందాంతర్గతము-తా-స	1	0 0
(73) శార్దికపురాణము-స్కాందాంతర్గతము-తా-స	1	4 0
(74) మాఘపురాణము-జిహ్వా	1	8 0
(75) గరుడపురాణము-తా-స	1	8 0

విషయ సూచిక .

సంఖ్య.	విషయములు.	పుట.
(1)	వివాహాంగ మంగళాశ్చర్యమ్	
(2)	యాజ్ఞిక వివాహ క్రియాంగులము	
(3)	స్నాతకవిధియే ...	౧
(4)	చాహిత్యములగుహోమః	౨
(5)	అగ్నికార్యమ్ ..	౧౦
(6)	శతుస్పతిప్రయోగవిధిః	౧౩
(7)	పట్నాప్రప్రయోగవిధిః	౧౪
(8)	జయ్యాది (పూర్ణాహుతి) హోమః	౧౮
(9)	యజుర్వేదప్రయత్న హోమశ్చ	౨౭
(10)	వైశాఖ్య సమంవితకలమ్	౩౦
(11)	వివాహప్రయోగః ...	౩౧
(12)	వివాహ ప్రధానహోమః	౪౧
(13)	వివాహ ప్రత్యేకహోమః	౪౬
(14)	అగ్నేయస్థాపితకః ...	౫౦
(15)	సాయమాపాననమ్ ...	౫౩
(16)	స్నాతకాపాననమ్ ...	౫౪
(17)	మహాసంకల్పః ...	౫౬
(18)	చూర్ణికా ...	౫౭
(19)	సదస్యప్రయోగః ...	౫౮
(20)	కంకణనిమోచనముంత్రః	౫౯
(21)	మిథునవిడియముంత్రః ...	౫౯
(22)	ఉపహారముంత్రః ...	౫౯
(23)	కన్యాయాంత్యంధ్యధీపముంత్రః	౬౦
(24)	శేవహోమః ...	౬౦
(25)	నాశబలిః ...	౬౩
(26)	సామాన్యాశీః ...	౬౬
(27)	దిక్పాలకప్రార్థనమ్ ...	౬౮

వా హాం గ మం గ లో మ్మ క

శ్రీమత్పంచజవిష్టరో హరిహరా వాయుర్మహేంద్రోనల శ్చం
 ద్రోభాస్కర విత్తపాల పరుణా భర్మాధిపాలగ్రహాః । పృథ్వీమోక్ష
 నలకూబర స్సురగురు శ్చింతామణిః కౌస్తుభ స్వామిశక్తిధరశ్చలూగ
 గలధరః కుర్వంతువాంసుంగళమ్ ॥౧॥ వాల్మీకి స్మరణస్మరందన ముని
 ర్వాస్తవసీతోభృగు ర్జాబాలి గ్గమదగ్ని రత్రికపితా గార్గాంగిరోగౌత
 మాః । మాంధాతా నహుమ్యుదీకనగరా వేణుర్లిప్యంతా రామో
 భర్తసుతో యయాతి భరతౌ కుర్వంతువాంసుంగళమ్ ॥౨॥ అశ్వత్థో
 బదరీచ చందనతరు ర్మంచారకల్పదుగ్రహ జంబూనింబకదంబ చూత
 సరళాః పృథ్వాశ్చయే ష్ఠిరిణాః । సర్వేతే ఫలమశ్రితంవసచలై రైవ
 భ్రాజితంభ్రాజితం రవ్యం చైత్రరథం సునందనవనం కుర్వంతువాం
 సుంగళమ్ ॥౩॥ గంగా సింధు సరస్వతీచ యమునా గోదావరీ నర్మదా
 కావేరీ సరయూ ర్మహేంద్రతనయా చర్మణ్యతీ వేణుకాః । ష్ఠిపా

విసతా భూమి స్సువర్ణాశుభా సావిత్రిచ సరస్వతీచ సురభి స్సత్సవ్ర
 తాదుంధతీ । స్వాహా జాంబవతీచ రుక్మభగినీ దుస్స్వప్న విభవంసినీ
 వేలాచాంబునిధే పృథ్వి న మకరా కుర్వంతువాం సుంగళమ్ ॥౪॥
 స్నిగ్ధాన్నందధిపాయనం రుచికరం కంభపృథ్వాక్షం జలం శంఖం చం
 దన మూర్తికం సువిమలం గోరోచనం శ్రీఫలం । విప్రా నేదవిదః
 పృథాతనమయే గౌతాంజనం వీహతూ దూర్వాగ్రింసితితండులూ
 ప్రితిదినం కుర్వంతువాంసుంగళమ్ ॥౫॥ సేత్రాణాం త్రిమయం శుభం
 పశుపతే రగ్నిత్రయంసావనం । పుణ్యం విష్ణుపదత్రయం త్రిభువనం
 ఖ్యాతంచ రామ త్రయం । గంగావాహ పథత్రయం సువిమలం వేద
 త్రయంసుందరం । సంధ్యానాం త్రితయం ద్విలై రభిమతం కుర్వంతు
 వాం సుంగళమ్ ॥౬॥ శ్రీకైలేంద్ర సువేల వింధ్య మలయా శ్రీచిత్ర
 కూటాచల శ్చంద్రోద్రా మహేంద్ర మంధరగిరి శ్రీకంఠవాసో
 దయాః । అస్తాద్విస్మర వేస్మరంగముఖక పృథున్న శ్శంకాచల స్సర్వే
 తే గిరియస్సుమేరుసహితాః కుర్వంతువాం సుంగళమ్ ॥౭॥

యాజ్ఞిక వివాహ క్రియా తంత్రము.

ఎరునిగృహముందు స్నాతకవ్రతము విధిచేత) కారము జరుపుట, పిమ్మట కాశీయాత్రకు వెళ్ళుటకు జోవుచుండగా మార్గమధ్యంబున వధువుయొక్క నహళోపరంబు నుండి ఎస్తాభరణములచే పూజించి బావగారు మీకు గృహస్థాశ్రమ స్వీకారము చేయుట అస్మత్సహా దిరిని మితిచ్చి నివాహముచే సెదము గా, దయచేసి పాదగ్రహణము నకు తలలి రావలసిందనిచెప్పి ఎదుస్కరించవలెను. పిమ్మట తథాస్తు అని ఆచార్యుడగు కలుకవలెను. పిమ్మట బావనుబిదిని వస్త్రాదులచే పూజించుట సువస్థిధిము. గృహములో ప్రవేశించి వారు పంపించిన భోజనసామగ్గిని స్వీకరించవలెను. ఎధూపరుల మంగళస్నానము: వివాహమునకు వధువుయొక్క గృహముందు ప్రవేశించవలయును. పిమ్మట దంపతులకు మంగళస్నానము, వధూపూర్వకము. గణాధి పతిపూజా- పుణ్యాహవాచనము.- గణాధిపతిపూజా, పుణ్యాహవాచ నము తత్ర) సంకల్పవిశేషములు (అనుహవిమతి) శాకునాది మంత్ర) ములు సర్వము విశదముగాని యిందు విస్తరింపలేదు. రక్షాబంధన పూజా.- రక్షాబంధనపూజా “విశ్వేత్తాతే” అనుమంత్రముచే వరుని కుడిచేతికిని, యిత్థోపవీత ధారణము:- శ్వమరిదత్త ద్వితీయయజ్ఞోప వీతధారణము కన్యావిరణములు: కన్యాపరదార్థము సుహృద్వర ప్రేరణము గౌరీపూజా:- గౌరీపూజా కంఠపూజా “బృహత్సామ” అనుమంత్రముచే కన్యకయొక్క మెడమచేతికిని గట్టవలెను. పిమ్మట గోశ్రాచ్చారణము వరాస్వేషణ ప్రేషణము, వరుని కన్యాదాత పూజించు విధము.- కన్యాదాత పత్ని సహితుడై సరికల్పము చేసి పాద్యకలశోదకము నభిమంత్రించి వరుని పాదప్రక్షాళనముజేసి మధు పర్కమునిచ్చునది. పాదప్రక్షాళనము.- పాద ప్రక్షాళనముచే పో యిన తేజస్సును ముఱలగ్రహించుటకై వరుడు “మయిమహా” యను మంత్రమును పఠింపవలెను. ఎముద్రమందు జలమువిడచుట:- కూర్చు పట్టుకొని “అర్హణీయాజానః” అను మంత్రముచే నభిమంత్రించి అం

జలియందుంచబడిన జలమును వరుడు “నిరంజోగోహోసి”
మంత్రముచే జపించి నీళ్ళు విడుచునది. మిగిలిన జలమును సముద్ర
మందు విడువనలయును. వరునికి ఎంతాభరణము లిచ్చుట:- వరు
నకు వస్త్రాలంకారములను యథాశక్తి ననుసరించి యివ్వవలయును.
అప్పుడు వస్త్రద్వయధారణాంతరము వరుఁ డాచమనము చేయవల
యును. శేకనాయస్వాహా . శ్రీకృష్ణాయనమః॥ అని కరింపవలెను.
తూర్పు ఉత్తరము శ్రేష్ఠము, శ్లో! పూర్వమమృతమాచమ్య సోమ
పానంతథోతరే దక్షిణేపునరాచమ్య పున్నాసంతువశ్చిమే॥ అను
ప్రమాణముననుసరించి జరుపవలెను మధుపర్కప్రాశనము.- మధు
పర్కప్రాశనము అనగా పెరుగును తేనెయును ఒకపాత్రయందు
గలిపి దానిని గొప్పదియగు కంచుపాత్రముచేత మూసి రెండుకూర్చు
లతోఁదీసికొని యిది మధుపర్కముని దాత చెప్పవలెను. మధుపర్క
మును గ్రహించుట:- వరుఁడా మధుపర్కమును దీసికొని పైన గప్పి
యుండు పాత్రను దీసివైచి “గ్రహ్యేవిద్యామై” “ఆహాగ్రాహయతసా”
యను నీ రెండుమంత్రములచే న స్మరింపవలెను. వరునకు ఆచమ
నము:- “అమృతోవస్తరణమసి” అని ఉదకమును లోవలికి పుచ్చుకో
వలెను రెండుపర్యాయము లాచమించినపిమ్మట అత్రగారు చేతిలోఁ
బెట్టగా “యస్మద్గునో మధవ్యం” అను మంత్రముచేతి ముమ్మాటు
వరుడు ప్రాశనముఁజేయవలయును. సాస్తవ్రతాశనము:- వరుడు
ఉదకమును పానముచేసి చేతినికడిసికొని రెండుపర్యాయము లాచమ
నముఁ జేయవలయును. గోవును అభిమంత్రించుట:- “గౌరితిగాం”
అనుమంత్రముచే దాత గోవును వధింపఁదలతువా? విడువఁదలతువా
యని యడిగినప్పుడు ప్రతిగృహీత నధింపఁదలచినచో “గౌరస్యపహత
పాష్టా” అను మంత్రములచేతనున్న, విడువఁదలచినచో “యష్టో
వర్ధశాం” అను మంత్రములచేతనున్న ప్రత్నిస్త్రమిచ్చుచు గోవుకు
ప్రతినిధిగా వక్కను పైకి యెగురవైచి ఉపకముఁబ్రాగుగాక, గరిక
లను భక్షించుగాకయని చెప్పుచు, గోవును విడిచివేయుట:- “ఓము
త్సృజతి” అని వరుడు గట్టిగా బలుచివలయును. సిద్ధమన్నము:-
పిమ్మట దాత చెప్పవలసినదేమిదనగా అన్నము సిద్ధమణచఁబడినదని

దాత చెప్పగా వరుణుని పిల్లలైన యిన్నానాను నంగీకరించితి రంధని
 గట్టిగా జెప్పవలయును. పిమ్మట “అంతఃపుటలం కన్యత్వా” అనగా
 తెలుసు బట్టవలెను కన్యదానము - బియ్యం కన్యదాత స్త్రీ
 యామముజేసి సాలంకృతకన్యదానము గావింతుటకై సంకల్పించ
 వలయును ముహూదానములకేయు విధము. - ముహూదానమునాంత
 ర్నితముగు సాలంకృతకన్యదానములందును ముహూదానము పురా
 ణోక్త కర్మప్రకారమునందు జూడదగును గ్రంథవిస్తరభీతిచే యి
 చ్చట జేర్చబడలేదు అన్య శ్రీమదాది... సాలంకృత కన్యదానము
 దానంకరిషే || శ్లో || కన్యదానమునక సంగతి || యనువలెను పఠించ
 వలెను. గోత్రోద్ధారణము - ఎరునియొక్క గోత్రవనరలనుజేప్పి
 వధువుయొక్క గోత్రవనరలనుగూడజేప్పి కన్యదానము జేయవల
 యును అప్పుడు “తుభ్యహం సంప్రదామి” అనువలెను జెప్పవల
 యును. నమమ అను శబ్దము కన్యదానములకు జెప్పదగదు. వర
 దక్షిణ సువణకపూర్వకముగా యివ్వవలెను. గౌరీ పూజ:- పెండ్లి
 కమాత్రైను గౌరీపూజనన్నిధిలోనుంచి తెచ్చే మేనమామకు బట్టలు
 యివ్వవలెను. ధరించి బట్టనుసహా పెళ్ళికుమార్తెను తీసికొనిరావల
 యును ఇది లోకాచారము. కన్యదానాంతరము నమస్తదానములు
 జలుపవలెను ఆముహూదానము లన్నియును అష్టోత్తర కరదానకల్ప
 మందు జూడదగును. ధర్మార్థకామములు. - ధర్మార్థకామముల
 యందు ఈకన్య సీచెదినువలెనీ నగునగూడదనియు, అనగా వరుడు
 సంకల్పించినప్రకారము వధువుగడవలెను వ్యతిరేక ముండగూడదని
 కన్యదాత వరునిజూచి చెప్పవలెను. పిమ్మట వరుడు ధర్మార్థకామ
 ములను మీరి నడచుటలేదని పెళ్ళికుమారుడు వలకవలెను

సుముహూర్తము:- సుముహూర్తకాల సమయమున చూర్ణి
 కానిమంత్రములను వారిచే చేరకనహితగుణమును శిరస్సుపై వకరికి
 వకరు దింకతం లుభయులు శిరస్సునందు బట్టవలయును. ఇదియే
 సుముహూర్తకాల మని పెద్దలు చెప్పుదురు. “ధృవం తే... అయది
 ముహూర్తకస్సుముహూర్తోస్తు! వధువుచూచుట:- సుముహూర్త
 మందు పెళ్ళికుమారుడు పెళ్ళికుమార్తెను జూచి “అభాతృప్నీం”

అను మంత్రమును జపించి కన్నులు మూసికొని “అఘోరచక్షురపతి ఘ్నేష్వధి” అను మంత్రమును జెప్పి కన్యకను జూడవలయును. కన్యా చాతకు నూతనవస్త్రాభరణములు - కన్యాచాతకు నూతనవస్త్రాభరణములు వారి యుత్తవారు దంపతులకు బట్టలు చవిపించుదురు. ఇది లోకాచారము. పిమ్మట కన్యాచాత పెద్దలను నూతన వస్త్రములచే పూజించి తాను నూతన వస్త్రములను ధరించవలెను. పథువుకును వల్లెపంచలు చీరె రవిక మొదలగునవి చవిపించవలెను. దంపతులు భయులు ఏకముగా కూర్చుండటం - “అనాభ్యాం కర్మాణి కలిశ్వాని” వధూవరులు ప్రాణాయామము, జేసినపారిత్రే మన మిరువురము కలిసి సత్కించులను జేయవలెను. సంతానము బడయువలయునని సంకల్పించవలెను. పథువుయొక్క పాపిడియందు “ఇదమహా” మను మంత్రముచే దంభులతో ప్రాక్ మొదలు వశ్యము సమాప్తి. దర్భులతో తుడిచివేసిన పిమ్మట - “అర్చ్యమా అగ్నిం పరియంతు” అను మంత్రముచే కన్యక శిరస్సునందు పిఛవర్ణులతో జేసిన ‘○’ చుట్టసుంచి దానియందు కాడియొక్క యెడనుతట్టుండెడు రంధ్రము నుంచవలయును. “భేననగతి” కాడియొక్క రంధ్రమందు అభిశేకము - కాడియొక్క యెడను రంధ్రమునందు “శంకేహిరణ్యగం” అను మంత్రమును జెప్పి సువర్ణముతో గప్పి “హిరణ్యవర్ణాఘ్నచయః” అనునది మొదలు అయిదుమంత్రములను పఠించి “పంచభిస్సకృత్సావయతి” ఒక్కమాటు స్నానము జేయించవలెను ఇదే గంగాస్నానమని కొందరందురు. “పరిత్వాగిర్వణా” అను మంత్రమును పఠించుట - “పరిత్వాగిర్వణోగిర” అను మంత్రము జెప్పి ఖండింపని వస్త్రముచేత నాచ్ఛాదించవలయును. యోక్త్రభారణము - ఆచమించి “అశానానాసౌమనసం” అను మంత్రముతో చేనిన త్రాటిని కన్యకయొక్క మొలను పరుడగు కట్టవలెను. నాభికి ఉత్తరపుటట్టు త్రాటిని ఊచ్చుకొనిముడి వేసి పనిక్షణముగాజట్టి నాభికిదక్షిణపుటట్టుంచవలెను. దీనినే యోక్త్రమందురు. దర్భత్రాడులని కొందరందురు. మాంగల్యభారణము - శ్రోగ్ మాంగల్యతంతునానేన ముడుచవన హేతునా । కంఠేపద్మాని సుధిగే త్పంచవశింధిశ్శరీరే । మంగళనూత్రమును

గట్టవలెను. రెండుముళ్ళు గట్టివి 3 వ ముడి చూముడి వేయవలెను. నభాశీర్వచనము:- (సభాయాం) నభాసంతుండునా రందలు దంపతుల శిరస్సులందు అక్షత రోము అనగా మూలగల్య ధారణ ముహూర్తానుష్ఠానముహూర్తాన్ని అని అందరు పరింకువని. తరం బాబులు:- “ప్రజాపతి స్త్రియం” ప్రజామేకామ సమృద్ధ్యతామ్ పంచు పోయవలెను. “సకలై మే కామ సమృద్ధ్యతాం” కన్యయును, “ప్రజ్ఞా మే కామ సమృద్ధ్యతాం” వరుణును, అన్యోన్యం యుగవతు - ఒకరితోకను శిరస్సునం దుంచవలెను నాలుగవపర్వా యము తూష్టిం చేతుల్లం ర వ మూడు శిశియోమే కామసమృద్ధ్యతాం అనికఠింపవలెను బ్రహ్మముడి - “యోస్యైతాంబ్రహ్మణో” “అగ్నే విశ్వేభి” మంత్రములనుజెప్పి బ్రహ్మముడి వేయవలెను. మత్తత్రయ తాంబూలము సభాయాశీర్వాదము స్వస్తిమంత్రాగ్రము జటుపవలయును, హస్తగ్రహణము - “పూసా శ్వేతోసయతు” ఈ కొత్త పెండ్లి కూటారి హస్తము గట్టుకొని వివాహ ప్రధాన హోమమునకు బోవలెను. అన్నట అన్నిచ/తిష్ఠాపనము విధివ్రాతముజగుపవలెను. ఉత్తరోవరః. సప్తమః - అగ్నికి ఉత్తరపుర్ణిమ “అగ్నిష్ఠేమమశ్వామ” మంత్రమునుజెప్పి కన్యకను కడితాలిచేత రాల్చిచై న్నగ్నించి నిలువ వలెను. అగ్ని ప్రదక్షిణము లాజహోమము - లాజహోమము, జయోదిహోమము జటుపవలెను. లాజహోమమందు భావమరిది గారికి బహుమానమిచ్చెదరు లోకాచారము. వధువుకు మట్టెలుంచుదురు. హోమాంగమందు “ప్రత్యామరిణామి” అను మంత్రములం జెప్పి యోక్తమును పరుడు నిప్పి వేయవలెను ప్రతే హోమము:- వివాహాగ్నిహోమవేద హోమము, జయోదిహోమములు, “ఘృవక్షితి” ధృవనక్షత్ర దర్శనము, అనుధతి దర్శనము అర్చమిమవవలెను. శ్లో! కళ్యపాత్రిధరద్వాశో విశ్వామిత్రోధగౌతమః । వసిష్ఠో స్తథా । అర్చ్యంతబ్యాత్ । “ధృవహరుంధతించదర్శయతి” అగ్నేయ స్థాలీపాశము:- అగ్నేయ స్థాలీపాశము, గంధర్వ ప్రతిష్ఠాపనములు, జయోదివర్ణము, ప్రాజపత్యహోమము, ఔసావనము యావజ్జీవము జటుపవలెను, సా- అగ్నేయేస్వాహ, అగ్నేయేసిషక్వ తేసాహ!।

(తండులహోమము) 21- సూర్యాయస్వాహా, అగ్నేయే స్విష్టకృతే స్వాహా । (మొదటిదానికన్న రెండవది యధికము) ఆహుతిసంసర్గ దోషనివృత్త్యర్థం వనస్పతిహోమంకుర్యాత్ । సదస్యము:- తృతీయా హ్నికశ్చియ, పాతరాపాసనము, సదస్యము, మహాదాశీర్వచనము, పెద్దలను సన్మానించుట, పంజీకులను సన్మానించుట మొదలగునవి, వభాకట్నం, గ్రామకట్నం దేశాచారముల గొప్పస జరుపవలెను. ౪ వ దినముయొక్క అవరరాత్రియందు శేషహోమము - గంధర్వో ద్వాసనము, శేషహోమము, జయూచి పరీక్షేచనాంతము, కర్మణః పుణ్యాహవాచనము కంఠకొట్టాలు- ౫ వ దినంబున కంఠకొట్టాలు. నాకబలి- నాకబలి త్రయస్త్రింశత్కృతి దేవతావిసర్జనము నకుముందు కర్మణః పుణ్యాహము, నీలలోహితధారణము “నీలలోహితే” అనుమంత్రముచే (నల్లపూసలు) ధారణము గర్భాధానమంత్రసంస్కారము, పిమ్మట పాన్డు, దంపతీతాంబూలము, ఫలదానములు, సూర్యవాయునదానము, బలపాతద్వయంబున “దేవేంద్రాణి నమస్తుభ్యం దేవేంద్ర” పీఠియభాషిణి । వివాహం భాగ్య మారోగ్యం పుత్రలభం చ దేహిమే” అను మంత్రముఁజెప్పి ఇంద్రాణిఁబ్రార్థించవలయును (కమ్మాకడియం) అనఁగా బంగారపువస్తువు నెండివస్తువు బలమందుంచవలెను. సువర్ణము వరుడు స్పృశించవలెను. నెండి వస్తువు వధువు స్పృశించవలెను. దక్షిణకట్టుననుండు ఏనుగమీద వధువును, ఉత్తరపుకట్టుననుండు ఏనుగమీద వరుడును నిలుచుండి “ఇంచాయరాక్షే” అను మంత్రమును పఠించుచు మూడువిదక్షిణములను జేయవలయును. “వాతో దేవతా” అనుమంత్రములనువరించునది. పదక్షిణముందు జ్యోతులు వెలిగింతురు. 33 అని కొందఱు ౧౬ అని కొందఱు చెప్పుదురు. కంకణవిసర్జనము వధూగృహ ప్రవేశానంతరము చేయుదురు “కంకతోఽకంకతో” అను మంత్రమును చెప్పుదురు పిమ్మట వసంతోత్సవము అయిదవదినంబున వగలే చేతురు, దండాడింపు, అప్పగింతలు, వధూగృహప్రవేశము మొదలగునవి విధిప్రకారము జరుపవలెను.

వ ర బ్ర హ్మ తే న మః .

యజుర్వేద వివాహ ప్రయోగ దర్పణము.

(అ తా దా స్నా త క వ) త మ)

అథ నమావ ర్తనముశ్చ తె || శ్లో॥ వేదోదితానాం నిత్యానాం
కర్మణాం నమతిక్రమే స్నాతకవ్రతలోపేచ ప్రియశ్చి త్తమభోజనమ్ ||
ఆచమ్య... ఏవంగుణ... శుభతిథా శ్రీమా... గోత్ర... నామ
ధేయః | శ్రీమతః... గోత్రస్య... నామధేయస్య మమ ఉపాత్తదురిత
క్షయద్వారా శ్రీ వరమేశ్వర పీఠ్యర్థం మమాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం
స్నాతకవ్రతాభ్యుంకర్మకరిష్యమాణ సదంగ త్వేన తదాదా శుద్ధ్యర్థం
... స్వస్తిపుణ్యాహవాచనంకరిష్యే | అదా నిర్విఘ్నేన ప్రారంభపరి
నమాత్మ్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాంకరిష్యే | గణాధిపతిపూజాం
కృత్వా | పుణ్యాహం వాచయిత్వా | ఆచమ్య... ఏవంగుణ... శుభ
తిథా | శ్రీమా... గోత్ర... నామధేయః | శ్రీమతః... గోత్రస్య
... నామధేయస్య మమాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం ఉపనయనదినమారభ్య
నమావర్తన శుభలగ్నవర్యంతం బ్రహ్మచర్యవ్రతలోపప్రచాయశ్చి త్తం
కరిష్యే | యథాశక్తి తండులనహిత పరివద్దక్షిణాంగృహీత్వా | ఉప
స్థాయ | ఆత్మవ్రదక్షిణత్రయంకృత్వా | శ్లో॥ నమస్తసంపత్సమవాప్తి
..... యథోక్తదక్షిణామిన స్వీకృత్య | మమోపనయనాది నమా
వర్తనవర్యంతం మధ్యే సంభావితానాం పాపానాం అస్నానసంధ్యా
వందన జపహీన భిక్షాగ్నికార్య శూద్రాదిస్పర్శన నిందితాన్నభోజన
ఖట్వాంకశయన ఖట్వాధిరూఢతో జలపానభక్షణ త్తేర కాపీన కటి
సూత్ర యజ్ఞోపవీతాజనదండాధారణ దర్పణదర్శన వృద్ధోల్లంఘన
పాపందాదినంసర్గవశ్యతి త్రియస్త్రిగంశన్నిమిత్తానాం సర్వేషాందో
షాణామవసోదనార్థం బ్రహ్మచర్యవ్రతలోపప్రచాయశ్చి త్తం నిశ్చిత్త-
ఉపవిశ్య- మామనుగృహ్లాంతభవంతః-అనుగృహ్లామః || యజమానస్య

...గోతోద్భవస్య...నామధేయస్య ఉపనయనప్రభృతి ఏతత్ క్షణ
 పర్యంతం సంభావితేభ్యః స్వర్ణేభ్యః పాపేభ్యో విముక్తి ర్భూయా
 ది త్యేషానభానుగృహ్లాతుః । స్నాతకప్రతాధికారసిద్ధిరస్త్వితిభవంతో
 బ్రువంతుః । స్నాతకప్రతాధికార సిద్ధిరస్తు । ఓం భూ...శుభతిథౌ
 మును శరీర శుద్ధ్యర్థం స్వర్ణ ధాన్యాజ్య కృచ్చాన్రిన్యాచరిష్యే ।
 శ్లో! స్వర్ణం పవిత్రమమలం స్వర్ణం పావప్రణాశనం । స్వర్ణం హి శంక
 రం యస్మా దతశ్చాంతిం ప్రయచ్ఛమే ॥ ధన్వంతరోషి వాతార మహ
 లోకే వరత్రయ । యస్మాత్తస్మా చ్చివంతుస్యా దతశ్చాంతిం ప్రయ
 చ్ఛమే । కామధేనోస్సముద్యాతం సర్వక్రితుషు సంస్థితం । దేవానా
 మ్మాజ్ఞమాహార మతశ్చాంతిం ప్రయచ్ఛమే । హిరణ్యగర్భగర్భభం
 హేమబీజం విభావసాః । అనంతపుణ్యఫలద మతశ్చాంతిం ప్రయచ్ఛమే ॥
 ఇదం కృచ్చాన్రిన్యాప్రత్యామ్నాయం శ్రీమహావిష్ణుస్వరూపాయ ..
 ...ప్రీత్యర్థం స్వర్ణ కృచ్చాన్రిన్యాప్రత్యామ్నాయం యథాశక్తి హిరణ్యం
 తుభ్య...నమః । శ్రీ మహావిష్ణు ప్రీత్యర్థం ధాన్యకృచ్చాన్రి- ఆజ్య
 కృచ్చాన్రిన్యాప్రత్యామ్నాయం + నమః । ఏభి స్వర్ణ ధాన్యాజ్యకృచ్చాన్రి
 శ్చ భగవాన్ సర్వాత్మకః శ్రీమహావిష్ణు స్సుప్రీతో వరదోభవతు ।
 మమ శరీరశుద్ధిరస్త్వితిభవంతోబ్రువంతుః । శరీరశుద్ధిరస్తు । ఆచమ్య
 ...ఏవంగుణ...శుభతిథౌ మును బ్రహ్మచర్యవ్రతలోపసాయశ్చిత్రా
 భణం పాహిత్రయోదశహోమంకరిష్యే । ఘండిలోల్లేఖనాద్యాజ్యనగ్న
 స్కారాంతే- అత్ర చతుష్పాత్రవ్రతయోగం కుర్యాత్ । పూర్వపరి
 షేచనంకృత్వా । ఏకం-ద్వై-త్రిణి-చత్వారి । పునరుర్జాని + చిక్వత్ర
 స్వాహా । అగ్నేయఇదం । ప్రహర్షయాని + స్పరిస్వాహా । అగ్నేయ
 ఇదం । భూర్భువాయువేదం + స్వాహా । అగ్నేయే పృథివ్యై
 మహారణ్యం । భువ్రావాయువేదం + స్వాహా । వాయువేదంతిత్వా
 యచమహారణ్యం । సువరాద్రిత్యా + స్వాహా । అదిత్యాచదివే
 మహారణ్యం । భూభృవస్సున + స్వాహా । చంద్రమసే నక్ష

దిగ్భ్యోమహతఇదం । పాహినో అగ్న వససేస్త్యాహః । పాహినో అగ్న
 వసనఇదం । పాహినోవిశ్వవేదసేస్త్యాహః । పాహినో విశ్వవేదసఇదం ।
 యజ్ఞంపాహివిభావసోస్త్యాహః । యజ్ఞంపాహివిభావసవఇదం ॥ సర్వం
 పాహితతక్రతోస్త్యాహః । సర్వంపాహితతక్రతవఇదం । పాహినోఅగ్న
 ఏకయా + ర్వస్తోస్త్యాహః । వసనఇదం । పునరూ + స్వాహః । అగ్నయ
 ఇదం । స్రవరయ్యాని + విశ్వతస్సరిస్త్యాహః ॥ అగ్నయఇదం । సర్వ
 ప్రియశ్చిత్తంకరిష్యే । ఓంభూర్భువస్సుప్తస్సాహః । వహవతయిఇదం ।
 అద్దితేనవ్యమగ్న్తే + ప్రాసావీః । ఇత్యుత్తరపరిషేచనం కుర్యాత్ ।
 అసేన పాహి త్రయోదశ హోమేన భగవాన్ త్వర్యాత్తతః... మమ
 స్నాతకవ్రతాధికారసిద్ధిరస్తితి...బ్రువంతు । స్నాతకప్రతాధికార
 సిద్ధిరస్తు । ప్రాణనాయమ్యు । ఏవంగుణ...తిథా... శ్రీ పరమేశ్వర
 ప్రీత్యర్థం ఆయుర్వర్షాయశోబలాభివృద్ధ్యర్థం ప్రాతరగ్నికార్యంసమిధా
 ధానంకరిష్యే । పరిత్యాగై...అహంభోఅభివాదయే । (అగ్నికార్యం
 10 వ పుటలో గలదు) వేదమధీత్యస్నాన్య । ఆచమ్య...ఏవంగుణ
 ...మథతిథా శ్రీమాన్...గోత్ర...నామధేయః । శ్రీమతః...
 గోత్రన్య...నామధేయన్య మమాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం స్నాతకవ్ర
 తాఖ్యం కర్మకరిష్యే । స్నాతకవ్రతాంగత్వేన రక్షార్థం రక్షాబంధ
 నంకరిష్యే । రక్షాబంధనదేవతాభ్యోనమః । ధ్యానావాహనాది షోడ
 శోపచారపూజాం సమర్పయామి । విశ్వేతా తైనవసేషు ప్రవాప్త్యా
 యాచకర్ణమఘవన్నింద్రీసుప్తతే । సారావతం యతుర్పరునంభృతం
 వస్త్రపాపృణోశ్వర్తభాయముపిబంధతే । రక్షాబంధనముచూర్త స్సు
 ముచూర్తోఽస్తు । ప్రాగుడయాద్వీజం ప్రవిశ్యాంతర్లోమాచర్యణా
 ద్వారమపిధాయాస్తే । మధ్యందినేగ్న రుపనమాధానాది పాత్ర
 వ్రయోగకాలే । శ్లో । సూతేవస్త్రేమణియుగసమి త్ప్రీక్సుగంధా

వ్రాసెనాని । శీతోష్ణాంబుక్షురకటయవచ్చుచేదండంబనాని । అదర్శో
పానహకుశకృత్స్నానచూర్ణోదపాతే । స్నానంయుంజ్యాత్సకృదిహ
నరః కాష్ఠమాదుంబరంచ

నూత్రే = రెండు నూత్రములు, వస్త్రే = రెండువస్త్ర
ములు, మణియుగ = రెండు సువర్ణకంఠములు, సమిత్ = ఇధ్మము,
నగ్ = పుష్పమాలిక, గంధాకా = గంధము, వనర్తా = పోగులజోడు,
శీతోష్ణాంబు = శీతోదకము - ఉష్ణోదకము, క్షుర = కత్తి, కట = దర్ప
చాన, యవ = వడ్లు, ఛత్ర = గొడుగు, దండం = పెదురుకట్ట, అంజన =
కాటుకకాయ, అదర్శు = అద్దము, ఉపానద్యయం = చెవ్వులజోడు, కుశ
= దర్ప, కకృత్ = ఎద్దుపేడ, స్నానచూర్ణ = సున్నిపిండి, ఉదకపాత్రే =
ఉదకసహితమయిన చెంబులజోడు, నరః = మనుష్యుడు, స్నానం =
స్నానమును, యుంజ్యాత్ = సకృత్ = ఒక్కమాటు చేయవలయును.
కాష్ఠమాదుంబరంచ = మేడిపుల్లయును.

పట్నాత్ప్రప్రయోగః॥ ఓం భూభువస్సువరోమ్ । చత్వారిశ్చండా
.... ఏకం-ద్వే-త్రిణి-చత్వారి ॥ అధాజ్యభాగో సుచాజహోతి ।
అగ్నయేస్వాహే త్యుత్తరార్థ పూర్వార్థే అగ్నయశ్చదం । సోమాయ
స్వాహేతి దక్షిణార్థ పూర్వార్థే సోమాయేదం । నమం పూర్వేణ ।
అగ్నయేస్వాహే । మధ్యే అగ్నయశ్చదం । అథ పాలాశీగ్ం నమిథము త్ర
రయాధాయ । ఓం క్షుచ్యం స్తోమమర్హతే జాతవేద సేవభమివ సమ్యహే
నూమనీషయా । భద్రాహివః । ప్రమతిరస్య నగ్ం సద్యగ్నైవభ్యేమా
రిషామస్తయంతస । అగ్నయేజాతవేదసశ్చదం । అథ ఉత్తరేణాగ్నిం
కటచవిశ్య । త్రాత్యయుషమితి క్షురమభిమంత్యి । త్రాత్యయుషం
జమదగ్నైః కశ్యపస్య త్రాత్యయుషమ్ । యజ్ఞేనానాం త్రాత్యయుషం
తస్మై అస్తు త్రాత్యయుషం । శిశ్రూసామానీతి యజమా వస్త్రేవ్రదాయ ।

శ్రీమదామాస్మిన్వధితి నేపితా నమస్తేఅస్తుమామాహిగంపీ . అహిగం
 నగంసర్జనాద్యాశీశనిధానా త్సమానం . ఉష్ణేనవాయువితి యజమా
 ఉష్ణాశ్శీతా స్వపరిణయ . ఉష్ణేన వాయుపుడకే నేహ్యదితి . శీతా
 వపతు . ఉష్ణోదకం శీతోదకే నినియ . అపఠందంర్వితి కుమారస్వ
 శిరఃసత్తి . అపఠందంతజీవసే దీర్ఘాయుత్వాయ వర్చసే శ్లోక్తు
 నూర్యందృశే . యేనావపదితి చతస్రుభిః ప్రతిమంత్రం ప్రదక్షిణం
 ప్రదిదిశం ప్రవపతి . యేనావపథువిలాతసరేణ సోమస్వ రాజ్ఞో వరు
 ణస్యవిద్వాక . తేన బ్రహ్మణోఽవపతేదమ స్యాయుష్మాక జరదప్తి
 ర్యథానదయం...శర్మా . ఇతిపూర్వతోవపతి . తా నే శాశ్చకృత్సింహే
 నిధాయ . అపఠవన్పుశ్య . త్రిగ్రీదర్భా నంతర్థాయ .
 యత్తురేణేతి ప్రథమ వసంతం మారానుమంత్రయతే . యత్తురేణ
 దుర్చ...తేన తేవసామి...శర్మా . యేనపూషా బృహస్ప...సాశ్లో
 కాయస్వస్తయే . ఇతి దక్షిణతోవపతి . తా నే శాశ్చకృత్సింహే
 నిధాయ . అపఠవన్పుశ్య . పునః త్రిగ్రీదర్భా నంతర్థాయ .
 యేనపూషాశ్చ...సాశ్లోకాయస్వస్తయే . ఇతి పశ్చిమతోవపతి .
 తా నే శాశ్చకృత్సింహేనిధాయ . అపఠవన్పుశ్య . పునః త్రిగ్రీ
 దర్భానంతర్థాయ . యేనపూషాబృహస్పతే రగ్నోరిందస్యచాయుషే
 వపత్ . తేన తేవసామి...శర్మా న్నాయుషావర్చసా యథా శ్లోక్తు
 మనాఅసా . ఇత్యుత్తరతోవపతి . తా నే శాశ్చకృత్సింహేనిధాయ
 అపఠవన్పుశ్య . ఉత్తాయ శీతా నిత్యోదుంబరమూలే దర్భస్తంబేన్మా
 నదధాతి . ఉత్తాయ శీతాన్ వరుఃస్వ రాజ్ఞో బృహస్పతి స్సప్తశా

సోమోఅగ్నిః । తేభ్యోవిధానం బహుధాఽన్వవీంద న్నంతరాద్యావా
 వృథివీతవస్సువః । త్వరంప్రక్షాశ్వనిదధాతి । జఘనాధేవృజస్యోవ
 విశ్వ విన్వస్య మేఖిలాం బ్రహ్మచారిణేవృయచ్చతి ॥ తాగ్ం న ఇద
 మహమితి యజుశోదుంబరమూలే దర్శస్తంబేపూవగూమాతి । ఇద
 మహం... కర్మణో...స్య పాస్మాన ముపగూహో మ్యుత్తరో...కర్మా
 ద్విషదభ్యః । ఏవం విహితాభిరేవాద్భి రాపోహిషేతి షడ్భి స్సకృత్
 స్నావయిత్వా । అపోహిషా మయోభువః + చనః ॥ హిరణ్యవర్ణా
 చయః...శగ్ంస్త్యోనాభవంతు । ...బలమోక్షోనిధత్త । అన్నా
 ద్యాయే త్యేదుంబరకాష్ఠేన దతోధావతే । అన్నాద్యాయప్యాహ
 ధ్వం దీర్ఘాయురహమన్నాదోభూయానం । సోమోరాజాయమాగమ
 దితి స్నానీయేన చూర్ణేనోద్వర్త్య స్నాత్వా । సోమస్యతనూరసీతి
 యజుషా అహతముత్తరంచానఃపరిధాప్య । సోమోరాజాయ మాగమ
 భస్మే ముఖం ప్రవేక్ష్యతి భగేన ప్రహవర్చసా । సోమస్య తనూరసి
 తనువం మే పాహిస్వామూతనూ రావిశ ।

సార్వసురభిచందనం న మోగ్రహాయతేతి ప్రతిమంత్రం దేవ
 తాభ్యో రక్షణాయదత్వా । న మోగ్రహాయ చాభిగ్రహాయప్ర-నమ
 త్యాకజంబభాభ్యాం - నమస్తాభ్యో దేవతాభ్యో యాఅభిగ్రాహిణీః॥
 అపూరస్విత్వాత్మానం గంధేనానులిప్య । అప్నరస్తుయోగంధోగంధ
 ర్శ్వేషుప్త యద్యతః । దై పూయామానుషో గంధస్సమాగంధ స్సురభి
 రుపతాం । మణిగ్ం సావర్ణగ్ం సోవధానగ్ం సూత్రప్రోత నియ
 మాపథీ క్షుదకపాత్రే త్రి ప్రదక్షిణం పరిష్టావ్య । ఇయ మోషధి

తామ్రామానా నహమానా నహస్వతి । సా మా హిరణ్య వర్చసం
 బ్రహ్మ వర్చసినం మాకరోతు । అపాశోనీత్యర్ధర్చ తేదా కంచేబద్ధా ।
 అపాశోనీత్యర్ధోమే మాసగం శారీ శ్చిశ్రా మోపతిష్ఠ న్వజీరాయు
 త్వా య కతశారదాయ । కతగంతరద్య ఆయుశేపర్చనే జీవాత్వై
 వుక్తాయ । శాదరమణి ముపేయంకృత్వా । సవ్యే పాణా రూప్యేం
 బధ్నాతి । ఆపాతము త్తరంవాసో రేవతీ స్వతినయానం । రేవతీస్తా
 వ్యక్షన్మృత్తికాశ్చకృంతగ్గంస్తా । ధియోవయ న్నవగ్నా అవృంజ
 స్తనహస్త్రమంతాగం అభితోలయచ్ఛుక । జేవీజ్జే వాయవరిధీనన్వి తే
 దుహ త్తదాసామభవ స్మహిత్యనమ్ । యాలకృంతనిన్వితి తిస్సభిర్వాసః
 పరిధావ్య । యాలకృంతన్నవయన్ యాలతస్వతయాశ్చ జేవీరంతా
 న్నభితోలదదంత । తాస్తా జేవీరరనే సంవ్యయం త్వాయుష్మా నిదం
 పరిధధ్వవాసః । పరిధ త్తధ త్తవాససైనగం శతాయుషం కృణుత దీర్ఘ
 మాయుః । బృహస్పతిః ప్రాయశ్చచ్ఛాస ప్రతర్థమాయ రాజ్ఞే పరి
 ధాతవాడి । జరాంగచ్ఛాసీ పరిధధ్వవాసో భవాకృష్టినా మభిశ స్తి
 సావా । శతంచటివత్తరద స్సువరాచారాయశ్చ పోషముప్రసంవ్యయస్స ।
 ప్రదీదంవాసో అధిధాన్వస్తయేభూరాప్తినా మభిశ స్తిసావా । శతంచ
 జీవశరదఃపురూచీ ర్వసూనిచార్యో విభవానీతవక ।

తస్య దశాయాం వ్రవరా ప్రబధ్య దర్వా మూదా యాశ్చే
 నాభ్యానయ న్నాయుష్యమిత్యప్తాభిః వ్రతిమంత) మప్తావాభ్యానవతి
 ర్హతా । ఆయుష్యంవర్చస్యగం సువీర్యగం రాయసోప్రమాద్భిద్యం

యజుర్వేద వివాహప్రయోగ దర్పణము.

ఇదగ్ం హిరణ్యం జైత్వా యావిశతాంమాగ్ స్వాహా ॥ హిరణ్యా
యేదం ॥౧॥ ఉచ్చైర్వాదిపృతనాజి సతాసాహం ధనంజయమ్ సర్వా
స్సమృద్ధిర్ముద్ధయో హిరణ్యేస్మిన్ భుమాహితాస్వాహా ॥ హిర
ణ్యాయేదం ॥౨॥ మనమహగ్ం హిరణ్యస్య పితురిస్త నామాగ్రభేషం
తం మా హిరణ్యవర్చసం పూరుషు ప్రియం కురుస్వాహా ॥ హిరణ్యా
యేదం ॥౩॥ ప్రియం మా దేవేషు తురు ప్రియంమా బ్రహ్మణేకురు
ప్రియంవిశ్వేషుతూదేషు ప్రియగ్ంరాజసుమా కురుస్వాహా ॥ హిర
ణ్యాయేదం ॥౪॥ యాతిరశ్మినిపద్మసేహం విధరణీతి । తాంత్యా
ఘృతస్యధారయా యజేత్గం రాధసి మహగ్ంస్వాహా ॥ నగ్ం రాధ
వ్యాఇదం ॥౫॥ నగ్ంరాధన్యై దేవ్యైస్వాహా ॥ నగ్ంరాధన్యై దేవ్యా
ఇదం ॥౬॥ ప్రసాధన్యై దేవ్యైస్వాహా ॥ ప్రసాధన్యైదేవ్యాఇదం ॥౭॥
ప్రమాజంచవిరాజం చాభిశిర్యాచనోగృహే । లక్ష్మీరాప్రస్థయా
ముఖే తయామాసగ్ం సృజామసిస్వాహా ॥ లక్ష్మ్యై ఇదం ॥౮॥ ఇధృ
నన్నహనాస్యద్భి సుగ్ంస్పృశ్యాగ్ం ప్రహరతి । రుద్రాయ తంతి
చరాయేదం(నమమ) అన్యకర్మణః హోమప్రతిష్ఠాసిద్ధ్యర్థమృద్ధికామః
జయాదిహోమం కరిష్యే । సుగ్రేణాజ్య మాదాయ । ఓం చిత్తంచ
స్వాహా... అథ జయాదిహోమం కుర్యాత్ । జయాది బ్రహ్మవిసర్జ
నాంతే అపరేణాగ్నిం ప్రవతా మేతాభిరేక్షకం దక్షిణే కర్ణే జవతి ।
అయ్యుష్యం వర్చస్యగ్ం సువీర్యగ్ం రాయస్సావ మౌద్గిర్భద్రమ్ ।
ఇదగ్ంహిరణ్యం జైత్వా యావిశతామామ్ । ఉచ్చైర్వాదిపృతనాజి

సతాసాహంధనంజయమ్ । సర్వాస్సమృద్ధిర్ముద్ధయో హిరణ్యేస్త్రి
 స్తసమాహితాః । సునమహాగం హిరణ్యస్యప్రతిరువ నామాగ్రైవం ।
 తంమాహిరణ్యవర్చసం పూరుషు ప్రియంకురు । ప్రియంమాదేవేషు
 కురు ప్రియంమాబ్రహ్మణేకురు । ప్రియంవిశ్వేషుశూదేషు ప్రియ
 గ్గంరాజసుమాకురు । యాతిరశ్చివిపద్యసేఽహంవిధరణేఇతి । తాంత్యా
 ఘృతస్యధారయా యతే సగ్గంరాధసమహమ్ । సగ్గంరాధన్యజేన్యై ।
 ప్రసాదన్యజేన్యై । సమాజంచ విరాజం చాభిశ్చిర్యాచనోగ్రహే ।
 లక్ష్మీరాష్ట్రస్యయాముఖై తయామానగం సృజామసి ॥ ఏతాభిరేవ
 సన్యేద్వితియం । ఆయుష్యం వర్చస్యగ్గం + సృజామసి । శుభిశ్చ శిర
 ఇతి సృజ శ్శిరసినిధాయ । శుభిశ్చ శిరఆరోహ శ్శోభయంతీముఖంమమ ।
 ముఖగంహిమమశోభయ భూయాగ్గంసంచభగంకురు । యామావర
 దితి భాషికం బద్ధా । యామావర జ్జమదగ్ని శ్శ్రద్ధాయై కామా
 యాన్యై । ఇహంతామపి సహ్యేఽహం భగేనప్రహవర్చసా । యదాం
 జనమిత్యాంజనేన చక్షుషీతం ॥ యదాంజనం త్రైకతుదం చాతగ్గం
 హిమవతఉపరి । తేన వామాంజై తేజసే వర్చసై బలాయచ । మయి
 వర్వతేతిచతృణం యజుషామేకేనవా ॥ మయివర్వతపూర్తుషం మయి
 వర్వతవర్చసం మయివర్వతభేషజం మయివర్వతాయుషమ్ । యస్తే
 వర్చిత్యాదర్శమిక్షతే । యస్తేవర్చః ప్రరాగతమాత్మానముప్రతిష్ఠతి ।
 ఇదంతత్సప్రదాదే దీర్ఘాయుత్యాయవర్చసే । ప్రతిష్ఠేత్తథి యజుషో
 సానమావరిముచ్య ॥ ప్రతిష్ఠేత్తే దేవతానాం మామానంతానం ।

ప్రజాపతే శ్వరణమసీతిచ్ఛత్రం || ప్రజాపతేశ్వరణమసి బ్రహ్మణశ్చది
 ర్విశ్వజనస్య ధాయాఽసి నర్వతోమాసాహి || దేవస్య త్వేతి వైణవం
 దండమాదాయ || దేవస్య త్వాసవితుః ప్రవవేఽశ్వినో ర్భావసభ్యాం
 పూష్టో హస్తాభ్యా మాదదే ద్వివతోవథా యేంద్రస్య వజోఽసి
 వార్త్రస్ను శ్వర్మ మే భవయత్నావం తం నివారయ || దేవీష్వడుర్స్విరి
 త్యధర్చర్రయేణదిశముపస్థాయ || దేవీష్వడుర్వరుణః కృణోత విశ్వే
 దేవాన ఇనావీరయధ్వమ్ | మాహాన్మహి ప్రజయా మాత్రమాభిర్మాతర
 ధామద్విప్తతేసోమరాజా || ద్విశీయేననక్షత్రాణి చంద్రమనంచరా
 తినా సంభాష్య | యధార్థం గచ్ఛత్యేవ వరగం స్నానం తూష్టిమేవ
 తీర్థస్నాత్వా | తూష్టిగం నమిభమగ్నావాదధాతి | పాణిగ్రహణే
 స్నాతం పుణ్యాహంవాచయిత్వా | ఆశీర్వాదః | తతఃఆభ్యుదయికం
 కుర్యాత్ | కాశీయాత్రాయై || శ్లో || చరితబ్రహ్మచర్యోఽహం కృత
 వ్రతచతుష్టయః | కాశీయాత్రాం గమిష్యామి అనుష్ఠాం దేహిమే
 శుభమ్ || (ప్రతివాక్యం) సాలంకారాం మమ సుతాం కన్యాండా
 స్యామి తేద్విజ | పాణింగృహీత్వాసాగ్నిన్ద్యం గచ్ఛస్యగచ్ఛ మద్భ్ర
 వామ్ | స్నాతకప్రతే ఆభ్యుదయికం కర్మణఃపుణ్యాహంచ నానుష్ఠేయ
 మితి సాశ్చాత్మ్యజైదికనమ్నూత వ్యవహారః | ఇతి స్నాతకమ్.

అథాగ్నికార్యమ్.

అగ్నింపరిత్యేతి పరిమృజ్య- పరిపిచ్ఛ్య | ఆచమ్య.. ఏవంగుణ
 ...శుభతిథౌ | శ్రీమాన్లోత్రః .. నామధేయోహం మమ ఉపాత్త
 దురితక్షయద్వారా శ్రీవరమేశ్వరప్రీత్యర్థం ఆయుర్వర్షోయశోబలాధి
 పృథ్వీర్థం ప్రాతరగ్నికార్యం నమిధాధానం కరిష్యే || పరిత్వాఽగ్నే
 పరిమృజా మ్మాయుషాచధనేనచ | సుప్రజాప్రజాయా భూయానగ్ం
 సువీరో వీరై స్సువర్చా వర్చసా సుపౌషః పౌషేస్సుగృహో గృహే

స్సువతిః పత్య సుమేధా మేధయా సునిహా బ్రహ్మచారిభిః ॥ పరి
 మృణ్యాలంకృత్య ॥ అదితేనుమన్యస్య ॥ అనుమతేను మన్యస్య ॥
 సరస్వతేనుమన్యస్య ॥ దేవసవిత్ప్రసూన ॥ అథసమిధమాదాయ
 అగ్నేయే సమిధమాహారం బృహతేజతవేదసే - యథాత్వమగ్నే
 సమిధాసమిధ్యనవచం మామాయుషావర్చసా సన్యామేధయా ప్రజ
 యా ప్రకుభిర్భృహ్యవర్చసేనాన్నాద్యేన సమేధయస్వాహా ॥ అగ్నేయ
 ఇదం ॥ ఏథోఽస్యేధిషీమహిస్వాహా ॥ అగ్నేయఇదం ॥ సమిదసిసమే
 థిషీమహిస్వాహా ॥ అగ్నేయఇదం ॥ తేజోఽస్తితేజోమయిధేహిస్వాహా ॥
 అగ్నేయఇదం ॥ అహోఅద్యాన్వచారిషగ్ం రసేనసమస్పృశ్మహి ॥ పయ
 స్వాగ్ం అగ్నే అగ్నుంతం మానగ్ం స్పృజవర్చసాస్వాహా ॥ అగ్నేయ
 ఇదం ॥ సంమాఽగ్నే వర్చసా స్పృజప్రజయాయథాధనేనచ స్వాహా ॥
 అగ్నేయ ఇదం ॥ చిద్యున్మే అన్యజేవా ఇందోవిద్యాధుసహ ఋషీభి
 స్వాహా ॥ ఇంద్రాయేదం ॥ అగ్నేయేబృహతేనాకాయస్వాహా ॥ అగ్నే
 యేబృహతేనాకాయేదం ॥ ద్యావాపృథివీభ్యాగ్ స్వాహా ॥ ద్యావా
 పృథివీభ్యామిదం ॥ ఏమాతే అగ్నేసమిత్రయావర్ధన్య చాప్యాయన్వచ
 తయాఽహం వర్ధమానో భూయాన మాప్యాయమానశ్చ స్వాహా ॥
 అగ్నేయఇదం ॥ యోమాఽగ్నేభాగినగ్ం సంతమథాభాగం చికిర్ష
 త్యభాగమగ్నేతం కురుమామగ్నే భాగినంకురుస్వాహా ॥ అగ్నేయఇదం ॥
 సమిధమాదాయాగ్నే వర్ధవ్రతో భూయాన్తగ్ంస్వాహా ॥ అగ్నేయ
 ఇదం ॥ భూస్వాహా ॥ అగ్నేయఇదం ॥ భువస్వాహా ॥ సాయవఇదం ॥

నువస్వాహా॥ సూర్యాదేదం॥ ఓం భూర్భువస్సువస్వాహా॥ వ్రజా
 వరయదదం॥ అది తేనవ్యమగ్ధాః॥ . పానావీ॥ ఇతి పరిషేచనం
 కృత్యా॥ (అగ్నువహనం) యతైలగ్నై తేజస్తేనాహం తేజస్వీ
 భూయానమ్॥ యతైలగ్నై వర్చస్తేనాహం వర్చస్వీభూయానమ్॥
 యతైలగ్నై హరస్తేనాహం హరస్వీభూయానమ్॥ మయిమేధాం
 మయిప్రజాం మయ్యగ్నిస్తేజో దధాతు మయిమేధాం మయిప్రజాం
 మయిన్ద్ర ఇన్ద్రియద్దధాతు మయిమేధాం మయిప్రజాం మయి
 సూర్యోభ్రాతోదధాతు॥ మాససోకేతనయే మావరతయుషి మాన్తో
 గోమమాన్తో అశ్వేషురీరిమః॥ వీరాన్మానో రుద్రభామితో వధీర్హవి
 ప్తన్తో నమసావిధేమతే॥ త్రాయ్యుషం జమదగ్నైః కశ్యపస్త్వత్త్రాయ
 యుషమ్॥ యద్దేవానాన్త్రాయ్యుషం తస్మేఅస్తుత్త్రాయ్యుషం॥ భన్త
 వా శిరోలలాటవక్షస్కంధేషు తిలకానిధృత్యా॥ మేధావీభూయానమ్-
 తేజస్వీ భూయానమ్- వర్చస్వీ భూయానమ్- బ్రహ్మవర్చసీ భూయా
 నమ్- ఆయుష్మాక భూయానమ్- అన్నాగో భూయానమ్- యశస్వీ
 భూయానమ్- సర్వనమృద్ధోభూయానమ్॥ పునస్త్యదిత్యారుద్రావనవ
 స్సమిధతా మునర్హిహృతో వసునీధయజ్ఞైః॥ ఘృతేనవ్రతమప్రా
 వర్థయన్వ నత్త్యాస్సంతుయజమానస్య కామాస్వాహా॥ అగ్నయే వసు
 నీధాయేదం॥ స్వస్తి॥ శ్లో॥ శ్రద్ధాం మేధాం యశఃప్రజ్ఞాం విద్యాం
 బుద్ధింశ్రియంబలం॥ ఆముష్యం తేజఃసరోగ్యం దేహిమేహవ్యవాహనః॥
 యన్యస్త్వత్త్యాచనామోక్త్యా తపోహోమక్రియాదిషు॥ సూర్యంసం
 పూర్ణతాయాతి సద్యోవందేహుతాశనమ్॥ మంత్రోహీనం క్రియా
 హీనం భక్తిహీనంశుతాశన॥ యద్ధుకంతుమయాదేని పరిపూర్ణం
 తదస్తుతే॥ చతుస్సగర...అభివాదయే॥ ఇత్యగ్నికార్యమ్॥

చతుష్పాత్రప్రయోగవిధిః.

శ్లో॥ నామూరం నాజ్యభాగాచ సచేద్యం సజయాదయః ।
చతుష్పాత్రప్రయోగేతు నిశ్చితోక్తంకవర్తనా ॥

ప్రాణనాయమ్య । ఏవంగుణ విశేషణ... పీఠ్యర్థం .. ఆయు
ప్యాభివృద్ధ్యర్థం హోమంకరిష్యే ॥ తదంగ మగ్నిప్రతిష్ఠాపనం
కరిష్యే ॥ యత్రాగ్నిస్థాపనవ్యతే తత్ర శ్వేతతండులచూర్ణేన ప్రాదేశ
మాత్రం చతురశ్రమండలం స్థండిలం కల్పయిత్వా ॥ ద్వాభ్యాం
దర్భాభ్యాముల్లిఖ్య । తత్ర ప్రాచీరుదక్సంస్థాః ఉదీచీ ప్రాక్షంస్థాః
తిన్రీతిన్రీరేఖలిఖిత్వా ॥ అద్విరవ్రాక్ష్య ॥ శేషముత్పన్నజ్య ॥ భూర్భువ
స్సువరోమిత్యగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య ॥ ఓంభూర్భువస్సువరోమే ॥ ఓం చ త్వార్తి
శ్మంత్రాత్రయాలవ్యపాదా ద్వేశీర్ సేవప్రహస్తాసోమ్య ॥ త్రిధాబ్రువో
వృషభోరో రవీతి మ్రహాదేవ్రా మర్త్యాగ్ం ఆవివేక ॥ యజ్ఞేకవరం
ధ్యాయామి ॥ శ్లో॥ సప్రహస్తశ్చతుశ్శృంగ సప్రహస్తాద్విశీర్షకః ।
త్రిపాత్పనన్నవదన స్సుఖాసీన శ్శుచిస్మితః ॥ స్వాహంతు దక్షిణే
సార్వే దేవీంవామేస్వధాంతథా ॥ బిభర్షద్దక్షిణహస్తేస్తు శక్తిమన్నం
సుచంసువమ్ ॥ తోమరంవ్యజనంవామై ర్ఘృతపాత్రంతంభారయోః
మేసాదూధంబటాబద్ధం గౌరవర్ణంమహాజనం ॥ ధూమధ్వజం లోహ
తాక్షం సప్తార్చిసర్వకామదం ॥ ఆత్మాభిముఖమాసీన మేవంధ్యాయే
ద్ధృతాశనమ్ ॥ ప్రపహిదేవఃప్రదిశోస్తుసర్వాః పూర్వోహిజాతస్సక్షిగర్భే
త్తంతః ॥ సవిహాయమానససజవివ్యమాణః ప్రత్యజ్మహాస్తిష్ఠతివిశ్వతో
ముఖః ॥ ప్రాజ్ఞాభాగేషు మహాభిముఖోభవ ॥ సుముఖోభవ ॥
సుప్రసన్నోభవ ॥ వరదోభవ ॥ యథోక్తహ్వాయా హవిర్గృహాణ ॥
ఓం భూర్భువస్సువః ॥ ఓం తత్సవితుర్వరేణ్యం ॥ భర్గోదేవస్యధీమహి ॥
ధియోయోనః ప్రచోదయూత్ ॥ అగ్నింపఠినమూహ్య ॥ అలంకృత్య ॥
అగ్నేయేనమః ॥ మాత్రవహాయనమః ॥ హుతాశీనేనమః ॥ శృష్టవర్తనే

అంతః । నవిజాయమానస్సజనిమ్యమాణః ప్రత్యజ్ముఖా స్త్వితివిత్వతో
ముఖః । ఇతిసాక్షతోదకంనిసీయ । పౌజ్ముఖాఽగ్నే ముమాభిముఖో
భవ । సుముఖోభవ । సుప్రసన్నోభవ । వరదోభవ । ఇత్యుక్త్వా ।
యథోక్తజిహ్వాయాహవిర్గృహణః । ఓం భూర్భువస్సువః । ఓంతత్సవితు
ర్వరేణ్యమ్ । భర్గోదేవస్యధీమహి । ధియోయోనఃప్రోదయాత్ ।
(ఇతిప్రోక్ష్య) సోదకేనపాణినా వ్రదక్షిణమగ్నింపరిసమూహ్య । అలం
కృత్య । అగ్నయేనమః । హురవహాయనమః । హుతాశినేనమః ।
కృష్ణవర్త్రనేనమః । దేవముఖాయ నమః । నవ్తజిహ్వాయ నమః ।
వైశ్వానరాయనమః । జాతవేదసేనమః । పౌగగ్నైర్వర్తై రగ్నింపరి
స్తృణాతి । ప్రాగుదగగ్నైర్వా । దక్షిణానుత్తరాహ్నురోతి । ఉత్తరా
నభరా । పురస్తాత్ । దక్షిణతః । పశ్చాత్ । ఉత్తరతః । ఉత్తరే
ణాగ్నిం ప్రాగగ్నా దర్భానగ్నేస్తీర్య । ద్వంద్వం న్యంచపాత్రాణి
ప్రయనక్తి । దేవసంయుక్తాని । దర్వాన్యజ్ఞస్థాత్వా । ప్రోక్షణీవణిత్యై
ఇన్ధ్రసుప్రవాదితి । సమా సాగ్రా ద్వాదర్భా ప్రాదేశమాత్మా పవిత్రే
కురుతే । తృణంకాఢంపాంతర్థాయ ఛినత్తి । ననభేన । అపఉవస్పృశ్య
అద్భిరనుమృజ్య । ప్రోక్షణ్యామవదాయ । తస్మామవసీయ । హస్త
యోరంగుఠోప కనిష్ఠికాభ్యా ముత్తానాభ్యా ముదగగ్రేగృహీత్వా ।
ప్రాచీస్త్రీరుత్పాయాభిమంత్ర్య । సపవిత్రేణ పాణినా పాత్రాణి సం
స్పృశ్య । పాత్రాణ్యుత్తానానికృత్వా । విసస్యేధ్యమ్ । (తిప్రోక్ష్య)
ప్రోక్షణీం దక్షిణతోనిధాయ । పూర్వపాత్రమాదాయ । అపరేణాగ్నిం
పవిత్రాంతర్హితే సాత్రేఅపసీయ । ఉదగగ్రాభ్యాం పవిత్రాభ్యాం
ప్రాచీస్త్రీరుత్పాయ । సమంప్రాదైర్భుత్వా । ఉత్తరేణాగ్నిందర్భేషు
సాదయత్వా । దర్భైఃప్రచాచ్చద్య । జాహ్మణం దక్షిణతో దర్భేషు
నిమద్య । అస్మిన్...హోమీకర్తృణి । త్వం బ్రహ్మభవ । బ్రహ్మణః
ఇదమాననం । సుఖాననమ్ । ఆజ్యంవిలాప్య । అపరేణాగ్నిం పవి
త్రాంతర్హితాయా మాజ్యస్థాల్యా మాజ్యం నిరూప్య । ఉడిచోఽం
గారాన్నిరూహ్య । తేవ్వధిశీత్య । జ్వలతాత్పణినాఽథోగామిన్యా

దీప్తాశ్వే ప్రతిఫలకృత్య । ద్వే దర్భాగ్రే ప్రచ్ఛిద్య । అప ఉప
స్పృశ్య । ప్రత్యాశ్య । ఆశ్వే ప్రాశ్య । ప్రత్యస్య । త్రివర్ణ్యా
శృత్వా । ఉదగుద్వాన్య । అంగారాన్ప్రత్యాహ్వా । ఉదగగ్రాభ్యాం
పవిత్రాభ్యాం పువరాహార మాజ్యం త్రిరుత్పాయ । ప్రాగరభ్యః
పశ్యాన్నిత్యా పునః ప్రాగేవ సమాప్తిః । పవిత్రగ్రంథిం విప్రస్య ।
ప్రత్యాశ్య । ప్రాగగ్రముగ్నా పవిత్రే అనుప్రవారతి । సుగ్రస్పృవా
వాదాయ । అగ్నౌ ప్రతితప్య । దర్భాగ్రే స్పృశ్య । పునః ప్రతి
తప్య । ప్రోక్త్య । నిధాయ । దర్భానద్విస్సగ్ధ్ స్పృశ్యాగ్నౌ ప్రవారతి
ఇథ్యుచాయ । పరిధీన్పరిదధాతి । ఇథ్యరజ్జం పూర్ణపాత్రేనిధాయ
స్థవిష్టం పశ్యాత్ । దక్షిణతో ఽనేయాగ్ం నం దీర్ఘమ్ । అనిష్ఠాగ్ం
హస్తము త్తరతః । ఉదగగ్రం మధ్యమమ్ । ప్రాగగ్రా వితరా ।
మధ్యమపరిధి ముపస్పృశ్య । పురస్తాదాగ్ధ్వే ద్వే ఆఘారసమిధావా
దధాతి । అగ్నింపరిషిచ్య ॥

అద్వితేన సుమన్యస్య (ఇతిదక్షిణతః ప్రాచీనమ్) అనుమతేన సు
మన్యస్య (ఇతిపశ్చిదుదీచీనమ్) సరస్వతేన సుమన్యస్య (ఇత్యుత్తరతః
ప్రాచీనమ్) దేవనవ్రితః ప్రసువ (ఇతినమంతం పరిషిచ్య) ఇథ్యమళం
కృత్య । స్వయమలంకృత్య । బ్రహ్మణమలంకృత్య । ఇథ్యమభిఘాత్య ।
ఓం చత్వారిశ్చంధా... అవివేక అస్మిన్... హోమే ఇథ్యుచాయ ।
(ఇతిథ్యహోమంతుర్యాత్) ఆధత్స్య ॥ (ఇతిబ్రహ్మవదేత్) ఇథ్యాధాన
ముహూతక స్సుముహూతోఽస్తు । ఆఘారావాఘారయతి దర్భపూర్ణ
మానవత్ప్రాగ్నిః ఇతరదర్విమాదాయ । ఉత్తరపరిధిసంధిమన్యవప్రాత్య
ప్రహవతిం మనసాధ్యాయ దక్షిణతః ప్రాంచమృజాగ్ం సంరతమాఘార
యతి । వాయవ్యాదాగ్నేయోంతమ్ । (జాహుయాత్) ప్రజావరయ ఇదం
నమమ । ఇత్యుక్త్యా । ప్రధానదర్విమాదాయ । ద్వితీయమైంద్ర మితర
పరిధిసంధిమన్యవప్రాత్య । ప్రాగుదంచం పూర్వవ దాఘారయతి ।
నైర్ముత్యాదీశానాంతం । (జాహుయాత్) ఇంద్రాయేదంచమమ ।
క్త్యా । అబ్రహ్మహోమః ॥ ఏకం-ద్వే-త్రీణి-చత్వారి । (ఇత్యాబ్యం

గృహీత్వా) అగ్నేయేస్వాహా॥ ఉత్తరార్ధ పూర్వాధే॥ అగ్నేయభద్రం
 నమమ॥ ఏకం-దేవీ-త్రీణి-చత్వారి॥ సోమాయస్వాహా॥ దక్షిణార్ధ
 పూర్వాధే॥ సోమాయేదంనమమ॥ నమంపూర్వేణ॥ యథోపదేశం
 ప్రథానామృతీర్హుత్వా॥ జయాభ్యాతానా నాప్రభృతః ప్రాజా
 పత్యాం న్యాహృతీర్హుత్వా సస్విష్టకృతమ త్యుపజహోతి॥ ఇథ
 నన్నహనా న్యద్భిస్సగ్ధేస్సృత్యాగ్నో వహరతి॥ రుద్రాయతంతిచరా
 యేదంనమమ॥ అపడివస్పృశ్య| అస్యకర్మణః హోమప్రతిష్ఠాసిద్ధ్యర్థం
 వృద్ధికామః జయాదిహోమంకరిష్యే॥ సుప్రేణాజ్యమూదాయ॥ అథ
 జయాదిహోమంకుర్యాత్॥ శ్లో॥ ప్రథమోగూరహోమశ్చ॥ ప్రథానామృ
 త్యనంతరం॥ యథోపవ్యంకురితస్సర్వం స్రువేణోక్తంకపద్దినా॥

అథ జయాదిహోమః.

ఓం చిత్తంచస్వాహా॥ చిత్తాయేదంనమమ॥ చిత్తిత్తస్వాహా॥
 చిత్త్యాభద్రంనమమ॥ ఆకూతంచస్వాహా॥ ఆకూతాయేదంనమమ॥
 ఆకూతిత్తస్వాహా॥ ఆకూత్యాభద్రం నమమ॥ విజ్ఞాతంచస్వాహా॥
 విజ్ఞాతాయేదంనమమ॥ విజ్ఞానంచస్వాహా॥ విజ్ఞానాయేదంనమమ॥
 మనశ్చస్వాహా॥ మననభద్రంనమమ॥ శక్వరీత్తస్వాహా॥ శక్వర్యా
 భద్రంనమమ॥ దర్శితస్వాహా॥ దర్శాయేదంనమమ॥ పూర్ణమూనశ్చ
 స్వాహా॥ పూర్ణమూనాయేదంనమమ॥ బృహచ్ఛస్వాహా॥ బృహతభద్రం
 నమమ॥ రథంతరంచస్వాహా॥ రథంతరాయేదంనమమ॥ ప్రజాపతి
 ర్జయో నింద్రాయవృష్టే పాయచ్ఛదుగ్ధిః పృతనాజ్యేషుతస్మైవిశ్
 వేషునమంతసర్వాస్సండ్రాస్సహిహృత్యా బ్రహ్మవస్వాహా॥ ప్రజాపతయ
 భద్రంనమమ॥ అగ్నిర్భూతానా మహితీర్హుత్వా త్వస్త్రిష్పహృతస్త్రి

స్త్రోత్రైస్సామూశిష్యస్యాం పురోధాయా మస్మిన్సర్కృ త్తస్యాం దేవ
హూత్యాగ్స్వాహా । అగ్నేయేభూతం మధిపతయథదం నమమ ॥
ఇంద్రో జ్యేష్ఠానా మధిపతి స్సమావ త్వస్మిన్బ్రహ్మ త్వస్మిన్స్త్రోత్రైస్సా
మూశిష్యస్యాం పురోధాయా మస్మిన్సర్కృ త్తస్యాం దేవహూత్యాగ్
స్వాహా । ఇంద్రాయ జ్యేష్ఠానా మధిపతయథదం నమమ ॥ యచుఃకృధి
న్వాఽఽధిపతిస్సమావ త్వస్మిన్బ్రహ్మ త్వస్మిన్స్త్రోత్రైస్సామూశిష్యస్యాం
పురోధాయా మస్మిన్సర్కృ త్తస్యాం దేవహూత్యాగ్స్వాహా । యమా
యవృధివ్యాధిపతయథదం నమమ ॥ వాయురంతరిక్షస్యాధిపతిస్సమావ
త్వస్మిన్బ్రహ్మ త్వస్మిన్స్త్రోత్రైస్సామూశిష్యస్యాం పురోధాయా మస్మి
న్సర్కృ త్తస్యాం దేవహూత్యాగ్స్వాహా । వాయుసే అంతరిక్షస్యాధి
పతయథదం నమమ ॥ సూర్యో దివోఽధిపతి స్సమావ త్వస్మిన్బ్రహ్మ
త్వస్మిన్స్త్రోత్రైస్సామూశిష్యస్యాం పురోధాయా మస్మిన్సర్కృ త్తస్యాం
దేవహూత్యాగ్స్వాహా । సూర్యాయ దివోఽధిపతయ థదం నమమ ॥
చంద్రమా నక్షత్రాణా మధిపతి స్సమావ త్వస్మిన్బ్రహ్మ త్వస్మిన్స్త్రో
త్రైస్సామూశిష్యస్యాం పురోధాయా మస్మిన్సర్కృ త్తస్యాం దేవహూ
త్యాగ్స్వాహా । చంద్రమసే నక్షత్రాణామధిపతయ థదం నమమ ॥
బృహస్పతి ర్బ్రహ్మణోఽధిపతి స్సమావ త్వస్మిన్బ్రహ్మ త్వస్మిన్స్త్రో
త్రైస్సామూశిష్యస్యాం పురోధాయా మస్మిన్సర్కృ త్తస్యాం దేవహూ
త్యాగ్స్వాహా । బృహస్పతయే బ్రహ్మణోధిపతయ థదం నమమ ॥
మిత్రస్సనత్యానామధిపతి స్సమావ త్వస్మిన్బ్రహ్మ త్వస్మిన్స్త్రోత్రైస్సా

మాశిష్టస్యాం పురోధాయామస్మిన్కర్త స్తస్యాం దేవహూత్యాగ్
 స్వాహా । మిత్రాయ నత్యానామధిపతయ ఇదంనమమ ॥ పరుహోఽపా
 మధిపతి స్సమావ త్వస్మిన్పృహృ స్తస్మిన్త్రేఽస్యా మాశిష్టస్యాం
 పురోధాయామస్మిన్కర్త స్తస్యాం దేవహూత్యాగ్ స్వాహా ॥ పరుణా
 యాపామధిపతయఇదంనమమ ॥ ప్రముద్రప్రోత్యానా మధిపతిస్సమావ
 త్వస్మిన్పృహృ స్తస్మిన్త్రేఽస్యామాశిష్టస్యాం పురోధాయామస్మిన్
 కర్త స్తస్యాం దేవహూత్యాగ్ స్వాహా । సముద్రాయస్రోత్యానా
 మధిపతయ ఇదంనమమ ॥ అన్నగంసామ్రాజ్యవా మధిపతి తస్మావ
 త్వస్మిన్పృహృ స్తస్మిన్త్రేఽస్యామాశిష్టస్యాం పురోధాయామస్మిన్
 కర్త స్తస్యాం దేవహూత్యాగ్ స్వాహా । అన్నాయసామ్రాజ్యనా
 మధిపతయ ఇదంనమమ ॥ సోమ ఓషధీనా మధిపతి స్సమావ త్వస్మిన్
 పృహృ స్తస్మిన్త్రేఽస్యామాశిష్టస్యాం పురోధాయామస్మిన్కర్త
 స్తస్యాం దేవహూత్యాగ్ స్వాహా । సోమా యాషధీనా మధిపతయ
 ఇదంనమమ ॥ ప్రవిత్రప్రవవానామధిపతి స్సమావత్వస్మిన్పృహృ స్తస్మిన్
 త్రేఽస్యా మాశిష్టస్యాం పురోధాయా మస్మిన్కర్త స్తస్యాం
 దేవహూత్యాగ్ స్వాహా । నవిత్రే ప్రసవానామధిపతయఇదంనమమ ॥
 రుద్రఃపశూనా మధిపతిస్సమావ త్వస్మిన్పృహృ స్తస్మిన్త్రేఽస్యా
 మాశిష్టస్యాం పురోధాయామస్మిన్కర్త స్తస్యాం దేవహూత్యాగ్
 స్వాహా । రుద్రాయ పశూనా మధిపతయ ఇదం నమమ ॥ అప ఉప
 స్పృశ్య ॥ త్వష్టారూపానా మధిపతి స్సమావ త్వస్మిన్పృహృ స్తస్మిన్

త్త్రే[॥]ఽస్యా మూ[॥]శిష్యస్యాం పు[॥]రో[॥]ధాయా ము[॥]స్మి[॥]న్క[॥]ర్మ[॥]న్న[॥]స్యాం
దే[॥]వహూ[॥]త్వా[॥]గ్ స్వా[॥]హా[॥] । త్వ[॥]స్నే[॥]యా[॥]సా[॥]గా మ[॥]ధి[॥]వ[॥]త[॥]య[॥]ఇ[॥]ద[॥]ం[॥]న[॥]మ[॥]మ[॥] ।
వి[॥]ష్ట[॥]వ[॥]ర్వ[॥]తా[॥]నా[॥]మ[॥]ధి[॥]వ[॥]తి[॥] స్స[॥]మా[॥]వ[॥]త్వ[॥]స్మి[॥]న్స[॥]ప్ర[॥]హ[॥]న్న[॥]స్మి[॥]న్త్రే[॥]ఽస్యా మూ[॥]శిష్యస్యాం
పు[॥]రో[॥]ధాయా ము[॥]స్మి[॥]న్క[॥]ర్మ[॥]న్న[॥]స్యాం దే[॥]వహూ[॥]త్వా[॥]గ్
స్వా[॥]హా[॥] । వి[॥]ష్ట[॥]వే[॥] వ[॥]ర్వ[॥]తా[॥]నా[॥]మ[॥]ధి[॥]వ[॥]త[॥]య[॥]ఇ[॥]ద[॥]ం[॥]న[॥]మ[॥]మ[॥] । మ[॥]రు[॥]తో[॥]గ[॥]ణా[॥]నా
మ[॥]ధి[॥]వ[॥]తి[॥]య[॥] స్సే[॥]మా[॥]వ[॥]త్వ[॥]స్మి[॥]న్స[॥]ప్ర[॥]హ[॥]న్న[॥]స్మి[॥]న్త్రే[॥]ఽస్యా మూ[॥]శిష్యస్యాం
పు[॥]రో[॥]ధాయా ము[॥]స్మి[॥]న్క[॥]ర్మ[॥]న్న[॥]స్యాం దే[॥]వహూ[॥]త్వా[॥]గ్ స్వా[॥]హా[॥] । మ[॥]రు
ద్య[॥]ష్టి[॥]గ[॥]ణా[॥]నా మ[॥]ధి[॥]వ[॥]తి[॥]భ్య[॥]ఇ[॥]ద[॥]ం[॥]న[॥]మ[॥]మ[॥] । పి[॥]త[॥]రః[॥] పి[॥]తా[॥]మ[॥]హః[॥] వ[॥]రే[॥]వ[॥]రే
త[॥]తా[॥]న్త[॥]తా[॥]మ[॥]హః[॥] ఇ[॥]హ[॥]మా[॥]వ[॥]త[॥] । అ[॥]స్మి[॥]న్స[॥]ప్ర[॥]హ[॥]న్న[॥]స్మి[॥]న్త్రే[॥]ఽస్యా
మూ[॥]శిష్యస్యాం పు[॥]రో[॥]ధాయా ము[॥]స్మి[॥]న్క[॥]ర్మ[॥]న్న[॥]స్యాం దే[॥]వహూ[॥]త్వా[॥]గ్
స్వా[॥]హా[॥] । మ[॥]ంతో[॥]క్త[॥] దే[॥]వ[॥]తా[॥]భ్య[॥]ఇ[॥]ద[॥]ం[॥]న[॥]మ[॥]మ[॥] ।

(చీ[॥]వ[॥]పి[॥]త్య[॥]శ్చీ[॥]త్) (త[॥]ం[॥]ది[॥]) చీ[॥]ం[॥]ది[॥]య[॥]ం[॥]ది[॥]న[॥] ఏ[॥]వ[॥]ం[॥]త్ర[॥]య[॥]ం[॥] తె[॥]భ్య[॥]వ[॥]ల[॥]య[॥]ను)

పి[॥]తా[॥]మ[॥]హః[॥] అ[॥]వ[॥]రే[॥]త[॥]తా[॥]న్త[॥]తా[॥]మ[॥]హః[॥] ఇ[॥]హ[॥]మా[॥]వ[॥]త[॥] । అ[॥]స్మి[॥]న్స[॥]ప్ర[॥]హ[॥]న్న[॥]స్మి[॥]న్త్రే[॥]ఽస్యా మూ[॥]శిష్యస్యాం
పు[॥]రో[॥]ధాయా ము[॥]స్మి[॥]న్క[॥]ర్మ[॥]న్న[॥]స్యాం దే[॥]వహూ[॥]త్వా[॥]గ్ స్వా[॥]హా[॥] । మ[॥]ంతో[॥]క్త[॥] దే[॥]వ[॥]తా[॥]భ్య[॥]ఇ[॥]ద[॥]ం[॥]న[॥]మ[॥]మ[॥] ।

(పి[॥]తా[॥]మ[॥]హః[॥]చీ[॥]వ[॥]పి[॥]త్య[॥]శ్చీ[॥]త్) పి[॥]తా[॥]మ[॥]హః[॥] (తా[॥]త[॥]గా[॥]రు) చీ[॥]ం[॥]ది[॥]య[॥]ం[॥]ది[॥]న[॥] ఏ[॥]వ[॥]ం[॥]త్ర[॥]య[॥]ం[॥] తె[॥]భ్య[॥]వ[॥]ల[॥]య[॥]ను

పి[॥]త[॥]రః[॥]వ[॥]రే[॥]త[॥]తా[॥]న్త[॥]తా[॥]మ[॥]హః[॥] ఇ[॥]హ[॥]మా[॥]వ[॥]త[॥] । అ[॥]స్మి[॥]న్స[॥]ప్ర[॥]హ[॥]న్న[॥]స్మి[॥]న్త్రే[॥]ఽస్యా మూ[॥]శిష్యస్యాం
పు[॥]రో[॥]ధాయా ము[॥]స్మి[॥]న్క[॥]ర్మ[॥]న్న[॥]స్యాం దే[॥]వహూ[॥]త్వా[॥]గ్ స్వా[॥]హా[॥] । మ[॥]ంతో[॥]క్త[॥] దే[॥]వ[॥]తా[॥]భ్య[॥]ఇ[॥]ద[॥]ం[॥]న[॥]మ[॥]మ[॥] ।

(పిళ్ళ పితామహయోగి వ్రాసిన స్మారకపాట కథావ్యంశి) తండ్రియు కాకయు
చనించిన స్వయంధ్వైచేష్టిని తండ్రిమిత్రములను జనముమాత్రము చేయవలయును.
అసాగ నాభ్యుదయము గూడను

అవతపస్పత్య । ఋతాషాద్వృతామూర్షి ర్గంధర్వస్తస్యోష
ధయోఽప్సరనక్షాత్తోనామ సత్తనంబ్రహ్మక్షత్రింపాతుతా ఇదం బ్రహ్మ
క్షత్రింపాంతు తస్మైత్వస్వాహా॥ ఋతాసాహే ఋతధామే అగ్నేయే
గంధర్వాయేదంనమమ । తాభ్యస్సాహా॥ ఓషధీభ్యోఽప్సరోభ్య
ఊర్గభ్యైదంనమమ । నగంహితోవిశ్వసామూ సూర్యో గంధర్వస్తస్య
మరీచయోఽప్సరన ఆయుశ్చానామసత్తనం బ్రహ్మక్షత్రింపాతుతా
ఇదంబ్రహ్మక్షత్రింపాంతుతస్మైత్వస్వాహా॥ నగంహితాయవిశ్వసామే
సూర్యాయ గంధర్వాయేదంనమమ । తాభ్యస్సాహా॥ మరీచిభ్యో
ఽప్సరోభ్య ఋతభ్యైదంనమమ॥ సుమృషుసూర్యరశ్మిశ్చంద్రమా
గంధర్వస్తస్య నక్షత్రాణ్యప్సరసో బేకురయోనామ సత్తనం బ్రహ్మ
క్షత్రింపాతుతా ఇదంబ్రహ్మక్షత్రింపాంతు తస్మైత్వస్వాహా॥ సుమ
మూయ సూర్యరశ్మయేచంద్రమసే గంధర్వాయేదంనమమ॥ తాభ్య
స్సాహా॥ నక్షత్రేభ్యోఽప్సరేభ్యో బేకురుభ్యైదంనమమ । భుజ్య
స్సప్తర్షో యజ్ఞో గంధర్వస్తస్యదక్షిణా అప్సరన స్తవానామసత్తనం
బ్రహ్మక్షత్రింపాతుతా ఇదం బ్రహ్మక్షత్రింపాంతు తస్మైత్వస్వాహా॥
భుజ్యవే సుపర్ణాయ యజ్ఞాయ గంధర్వా యేదం నమమ॥ తాభ్య
స్సాహా॥ దక్షిణాభ్యోఽప్సరోభ్యస్తవాభ్యైదంనమమ॥ ప్రజాపతి
ర్విశ్వకర్త్రాయసో గంధర్వస్తస్యధానమా స్తప్సరప్రోవహ్మయోనామ

న ఇదం బ్రహ్మత్వ త్రిం పాతుతా ఇదం బ్రహ్మత్వ త్రిం పాంతు తస్మై
 స్వాహా । ప్రజావతయే విశ్వకర్మణే మనసే గంధర్వా యేదం నమమ ।
 తాభ్యస్వాహా ॥ ఋక్సామేభ్యోఽపూరోభ్యో వహ్నిభ్య ఇదం నమమ ।
 ఇషిరో విశ్వవృషావాతో గంధర్వ స్తస్యాహోఽప్సర సోముదా నామ
 న ఇదం బ్రహ్మత్వ త్రిం పాతుతా ఇదం బ్రహ్మత్వ త్రిం పాంతు తస్మై
 స్వాహా ॥ ఇషిరాయ విశ్వస్వచసే నాతాయ గంధర్వా యేదం నమమ ।
 తాభ్యస్వాహా ॥ అద్యోఽపూరోభ్యో ముదాభ్య ఇదం నమమ । భువ
 నవ్యవ తేయస్యతక్షసరి గృహా ఇహ చ । సనోరాస్వాహ్యవిగం రాయ
 స్పామగం సువీర్యగం సంవత్సరీశాగ్ వత్సస్త్రి స్వాహా ॥ భువనస్య
 పతయ ఇదం నమమ ॥ పురమేష్వరభివతి రత్నత్వ గంధర్వ స్తస్య విశ్వ
 మప్సరస్తోభుప్రొనామ న ఇదం బ్రహ్మత్వ త్రిం పాతుతా ఇదం బ్రహ్మ
 త్వ త్రిం పాంతు తస్మై స్వాహా ॥ పరమేశ్వినేఽభివతయే మృత్యవేగం
 ధర్వా యేదం నమమ । తాభ్యస్వాహా ॥ విశ్వస్మా అపూరోభ్యో భూభ్య
 ఇదం నమమ ॥ సుక్షీణి సుభూతి రభద్రకృ త్సువర్వా ప్రవర్జనో గం
 ధర్వ స్తస్య విద్యుతోఽప్సరస్తో రుచోనామ న ఇదం బ్రహ్మత్వ త్రిం
 పాతుతా ఇదం బ్రహ్మత్వ త్రిం పాంతు తస్మై స్వాహా ॥ సుక్షీణయే
 సుభూతయే భద్రకృ తేసువర్వతే వర్జన్యాయ గంధర్వా యేదం నమమ ।
 తాభ్యస్వాహా ॥ విద్యుద్యోభ్యోఽపూరోభ్యో రుగభ్య ఇదం నమమ ॥
 దూరేహేతిరమృతయో మృత్యుగంధర్వ స్తస్యప్రజాఅప్సరస్తోభుప్రొ
 నామ న ఇదం బ్రహ్మత్వ త్రిం పాతుతా ఇదం బ్రహ్మత్వ త్రిం పాంతు

తస్మై స్వాహా[॥] । దూరే హేతయే అమృతయామృత్యవే గంధర్వా
యేదం నమమ[॥] । తాభ్యస్వాహా[॥] । ప్రజాభ్యోఽపసరోభ్యో భీరుభ్య
ఇదం నమమ[॥] । చారుశృపరాకాశీ కామో గంధర్వ స్తస్మాధయోఽపస
రసశ్శ్చోచయంతీరామ నఇదం బ్రహ్మత్వత్త్రంపాతుతా ఇదం బ్రహ్మ
త్వత్త్రంపాంతు తస్మై స్వాహా[॥] । చానవేశృపరాకాశినే కామాయ గం
ధర్వాయేదం నమమ[॥] । తాభ్యస్వాహా[॥] । అధిభ్యోఽపసరోభ్యో శ్శ్చోచ
యంతీభ్య ఇదం నమమ[॥] । ససో భవసన్యవతే యన్యత ఉపరి గృహో
ఇహాచ[॥] । ఉరుబహ్మదేఽస్మై త్వాత్రాయ మహిశర్మయచ్చ స్వాహా[॥] ।
భవసన్యవతయే బ్రహ్మణ ఇదం నమమ[॥] । ప్రజావతేనత్వజేతాన్త్యనోన్య
విశ్వజాతానివరితాబభూవ[॥] । యత్కామాస్తే జహుమస్తనోఽ అస్తు
స్తయగ్ స్వామిపతయో రయోగాగ్ స్వాహా[॥] । ప్రజాపతయ ఇదం నమమ[॥] ।
భూస్వాహా[॥] । అగ్నయ ఇదం నమమ[॥] । భువస్వాహా[॥] । వాయవ ఇదం
నమమ[॥] । సువస్వాహా[॥] । సూర్యాయేదం నమమ[॥] । యదన్యకర్తృణో
ఽత్యరీరిచం యద్వాన్యూనమిహాకరమ్[॥] । అస్మిష్టస్విష్టకృద్విద్వాక్[॥] ।
నర్దగ్ స్విష్టగ్ సుహుతంకరోతుస్వాహా[॥] । అగ్నేయే స్విష్టకృత ఇదం
నమమ[॥] । మధ్యమపరిధిం ప్రహృత్య[॥] । ఇతరా యగపత్నీహరకా
ఉత్తరార్ధస్యాగ్రమంగారేషూపోహతి[॥] । పరిధీనభిమంత్ర్య[॥] । ఆఘార
నమిథో ప్రహరతి[॥] । దర్వామితరదర్వ్యాగ్రమవధాయ[॥] । సగ్ స్సా[॥] । వేణాభి
జహోతి[॥] । స్వాహా[॥] । వసుభ్యో రుద్రేభ్య ఆదిత్యేభ్య స్సగ్ స్సా[॥] । వధా
గేభ్య ఇదం నమమ[॥] । అస్మిన్నకృతే కర్మణి జ్ఞాతాజ్ఞాతాది సకలదోష
నిర్వరణార్థ మనాజ్ఞాతత్రయమ్[॥] । కర్మాంతరిత కర్మ వివర్యాన ప్రాయ
శ్చిత్తార్థం త్వనోఽ అగ్నే నత్వనోఽ అగ్నే ఇతి[॥] । స్వరాక్షరవదవృత్తవర్ణ

లోప పాయశ్చిత్తార్థమాభిర్నిరితి । వాక్షియమలోప సాయశ్చిత్తార్థ
మిదంవిష్టుప్రస్రంబకమితి । ఋత్విక్వాఙ్యపాయశ్చిత్తార్థం యద్విద్వా
గ్గంసేతి । స్మన్నాదిదోషపాయశ్చిత్తార్థమస్కాంత్యారితి । మించాది
దోషపాయశ్చిత్తార్థం యన్యతత్త్వనగతి । సమస్తభయా ద్యుపదగ్రీవ
దోషనిర్మలకార్థం పునరగ్నిశ్చక్షురితి । అగ్న్యవసూత పాయశ్చిత్తా
థకం పునస్త్వాదిత్యాగతి । సర్వపాయశ్చిత్తార్థకం భూర్భువస్సువరి
త్యేతైర్మంత్రై రాభ్యామలీర్హోహ్యమి ।

ఓం అనాజ్ఞాతం యదాజ్ఞాతం యజ్ఞస్యక్రియజ్ఞేమిషు । అగ్నేతదస్య
కల్పయత్వగ్గంహివేత్త యథాతథగ్గన్వాహః ॥ అగ్నేయథదం నమమ ॥
పురుషసమ్మితో యజ్ఞోయజ్ఞః పురుషసమ్మితః । అగ్నేతదస్య కల్ప
యత్వగ్గంహివేత్త యథాతథగ్గన్వాహః ॥ అగ్నేయథదంనమమ ॥ యత్పా
క్షతా మనసా దీనదత్తానయజ్ఞస్య మిన్వతేమర్తావః । అగ్నిష్టభోతా
క్రతువిద్విజానకా యజ్ఞోజేవాగ్ం ముత్తుశోయభాతిన్వాహః ॥ అగ్నేయ
థదంనమమ ॥ త్వనోఅగ్నే వరుణస్యవిద్వాక జేవస్య హేడోవయాసి
సీమాః । యజ్ఞో వహీతమశ్శోమచానో విత్వా ద్వేమాగ్ంసి ప్రము
ముగ్ధస్మత్సాహః ॥ అగ్నివరుణాభ్యామిదంనమమ ॥ సత్వనోఅగ్నే
వ్రతూథ పౌతీనదిభో అస్మాక్షివహోవ్యమై । అవయవ్వనో వరుణగ్ం
రరాణోప్రహిమ్మక్షిగ్ం సుహవౌ వవిధిన్వాహః ॥ అగ్ని వరుణాభ్యా
మిదంనమమ ॥ అభిర్నిర్భి ర్యదతోనక్షాన సూప్యాయయ హరిపౌ వర్ధ
మానః । యదాస్తోత్పభ్యో మహిగోత్రారుహసి భూయిష్టభాజో అథ
తేస్యామస్వాహః ॥ ఇంద్రాయ హరివతథదంనమమ ॥ ఇదంవిష్టుర్విచ
క్రమేత్రేధానిదభేప్తనమ్ । సమూథమన్యపాగ్ంసురేన్వాహః ॥ క్రిష్ణవ

ఇదంసమమ ॥ త్ర్యంబకం యజామహే సుగంధింపుష్టివర్ధనమ్ । ఉర్వా
 రుక్షమిచ్ఛంధనా వ్రత్యోహోర్వ్యక్తీయమామృతాతాన్వహః ॥ త్ర్యంబకా
 యేదంసమమ ॥ యద్విద్వాగ్ంసో యదవిద్వాగ్ంసో ముద్గాః కుర్వం
 త్యౌత్విజః । అగ్నిర్మా తస్మా దేన స శ్రద్ధా దేవిత ముంచతాగ్
 స్వాహః ॥ అగ్నే యే శ్రద్ధాదేవ్యాఇదంసమమ ॥ అస్మాద్యాః పృథివీ
 మస్కాన్మత్తభోయువాగాః స్కన్నేమా విశ్వాభువనా స్కన్నోఽయజ్ఞః
 ప్రజనయేతు । అస్కానజన్త ప్రిభవి । అస్కన్నా జ్ఞాయతేవృహః ।
 స్కన్నా త్వజినిమీమహిస్వాహః ॥ స్కన్నాదిభ్యో దేవతాభ్య ఇదం
 సమమ ॥ యన్మత్త్రాత్మనో మిందా భూదగ్ని సత్కువరాహః ॥ ధాతేదా
 విచర్షణిస్వాహః ॥ మిందాదిభ్యో దేవతాభ్యఇదంసమమ ॥ పునర్నగ్నిశ్చ
 క్షురదా త్కువరింధో బృహస్పతిః । పునర్వే ఆశ్వినాయువం చక్షు
 రాధ త్రమక్ష్యోస్వాహః ॥ అగ్నింద్రబృహస్పత్యశ్విత్య ఇదంసమమ ॥
 పునస్త్వాదిత్యా రుద్రావసవస్సమింధతామ్ పునర్బ్రహ్మణో వసునిధ
 యజ్ఞైః । ఘృతేనత్వంత్రనుష్రావర్థయప్వ సత్వాస్సంతు యజమానస్య
 కామ్నా స్వాహః ॥ అగ్నే యే వసుసీధాయేదం సమమ ॥ శ్రీవిష్ణవే
 స్వాహః ॥ శ్రీవిష్ణవే వరమార్తనఇదంసమమ ॥ ఓం భూభువస్సువ
 స్వాహః ॥ వజావతయిఇదంసమమ ॥

అ థ పూ ర్ణా హు తి హో మః .

(హోమశాంతిపఠనాశ్రయం ప్రామాణ్యము)

శ్లో॥ ఆజ్యంద్యాదశకృత్యస్తు గృహీత్వాపూరయేత్పురీచం ।

తయాచాజ్యాహుతిః కార్యా సాపూర్ణాహుతిరివ్యతే ।

ఆచమ్య! ఏవంగుణ...ప్రీత్యర్థం- మనుజాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం-
...హోమసంపూర్ణ సిద్ధ్యర్థం- పూర్ణాహుతిహోమం కరిష్యే ।
హోమద్రవ్యాణి పాత్రే నిధాయ ॥ పూజాదికం కుర్యాత్ ॥
ఏకం- ద్వై- త్రిణి- చత్వారి- పంచ- షట్- సప్త- అష్ట-
నవ-దశ- ఏకాదశ-ద్వాదశ- సప్తతేలగేషు .. ॥ పూర్ణాహుతి
ముత్తమాం జహోతి । సర్వంవై పూర్ణాహుతిః । సర్వమేవా
హోతి । ఆథో ఇయంవై పూర్ణాహుతిః । అస్మామేవ పరితిష్ఠతి ।
వస్తోర్ధా తాంజహోతి వస్తోర్మేధారాసదితివా ఏమాహూయూతే
ఘృతస్యవా ఏనమేమా ధారాఽముష్మిన్తో కేపిన్వమూనో పతిష్ఠత
ఆజ్యేన జహోతి తేజోవా ఆజ్యం తేజో వస్తోర్ధారా తేజస్వి
వాస్మత్ తేజో ఽవరుంధే ఽథోకామూవై వస్తోర్ధారా కామూ
నేవావరుంధే ॥ పూర్ణాహుతిముహూర్తస్సుముహూర్తోఽస్తు ।

యజుర్భేష పాయశ్చిత్త హోమమ్.

...అస్మిన్ప్రకృతేకర్మణి యజుర్భేషపాయశ్చిత్తం కరిష్యే । ఓమ్
భువస్వాహా ॥ నాయవఇదంనమమ ॥ హస్తంప్రత్యక్ష్య ॥ ఆరమితో
ప్రాణానాయమ్య । విష్ణుర్విష్ణుర్విష్ణుః । ఏతావత్సర్వంతుం నానాప్రకా
రేణసంభావిత నకలదోష నిర్వరణార్థం సర్వపాయశ్చిత్తం కరిష్యే ।
ఓమ్భూర్భువస్సువస్వాహా ॥ ప్రజావతయఇదంనమమ ॥ అదితేఽన్న
మగ్గస్థాః । అనుమతేఽన్నమగ్గస్థాః । సరస్వతేఽన్నమగ్గస్థాః । దేవ
నవిత్ప్రసావీః । ప్రణితాన్యవఅనీయ । సదస్సినస్తే భూయాస్సర్వమసి
సర్వంతు భూయాః పూర్ణమసి పూర్ణంతు భూయా అక్షితమసి మామే
క్షేష్ఠాః । ఇత్యభిమంత్యి । యేనదేవాః ప్రవిత్రేణ । అత్యానంపునతే

సదా । తేనస్తహస్రధారేణ । ప్రావమన్యఃపునంతుమా । ప్రాజాపత్యం
 ప్రవిత్రిమ్ । క్షతోద్యామగంహిరగ్భాయమ్ । తేనబ్రహ్మవిదోప్రయమ్ ।
 పూతం బ్రహ్మపునీమహే । ఇంద్రస్సస్థితీ ప్రహమాపునాతు । సోమ
 స్వస్త్వా వరూన్సహిచ్ఛా । యమోరాజావ్రమ్భగాభిఃపునాతుమా ।
 జాతవేదామోర్జయంత్యాపునాతు । ఇతిమార్జయిత్వా । అథదిష్ఠార్జ
 నమ్ । సాచ్యోందిశిదేవా ఋత్విజోమార్జయంతామ్ । దక్షిణాయాం
 దిశిమాసాః పితరోమార్జయంతామ్ । ప్రతీచ్యోందిశిగృహః ప్రశమ్రా
 మార్జయంతామ్ । ఉదీచ్యోందిశ్యాప్రతిపథయో వనస్పతయోమార్జ
 యంతామ్ । ఉర్ధ్వాయోందిశి యజ్ఞస్సంవత్సరో యజ్ఞపతిర్వార్జయం
 తామ్ । ఇతిదిష్ఠార్జనంకృత్వా । ప్రముదగింప్రపహిణోమిచ్ఛాం యోని
 మహిగచ్ఛత । అచ్ఛిదగింప్రజయాభూయాస్తంమా వరాసేచిమత్పయః ।
 అంజితాపూర్ణపాత్రీమానయతి । కేతప్రవాస్యాంప్రజాండధాతి । ప్రజ
 యూహి మస్తున్యఃపూర్ణః । మఖం విమ్మష్టే । అవభృథస్త్వైవరూపం
 కృతోష్ఠోద్గిష్ఠతి । అక్షతా శిరసి ధారయేత్ । బ్రహ్మణం పూజ
 యామి । జయాది బ్రహ్మవిసర్జనాంతే భవత్కృతబ్రహ్మత్వదక్షిణాం
 మానసోత్సాహాపరిమిత హిరణ్యం తుభ్యమహం సంప్రదదేనమమ ।
 శాంతిరస్తు । పుష్టిరస్తు । ధనధాన్య సమృద్ధిరస్తు । కర్మ సమృద్ధిరస్తు ।
 భగవా వాస్తోమృతిస్త్రియతామ్ । ప్రాగాదివరిస్తరణ ముర్తిరేవిస్మ
 తేత్ । అగేన్ద్రాణా న్యవచనోతి । తేజస్వీ యశస్వీ బ్రహ్మవర్చస్వీ
 భవతి । హోమాంతే శ్రీయజ్ఞపురుషాయ నమః । ధ్యానాది షోడ
 శోపచారపూజా స్సమర్పయామి । శ్లో । స్వస్తి శ్రద్ధామేధాయశః
 ప్రజ్ఞాం విద్యాంబుద్ధింక్రియంబలం । ఆయుష్యం తేజఃసర్వం దేహిమే

హవ్యవాహన || యస్యస్మత్పాతాచనామోత్తా తపోహోమక్రియా
 దిషు | న్యూసం సంపూర్ణ తాయాతి సవ్యోపం దేహుతాశన | యద్ధు
 తంతుమయా దేవ పరిపూర్ణంతదిస్తుతే || చతుస్సాగరవర్యంతం.....
 అహంభోఅభివాదయే || అగ్నేనయసువభారాయే అస్మాక విశ్వాని
 దేవతయసానివిద్వాక | యయోధ్యస్త్వజ్జహురాణమేనో భూయి
 స్థాంతేనమతి క్రింవిధేమ | ప్రవప్సుకాయ భానవేభరధ్వమ్ హవ్యం
 ముతించాగ్నయేసుపూరిమ్ | యోదైవ్యానిమానుషాజనూగ్ం త్వంత
 ర్విశ్వానివిన్మనాజగాతి | అచ్ఛాగిరోముతయోదేవయంతి రగ్నియంతి
 దగ్నిం భిక్షమాణాః | సుసందృశగ్ం సుప్రతిక్షగ్ం స్వంచగ్ం హవ్య
 వాహమరతింమానుషాణామ్ | అగ్నేత్వమృత్యుయోధ్యమీహా అస
 గ్నితా అభ్యమంతక్షప్తేః | పునరన్యభ్యగ్ం సువితాయ దేవతాం
 విశ్వేభిరజరేభిర్యజత్రి | అగ్నేత్వంపారయానప్రాఅస్మాక త్వస్తిభి
 రతిదుర్గాదీనిశ్వా | పూశ్చప్రధ్వీబహులాసడర్వి భవాతోకాయ తన
 యాయశంయోః | ప్రకారమౌమననావచ్యమానా దేవద్రీచీనయథ
 దేవయంతః | దక్షిణావజ్వాజనీప్రాచ్యేతి హవిరభరంత్యగ్నయేఘృ
 తాచీ | శ్లో | సమస్తే గార్హపత్యాయ సమస్తే దక్షిణాగ్నయే | సమ
 అహవసీమాయ మహావేద్యైనమానమః | కాండిద్యయోవపాద్యా
 య కర్మబ్రహ్మన్వరూపితే | స్వరావర్గరూపాయ యజ్ఞేశాయసమో
 నమః | యజ్ఞేశాచ్యుతగోవింద మాధవానంతకేశవ | కృష్ణవిష్ణోహృషీ
 కేశ నాసుదేవ సమోస్తుతే | వక్రతే అగ్నేసమః | ద్విస్తేసమః |
 త్రిస్తేసమః | చతుస్తేసమః | పంచకృత్వస్తేసమః | దశకృత్వస్తేసమః |

శతకృత్వ స్తేనమః । సహస్రకృత్వ స్తేనమః । అసహస్రకృత్వ స్తేనమః ।
 అప్రతిమితకృత్వ స్తేనమః । సహస్తేఅస్తుమామాహిగ్ంసీః । అహంప్రస్తా
 దహమనస్తా దహంజ్యోతిషావితమోవవార । యదంతరిత్యం తదుమే
 పితాభూదహగ్ం నూర్యముభయతో దదర్శాహం భూయాసముత్తమ
 స్సమానానామ్ । సంతత శ్రీరస్తు । సమస్త మంగళాని భవంతు ॥
 శ్లో । మత్కర్మకుర్వతాం పుంసాం కర్మలోపో భవేద్యసి । తత్కర్మ
 సఫలం కుర్యు స్తినః కోట్యో మహర్షయః । అపరాధ సహస్రాణి
 క్రియంతేఽవార్షిశంమయా । దాసోఽయమితిమాంసుత్వా యమస్య
 శ్రీయజ్ఞేశ్వర ॥ యత్కిరోమియదత్నామి యజ్ఞహోమిదదామియత్ ।
 యత్తవస్యామి వాస్థాయ తత్కిరోమి త్వదర్పణమ్ । శ్రద్ధాంమథాం
 యశఃప్రజ్ఞాం విద్యాంబుద్ధింశ్రీయంబలం । ఆముష్యంఠేజ ఆరోగ్యం
 దేహిమే హవ్యహవాన । ప్రమాదా త్కుర్వతాంకర్మ ప్రచ్యవేతా
 ధ్వరేయసి । స్మరణాదేవతద్విజ్ఞో స్సంపూర్ణంస్యా దితిన్మృతిః । విష్ణు
 ర్విష్ణుర్విష్ణుః । ఇతిపూర్ణాహుతిహోమనహిత జయాదయస్సమాప్తః ।

అథ వైకల్పిక సమావరణనమ్.

అఖైరదవరం తూష్టిమేవ తీర్థేన్నాత్వా తూష్టిగ్ం సమిధమా
 దధాతి । పూర్వస దాచాశ్చేదానుజ్ఞాతః । ప్రాణానాయమ్యు । ఏవం
 నానుభేయోఽహం వైకల్పికసమావరణనం కరిష్యే । తూష్టిమేవ
 తీర్థేన్నాత్వా శ్రోత్రియాగారా దగ్నియాహృత్య విధినోపనమాధా
 యాలంకృత్య పాలాశీగ్ంసమిధం । ప్రాదేశయా త్రిం తన్నిన్నేవాగ్నా
 తూష్టిం । పశాపతిం మనసా ధ్యాయన్నాదధాతి ॥ శ్లో । స్నానంవత్సే
 షరంతూష్టిం తీర్థేన్నాత్వైవ లాకికం । పశ్చిమాధాయవిధివ త్పరి
 పిచ్యనమంతరతః । పాలాశీంసమిధంతూష్టి మగ్నావాధాయయత్పునః ।
 పరిషేచనం తతః కుర్వా ద్యధాపూర్వ మితిన్మృతిః ॥ ఇతి వైకల్పిక
 సమావరణనం సమాప్తమ్.

అథ వినాహప్రయోగః ।

దంపత్యోర్మంగళస్నానంకారయేత్ ॥ పూర్వమేవ వధూం
 మంగళస్నానం కారయిత్వా । తత్రాయం ప్రయోగః । శుభమస్తు ।
 అయంముహూర్త స్సుముహూర్తోస్తు ॥ శ్లో॥ యశ్చిప్రానామరూపా
 భ్యాం..... సర్వేభ్యో మహాజనేభ్యోనమః । ఏవంగుణ... శుభతిథౌ
 శ్రీయా... గోత్ర... నామధేయః । శ్రీమతః... గోత్రస్య... నామ
 ధేయస్య మమోపాత్త దురితక్షయద్వారా శ్రీ పరమేశ్వరప్రీత్యర్థం
 అయుష్ష్యాభివృద్ధ్యర్థం సకలసంపత్సమృద్ధ్యర్థ మేత న్మదీయోద్వాహ
 విధౌ నిర్గత ప్రత్యూహేన మధుపర్క యోగ్యతాసిద్ధిద్వారా పాణి
 గ్రహణాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణ సదంగత్వేన తదాదౌ శుభ్యర్థం...
 మహాజనై స్సహ స్వస్తిపుణ్యాహవాచనంకరిష్యే । ఆదానిర్విఘ్నప్రసా
 రంభవరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాంకరిష్యే । గణాధిపతి
 పూజాం పుణ్యాహవాచనంచకృత్వా । ప్రాణనాయక్యుః । ఏవంగుణ
 ... శుభతిథౌ మమాయుష్ష్యాభివృద్ధ్యర్థం పాణిగ్రహణాఖ్యం కర్మ
 కరిష్యే । అనుహవిమితి శాకునాదిమంత్రా న్వాచయత్ । అనుహవం
 పరిహవం పరివాదం పరిక్షపమ్ । మన్వస్తం దురుదితం తద్విషదోభ్య
 దిశామ్యహమ్ । అనుహూతం పరిహూతగ్ం శకునేర్యద శాకునమ్ ।
 మృగస్యశ్చతమక్షయౌ తద్విషదోభ్యదిశామ్యహమ్ । ఆరాతేల్లగ్నిర
 స్త్వరా త్వరశురస్తుతే । నివాతేత్వాభివర్షతు స్వస్తితేస్తు వన
 స్పతే స్వస్తిసీస్తువనస్పతే । నమశ్చక్రభుజే రుద్రాయ నమో
 రుద్రాయశ్చక్రభుజే । ద్విష్టమసిసమనేలస్తు మామాహిగ్ంసీస్సిగస్తీ
 సస్విజ్యోసమస్తై అస్తు మామాహిగ్ంసీః । ఉద్ధాతేవశ్రుతై సామ
 గాయసి బ్రహ్మపుత్ర ఇవ సవనేమశగ్ంససి । స్వస్తిసశ్శకునేలస్తు
 ప్రతిసస్సుమనాభవ । వివాహగారమేత్య పాదావతూ శ్యాచమ్యుః ।
 ప్రాణనాయక్యుః । ఓం భూః ఏవంగుణ శుభతిథౌ ధర్మవహ

సంపత్సర్థగ్ం త్రియ ముద్యహే । ఓం భూః ఏవంగుణ... శుభతిథౌ
 మమాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం పాణిగ్రహణంగ త్వేన కర్మాచా రక్షా
 బంధసంకరిష్యే । రక్షాబంధస దేవతాభ్యోనమః । ధ్యానావాహనాః
 షోడశోపచార పూజాం సమర్పయామి । ఓం విశ్వేత్రాతే సవనేషు
 ప్రవాచ్యా యాచకర్థమశువనిందనుస్తతే । పారావతం యత్సురు
 సంభృతం వ స్తవపాపృణో శ్వరభాయ ఋసి బంధనే । రక్షాబంధస
 ముమూర్తస్సుముమూర్తోఽస్తు । ద్వితీయయజ్ఞోపవీతం ధారయేత్ ।
 ఓం భూః ఏవంగుణ... శుభతిథౌ మమాయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం శ్రా
 స్మారక నిత్యకర్మానుష్ఠాన యోగ్యతా సిద్ధ్యర్థం ఉద్వాహంగభూత
 ద్వితీయయజ్ఞోపవీతధారణంకరిష్యే । యజ్ఞోపవీతపూజాం కృత్వా ।
 ఆచమ్య । యజ్ఞోపవీతం.. బలమస్తు తేజః । ఆచమ్య । యజ్ఞోపవీత
 ధారణముమూర్తస్సుముమూర్తోఽస్తు । సుహృదన్మమనేతా నృంశ
 వతోవరాస్సప్రహీణయాత్ । మదర్థంకన్యాంవృణోధ్వమితి వరాస్సేష
 యిత్యా । మదర్థం కన్యాంవృణోధ్వమ్ (వృణోమహే) తాన్మనుగ్మం
 తేతి ద్వాభ్యామభిమంశ్రయేత్ । ఓం ప్రస్తుగ్మనాధియస్తానస్యవక్షణే
 ప్రతేభిర్వరాగ్ం అభిమృషసీదత । అస్మాకమిస్త్ర ఉభయం జశోవతి ।
 యథౌస్యస్యాన్తస్తో బుభోధతి । అవృక్షరా ఋజవస్సన్తవన్తా యేభి
 స్సభామోయన్మినోవరేయమ్ । సమర్పయా సంభగోనోనినీయా క్షుం
 కాస్తవత్సగ్ం సుయమమస్తుదేవాః । తేకన్యాచారంగత్వాబువతే
 గౌరీకంకణ పూజాంతు తే అఖండ దీపారాధనం కృత్వా । (పణమ్య ।
 ఆచమ్య । ఓం భూః ఏవంగుణ... శుభతిథౌ అస్యాః కుమార్యాః
 ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం గౌరీకంకణదేవతా ముద్దిశ్య ... పీఠ్యర్థం గౌరీ
 కంకణపూజాం కరిష్యే । గౌరీకంకణ పూజాంచ కృత్వా । బ్రహ్మ
 తామ క్షత్రీభృద్వృద్ధ వృష్టియం । త్రిష్టుభాజమ్మభిర ముగ్రహిరం

ఇంద్రప్రస్థమీన పంచదశేనమధ్య మిదంవాతేన సగరేణ రక్ష । వధ్వ
 వామకరే బద్ధీయాత్ ॥ రక్షాబంధనముహూర్త స్సుముహూర్తోస్తు
 వాత్సల్యయనస్య పుత్రాయ...గోత్రాయ... శర్మణే వరాయ ।
 ధర్మవ్రజా నంచత్యర్థం ...గోత్రోద్భవాం లక్ష్మీనామ్నాం కన్యాం
 దద్యాత్ ॥ ఇతి । కన్యాప్రదః ప్రతిబూయాత్ ॥ చతుస్సగరవర్ణం
 తం గోబ్రాహ్మణేభ్య శ్శుభంభవతు ॥నప్త్రే పాత్రాయ
 ...పుత్రాయ...వరాయ । చతుస్సగరవర్ణంతం గోబ్రాహ్మణేభ్య
 శ్శుభంభవతు ॥నక్త్రీం ...పాత్రీం ...పుత్రీం ...నామ్నాం
 కన్యామ్ । వృణోమహే వృణోభ్యమితి దాస్యామీత్సుక్తాన్ ॥ మదర్థం
 వరం వృణోభ్యం వృణోమహే ॥ ఇతివిప్రైః । (అప్తే "అంతఃపత" సునగా
 రేషు కట్టవలయును) తతః వరసమీపే వధూమాసీయ । ప్రత్యజ్మభో
 వర ఉపవీశేత్ । పత్న్యానహ పాజ్మభం కన్యాదాతా వధూముప
 నేశ్య । ఆచమ్య । ఓం భూః ఏవంసుత...శుభతిథౌ మమకుమార్యా
 ఆయుష్యాభిష్పద్ధ్యర్థం ఆగత మిమం వరం మధువర్కద్రోక్ష్యణ పూజ
 యిష్యే । అథ వరాయ మధువర్కం కుర్వన్ముదగగ్రం కూర్పం
 నిదధ్యాత్ । తస్మిన్ వరో రాష్ట్రభృదసీతియజమానోపవీశేత్ । (యథా
 పురస్తాత్) రాష్ట్రభృదస్యాచార్యానందీమూర్త్యద్యోమగ్ం రాష్ట్రభృ
 దసి సమూహానందీమూర్త్యద్యోమగ్ం రాష్ట్రభృద స్వధివత్స్యానందీ
 మూర్త్యద్యోమమ్ । ఆపఃసాద్యా ఇతి దాతా ప్రిహ । ఉత్తరయాభి
 మంత్ర్య । ఆపః సాదావ నేషసీ ద్విశవంతం నాశయంతుమే । అస్మి
 న్కులే బహ్వవర్చస్వసాని । పూర్వం దక్షిణపాదంప్రక్షాళ్య తతో
 వామపాదంప్రక్షాళయేత్ । ప్రక్షాళయితారముపన్నృశ్య । శ్రీలక్ష్మీ
 నారాయణ స్వరూపస్య బ్రాహ్మణస్య ఉభాభ్యా మిదం పాద్యమ్ ।
 । నమోఽస్త్యనంతాయ సహస్రీ మూర్తయే సహస్రీ పాదాక్షి
 శిరోరుభాహవే । సహస్రీనామ్నై పురుషాయశాశ్వతే సహస్రీతో
 యుగధారిణేనమః । వరస్య పాదోప్రక్షాళ్యాచమ్య । వరో మయి
 మహాఇతి యజమాత్యానం చర్యభిమృశేత్ । వరః । మయిమహా

మయియశో మయిందిరియం వీర్యమ్ । కూర్చాభ్యాం వరిగృహ్య ।
 మృస్త్యయేనార్హణీయా అవధిత్వత్వా అర్హణీయా అపః । అమాగన్ని
 త్యభిమంత్ర్య । అమాగ్నా యశస్తా వర్చస్తా సగంస్పృజ పయస్తా తేజ
 సాచ తంమాప్రియంప్రజానాం కుర్వధివరింపహూనామ్ । అంజలావేక
 దేశజనీయమానే వరోవిరాజోదోహోఽసీతి యజర్జపిత్వా । వరః ।
 విరాజోదోహోఽసి విరాజో గోహమశీయ మనుషద్యాయ విరాజ ।
 వరః అపః అపాన్య । శేషంపురస్తాన్నిసీయమాసగం సముద్రంవ
 ఇత్యభిమంత్రయేత । సముద్రంవప్రహీణోమిన్ద్రాం యోనిమపిగచ్ఛత ।
 అచ్చిదాస్త్రజయాభూయాస్తం మావరాసేచిమత్వయః । అత్రవాసో
 గవాదికం యథాశక్తిదత్వా । వరమబంకృత్య । ఓం యువంవస్తాణి
 పీవ సావసాధేయుపూరచ్చిద్రామంతపూహసర్గాః । అపాతిరత్నమ
 నృతాన్నివిత్వా । ఋతేనమిత్రావరుణాసచేదే । ఇతి మంత్రముచ్చార్జ్య ।
 రత్నద్వారృణామవదేత్ । మధువర్కద్వయం ధృత్వాచమ్య । దధి
 మధుసగం స్పృజ్య కాగంసేనవక్షీయ సాపిథాయ కూర్చాభ్యాం వరి
 గృహ్య మధువర్కఇతితిరుచ్చరేత్ । మధువరో...వర్కః । త్రయ్యై
 విద్యాయాఅమాగన్నితిద్యాభ్యామభిమంత్ర్యత్రయ్యైవిద్యాయైయశో
 ఽసీయశస్తా యశోఽసీబ్రహ్మణో దీప్తిరసి । తంమాప్రియంప్రజానాం
 కుర్వధివరింపహూనామ్ । అమాగ్నా యశస్తావర్చస్తా సగంస్పృజపయస్తా
 తేజసాచ । తంమాప్రియంప్రజానాం కుర్వధివరింపహూనామ్ । అమ్మ
 తోవ సరణమనీ త్యపఃపీత్వా । అమ్మతోవ సరణమసి । (పీత్వా ద్వి
 రాచమ్య) యన్మధుసఇతి మధువర్కగం సకృత్త్వాశ్య । యన్మధునో

మధ్యవ్యం పరమమన్నాద్యం వీర్యమ్ । తేనాహం మమనో మధ్యవ్యేన
 పరమేణా నాద్యేన వీర్యేణ పరమో అన్నాగో మధ్యప్రాయానాని ।
 సకృత్సంతోషా ద్వి స్తుష్టిం । అమృతాపిధాన మసీ త్యపః పీత్వా ।
 అమృతాపిధానమసి । (అపఃపీత్వా) హస్తంప్రత్యక్ష్య । ద్విరాచా
 మేత్ ॥ గౌరిత్యుక్తే గౌరసీతి యజుషా గామభిమంత్రయేత్ ॥ గా-
 గారస్యపహతప్రాప్తాపప్రాప్తానంబహి । మమ చాముష్య చేతి స్వ
 దాతృనామోష్ణవ్యంతయోర్నిదేళః । శ్రీరామశర్మణో మమ చ ।
 కేశవశర్మణోముష్యచ । అగ్నిః ప్రాశ్నాతు ప్రథమ స్సహివేదయథా
 ప్రావిః । అనప్తమస్తాకంకుర్వ నాప్రప్త్యణో బ్రాహ్మణేభ్యః ॥ యజ్ఞో
 వర్ధతామిత్తుపాగ్ం శూక్త్యా ॥ యజ్ఞోవర్ధతాం యజ్ఞస్త్వవృద్ధి మను
 వర్ధాపచితి ర్న స్యపచితింమా కుర్వపచితోఅహం మనుష్యేషు భూ
 యానమ్ । గార్ధేనుభవ్యామూతా రుదాణాం దుహితా వనూనాగ్ం
 స్వసాఅదిత్యానా మమృతస్య నాభిః । ప్రపవ్రోచం చిత్తుషే
 జనాయు మాగామనాగ్రామదితిం వధిప్య । పితృదక్షం తృణా న్యత్తు ।
 ఓముఘృజతే త్యుదౌర్వరో బ్రూయాత్ । ఓముఘృజత । సిద్ధ
 మన్నంభూతమితి దాతాపాహా । సిద్ధమన్నంభూతం నావిరాడిత్యేతే
 రుపాగ్ంశ్వన్నమభిమంత్ర్య నావిరాట్ । తస్మాత్తాయు తస్య తేఅశ్రియ
 తస్త్వయోర్జ్జంభాః । ఓం కల్పయత । తతః కన్యాదానమహంకరిష్యతి
 సంకల్ప్య । ఓం భూః ... ఏనంగుణ... శుభతిథౌ అస్యాః కుమార్యాః
 ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం- కన్యాదాన సమయే మహాసంకల్ప పతనం
 కరిష్యే । మహాసంకల్పపరసంకృత్వా । కన్యాం కనక సంపన్నాం
 కనకాభరణైర్ముతాం దాస్యామిన్యవేతుభ్యం బ్రహ్మలోకజిగ్షుయా

కన్యే మమాగ్రతోభూయాః కన్యే మే దేవి పార్శ్వయోః । కన్యే మే
సర్వతోభూయా స్వదానాన్మోక్షమాప్నుయామ్ । విశ్వంభరస్సర్వ
భూతా సాక్షిణ్యస్సర్వదేవతాః । ఇమాంకన్యాంప్రదాస్యామి పితౄ
ణాం తారణాయనై ॥ కన్యాం సాలంకృతాం సాక్ష్యం సుకీలాయసుధీ
మతే । ప్రయతోఽహం ప్రయచ్ఛామి ధర్మకామార్థసిద్ధయే । పునః
కన్యవరగోత్రనామా న్యుత్వా । చతుస్సగరవర్తంతం గోబ్రాహ్మ
ణేభ్యః క్షుభంభవతు । ...నస్త్రీం...పౌత్రీం...పుత్రీం...నామ్నిం
కన్యాం! ...నస్త్రీ...పౌత్రాయ...పుత్రాయ ..వరాయ! తుభ్యం
ప్రజాసహత్వకర్మభ్యః ప్రతిపాదయామితి సమీరణ్యం కన్యహస్త
ముదక పూర్వం వర హస్తే దిద్వాత్ ॥ తుభ్యం ప్రజాసహత్వ
కర్మభ్యః ప్రతిపాదయామి ॥ వరః దేవస్యత్వేతి కన్యాం ప్రతి
గృహీయాత్ ॥ దేవస్యత్వానైతిః ప్రప్రసేత్స్విసోర్భావశుభ్యాం
పూష్టో హస్తాభ్యాం ప్రతిగృహ్ణామి ॥ రాజత్వావరుణోనయతు దేవి
దక్షిణే ప్రజాపతయేకన్యాం । తేనామృతత్వమశ్యాం । వయోదాతే
మయోమిష్యామస్తు ప్రతిగ్రహీతే ॥ కక్షదంకస్మాలదాత్ । కామః
కామాయ! కామోదాతా । కామఃప్రతిగ్రహీతా! కామగోసముద్ర
మావిశ । కామేనత్వా ప్రతిగృహ్ణామి ॥ కామైరతే ॥ ఏషాతేకామ
దక్షిణా । ఉత్తానస్త్యాఽఽంగీరసః ప్రతిగృహ్ణాతు ॥ ఇతి కన్యాం ప్రతి
గృహీయాత్ ॥ తతః కన్యాదానసాధ్యుణ్యార్థం వర దక్షిణాం.....
నమమ ॥ తతః గోదాన భూదాన సాలగ్రామదానాది షోడశమహా
దానాని కుర్యాత్ ॥ తతః లోకాచారక్రిమేణ యథాశక్తి దానాని
కుర్యాత్ ॥ స్వస్తీతి ప్రతివచనం । ధర్మేచ- అర్థేచ-కామేచ- నాతి
చరితవ్యేతి దాతావచేత్ ॥ నాతిచరితవ్యా - నాతిచరామితి వరః
ప్రత్యుత్వా । నాతిచరామి ॥ తతః లోకాచారక్రిమేణ మంగళాష్ట
కాని పఠిత్వా ॥ ॥ ॥ తదేవలగ్నం సుదినంతదేవ తారాబలం చంద్ర

బలంతదేవ! విద్యాబలం దైవబలంతదేవ లక్ష్మీపతేతేఽంభోయగం
 స్మరామి ॥ శ్రీదేవీరసయోశివస్సుఖితో మిత్రఃశశీకంపనః । సర్వే
 మునయోఽచలాదశదిశ స్పర్షామృతేంద్రాః ఖగాః । వద్యఃపుణ్య
 సరోవరాణిదితిజా స్తీర్థానికంజాసన । శ్చేంద్రోవహ్నయమరాసదాజల
 ధయః కుర్వంతువాంమంగళమ్ ॥ సావధాన- సుముహూర్తై-దైవజ్ఞో
 ఘటితాయంత్రేణ ముహూర్తం సమ్యగవలోక్య । కక్షత్రమార్గమువ
 లోక్య । స్వస్త్వప్తాశీతి సహస్రాగ్రాం ద్విజగురుదైవత్యానాం.....
 సుశ్రీతా సుముహూర్తా సుప్రసన్నా వరదా భవంతు । సుము
 హూర్తై వధూవరయో శ్శిరసి సజీరకగుడం నిక్షిపేత్ । ధ్రువంత్రే
 రాజావరుణో ధ్రువంబేప్రొబృహస్పతిః । ధ్రువంత్రఇంద్రాగ్నిశ్చ
 రావ్రాం ధారయతాంధ్రువమ్ ॥ ధ్రువంధ్రువేణ హవిషా । తస్మై
 జేవాఅధిబ్రువా । అయంచబ్రహ్మణస్పతిః । ధ్రువాద్యాధ్రువా
 వృధివీ । ధ్రువంవిశ్వమిదంజగత్ । ధ్రువాః పర్వతాశ్చతుః । ధ్రువై
 రాజావ్రితామయం । ఇహౌవైధియావ్యధిష్ఠాః । పర్వతైవాదిచాచలి॥
 ఇంద్రజిత్వేహధ్రువ స్తిష్ఠ । ఇహరాష్ట్రముధారయ । అభితిష్ఠపృథ్వీ
 అధరేసంతుళితవః । ఇంద్రజివపృథ్విహతిష్ఠ । అవహత్సే రాణిస్తంబ
 యాః । ఇంద్రవణమదీధరత్ । ధ్రువంధ్రువేణహవిషా । తస్మైజేవా
 అధిబ్రువన్ ॥ అయంచ బ్రహ్మణస్పతిః । అయంముహూర్తాస్సుము
 హూర్తోఽస్తు । తతస్సుముహూర్తే కన్యాం దృష్ట్వా । చక్షుషీణవనగం
 హృత్య । అభాగ్మహీమితి వధూం దృష్ట్వాజవతి । అభాగ్మహీమం
 వధూం పతిహీమం బృహస్పతే । ఇంద్రాగ్నిత్రహీమం లక్ష్మ్యంతామస్మై
 స విరస్తువ । అథహోరచక్షువితినమిత్రైర । అథహోరచక్షువపతిహీమధి

శివావతిభ్యస్తుమనాస్తువర్హ్యః । జీవనూ దైవకామా బ్రహ్మనా శంసో
భవద్వివక్షణం చతుష్పదే । అత్ర వర వధ్వో సంకల్పయతః ।

అనాభ్యాం కర్మాణి కఠికవాని । ప్రజా శ్చోత్వాదయిత
వాన్యః । వధూ ఉత్పాదయావః । అంగుష్ఠే నోప మధ్యమయా
చాంగుళ్యా దర్శగం సం గృహ్యేద మహా మితి తస్యా భృశా
రంతరం దర్శణ సంమృజ్య । ప్రతిచీనం నిరస్యేత్ । ఇద
మహం యా త్వయి పరిఘ్నయిత్తి స్తాం నిర్దిశామి । అనతపస్సృశ్య
జీవాగం రుద నీతి నిమిత్తే జపిత్వా ॥ జీవాగం రుదన్తి విమయన్తే
అధ్వరే దీర్ఘా మనుప్రసృతిం దీధియుర్షరః । వ్రామంపితృభ్యో యత్తద
గం సమేరి తేమయః పరిభ్యో జనయః పరివ్యతే । యుగ్మా నివప్రా
వ్యతత్కూరమితి న్నాసీయాదభ్యః ప్రేషయేత్ । వ్యతత్కూర
ముదప్రస్తాప్త అప్తైస్త్వై బ్రాహ్మణా స్సృషణగం హరన్తు । అవీరఘ్ని
రుదప్రస్తావః । అర్హమృతియజమాః తస్యాశ్శిరసి దర్శేణ్యం నిధాయ
అర్హ్యమైలగ్నిం పరియన్తుక్తువం వరిత్యన్తాగం శ్వశ్రోత్రేవరాశ్చ ।
భేదనపతి తస్మిన్ప్రక్షిణం బహి ర్యుగచ్ఛద్రం ప్రతిష్ఠావ్య । భేదననః
భేరథః భయ్యుగస్యశచీవతే । అప్తాలామింద్ర త్రిఃపూర్వ్యకరతూన్య
వర్చసమ్ । శంతేహిరణ్యమితినువర్ణం ఛిద్రేంతర్ధాయ । శంతేహిర
ణ్యగం శముప్రస్తాప్త శ్చంతేమేధిభవతు శంయుగస్యతృద్య । శంత్రఅప
శ్చతపదితాభవస్త్వథా వత్కాత్రస్యగం సగంస్పృజన్తః హిరణ్యవర్ణా
ఇతివంచభి సృశ్చత్సాన్వివయిత్వా । హిరణ్యవర్ణా శ్చుచయః పాక్షకాః
ప్రశక్తమురహిత్యాన్వివద్యమానః । శతంపదితా నితకాశ్చోన్మతాభి

ప్రాజ్ఞాదేవ స్సవితా పునాతు । హిరణ్యవర్ణా శ్శుచయః పావకాయాసు
జాతః కశ్యపోయా స్త్వస్నిః । యాఅగ్నిం గర్భం దధిరేసువర్ణా స్తాస్త
అవశ్యగ్గ్ం ప్ర్యోనాభవంతు । యాసాగ్ం రాజా వరుణో యాత్రిమభ్య
సత్యాస్తృతే అస్తవశ్యజ్జనానామ్ । యాఅగ్నిం గర్భం దధిరేసువర్ణా
స్తాస్తఅవశ్యగ్గ్ప్ర్యోనా భవంతు । యాసాం దేవా ద్దివి క్త్వణ్యనిశ్చయం
యాఅంతరిక్షే బహుధానివిష్టాః । యాఅగ్నిం గర్భం దధిరే సువర్ణా
స్తాస్తఅవశ్యగ్గ్ప్ర్యోనా భవంతు । శివేనత్వాచక్షుషావశ్య న్త్వావశ్శివ
యాత్రన్వోవస్పృశంతుత్వచంతేః పుత్రస్పృతస్సుచయో యాః పావకా
స్తాస్త-- శ్ప్ర్యోనాభవంతు । వంచభిన్నకృత్సావయతి । పరిత్యే
త్యహరవాసాభ్యా మాచ్ఛాద్య । పరిత్వాగిర్వతో గిరత్తమాభవంతు
విశ్వతఃప్రృథ్వాయుమనువృద్ధయో జష్టాభవంతుజష్టయః । మాంగల్య
తంతునేతి మంగళనూత్రం కంతే బద్ధియాత్ । ఆశాసానేత్యాసీనాం
యోక్త్రేణ సన్నహ్యతి । ఆచమ్య...ఓంభూః...శుభతిథౌ అవయో
ర్దంపతోః ఆయు ర్వరోఽ యశో బలాభివృద్ధ్యర్థం సంపూర్ణ వర్షకర
వర్మంతం సుభేద జీవనసిద్ధ్యర్థం యోక్త్రమాంగల్యపూజాం కరిష్యే
అథ యోక్త్రమాంగల్య పూజాం కుర్యాత్ । ఆశాసానా సామస్తపం
స్త్రజాగ్ం సాభాగ్గ్ంతమామ్ । అగ్నేరనువ్రతాభూత్వా సన్నహ్య
సుక్తృతాయామే । శ్లో॥ మాంగల్యతంతునానేన మమజీవనహేతునా
కంతేబద్ధామి సుభగే త్వంజీవకరదాంశతమ్ । యోక్త్రమాంగల్య
ధారణ ముపహరణా స్సుముహూరోఽస్తు । తతః ఆర్ద్రాక్షతా
రోపణం కుర్యాత్ । కపిలా వాచనాది మంగళాధార చాగ్రభం
కుర్యాత్ । తస్మాయం వ్రయోగో వరః వయసా వధ్వంజలా

పువస్తీర్య । ద్విస్తండులానో హ్యభిసూరయతి । (వరాంజలా
 వన్యః కుర్యాదేవం పథ్యంబలేరువరిస్తావ్య) సోదకం కలశమాదాయ
 బ్రాహ్మణైస్సహ - కపిలాగ్ స్తారయంతు । దక్షిణాపాంతు । బహు
 దేయంచాస్తు । పుణ్యంవర్ధతాగ్ శాంతిరస్తు । పుష్టిరస్తు । కుష్టిరస్తు
 వృద్ధిరస్తు । అవిఘ్నమస్తు । ఆయుష్యమస్తు । ఆరోగ్యమస్తు । స్వస్తి శివం
 కర్తాస్తు । కర్మవమ్పద్ధిరస్తు । దంపత్యో (రామ) బన్యనక్షత్రే... సగ్రహే
 దైవతే నహసామేన క్రియేతాగ్ । శాంతిరస్తు । ప్రజాపతిస్త్రియాం
 యశః । ముష్కయోరదధా ధ్వవం - కామస్య తృప్తి మానందం -
 తస్యాగ్నేభాజయేహమా । మోదఃప్యమోదతనందః । ముష్కయో
 ర్నిహేత్తస్పహ । స్పృతేవ కామస్యతృప్త్యాగి । దక్షిణానాంపరిగ్రహే ।
 మనస శ్చిత్త మాకూరిం వాచస్సత్య మశీమహి । ప్రకూనాగ్ దూప
 మన్నస్య యశశీశీయతాం మయి । యథాహమస్యా అతృవగ్గం
 స్త్రియైపుమా । యథాస్త్రీతృప్త్యతి పుగ్ంసిప్తియేప్తియా । ఏవం
 భగస్యతృప్త్యాగి । యజ్ఞస్యకామ్యప్తియః । దదామీత్త్వగ్నిర్వదతి ।
 తథేతివాయురావృతత్ । హంతేతివత్సం చంద్రయాః । ఆదిత్యస్సత్య
 మౌమితి । ఆప్తస్సత్సత్యమాభరత్ । యశోయజ్ఞస్యదక్షిణాం । ప్రజా
 మేకామస్సమృద్ధ్యతామ్ । ఇతి వధూవరయో శ్చిర స్యత్తతారోపణం
 కృత్వా । ఏవం సఘ్నుతేన క్షీరేణ వధూవరయో రంజల్వో రువస్తీ
 ర్యేత్యాది । వశనౌమేకామస్సమృద్ధ్యతామ్ । యజ్ఞోమేకామస్సమృ
 ద్ధ్యతామ్ । తూష్ఠీంచతుర్థపర్యాయ శ్చియోమేకామస్సమృద్ధ్యతామ్ ।
 పూర్వం వరో వధ్వా శ్చిరసి పాగివయేత్ । ద్వితీయపర్యాయ వరస్య
 శిరశి పూర్వం పాగివయేత్ । తృతీయపర్యాయ వధ్వా శ్చిరసి పూర్వం
 పాగివయేత్ । చతుర్థపర్యాయ అన్యోన్యంయగవత్ । ఏవ ముక్తతా

రోహణంకృత్వా । అగ్నేవిశ్వేభిరితి బ్రహ్మగ్రంథిం కుర్యాత్ ॥ అగ్నే
విశ్వేభిస్సవీక జ్వేనై రూర్ధ్వవంతం పృథమస్సీదత్యోసిమ్ । కులాయనం
ఘృత వంతగ్ం సవిశ్రే యజ్ఞస్సయ యజమానాయ సాధు ॥ యో
వై తాంబ్రహ్మణోవేవ । అమృతేనాస్తృతాం పురీమ్ । తస్మై బ్రహ్మచ
బ్రహ్మచా ఆయుఃకీర్తింప్రహండదుః॥ అథాశీర్వాదః ।

ఇతి వివాహ పాణిగ్రహణ ప్రయోగ స్సమాప్తః.

అథ ప్రధాన హోమః.

పూషా త్వేతో నయత్విశ్వగ్నిమభ్యాసీయ వహూం దక్షిణహస్తై
గృహీత్వా । పూషా త్వేతో నయత్తు హస్తగృహ్యత్వశ్విస్తా త్వావ్రీవ
హతాగ్ం రథేన । గృహస్తప్య గృహపత్నీ యథాఽసో వశీనీత్వం
విరథమావదాసి । ఆచమ్య । ఓం భూః వనంగుణ... కుభతిథా
అనయాన ప్రాథయా వధ్వానహ మమాయుష్యాలివద్వర్ధం వివాహ
ప్రధానహోమంకరిష్యే । ఉత్తరో వరః ॥ తదంగ మగ్నిప్రతిష్ఠాపనం
కరిష్యే ॥ శ్వేతతండులచూర్ణేన ప్రాజేశమాత్రం స్థండిలం చతురశ్ర
మండలం కల్పయిత్వా । ద్వాభ్యాం దర్శాభ్యాముల్లిఖ్యః శ్లోః । ప్రాచీః
పూర్వముదక్ష్మంస్థం దక్షిణారంభమాలిఖేత్ । అథోదీచీః పురస్సంస్థం
వశ్చిమారంభ మాలిఖేత్ । అనాక్కరోఽభ్యుత్య నిధాయ వహ్నిం
ఉత్పిచ్యతే ఽపూర్ణగతో యశేషం । ప్రాక్రోయమన్య నిదధాత్మ్యద
గ్వా యథా బహిస్స్యాచ్చ పరిస్థరాగామ్ । ఓంభూర్భువ స్సువరోమ్ ।
షట్పత్రప్రయోగంకుర్యాత్ । అగ్నే రుపసమాధానాది పాత్రప్ర
యోగకాలే । శ్లోః । వద్వంజలిం హోమవిధాన దర్శిం ద్వితీయదర్శిం
సహచాజ్యధాన్యా । ప్రోక్షార్థపాత్రేధానహవణితా మిధ్మంచశమ్యా
స్సహలాజమశ్మా । పవిత్రకరణా ద్యాజ్యభాగాంతే । వహూహస్తయో
స్సాదన ప్రోక్షణ తవన సమూర్జనాని కరోతి । సోమః ప్రథమ ఇతి

ద్వాభ్యాం నధూమభిమంత్య॥ సోమః ప్రథమో వివిదే గంధర్వో వివిద
 ఉత్తరః । తృతీయా అగ్నిశ్చ పతి సురీయస్తే మనుష్యభాః । సోమో
 ఒదదద్దంధర్వా యో గంధర్వో ఒదద దగ్నయే । రయంచ పుత్రాగ్
 శ్చా నాదిగ్నిర్మహ్యమధో ఇమామ్ ॥ అథా సైన్యదక్షిణేన నీచా హస్తేన
 దక్షిణముత్తానగ్ం హస్తం గృహ్ణీయా ద్యదికామయేత స్త్రిరేవ జన
 యేయమి త్యంగుభీరేవ గృహ్ణీయా ద్యదికామయేత పుంగవసేవ జన
 యేయమి త్యంగుప్తమేవ సోభివాంగుప్తమ్ । గృహ్ణామిత ఇతి చతస్పభిర్దక్షి
 ణేగా ఒవాక్వాణినా గృహ్ణీత్యా॥ గృహ్ణామితే సుప్రజాస్త్వాయ హస్తం
 మయా వత్సా జరదస్త్విర్యథా ఒసః । భగో అర్యమా సవితా పురంధిర్మ
 హ్యంత్యా ఒదుగ్ధార్హ వత్సాయ జేవాః । తేహ పూర్వే జానాస్తోయత్ర
 పూర్వవహో హితాః । మూఢశస్వాకా యత్ర సౌభ్రవః పూర్వో
 జేనేభ్య ఆతవత్ । నరస్య క్షిప్రేదమస్త సుభగేవా జనీవతి । తాం త్వా
 విశ్వస్య భూతస్య ప్రగాయామస్య గ్రతః । యపతి ప్రదిత స్సర్వాదిశోను
 సవమాసః । హిరణ్యహస్తం రంమస్సత్వా మస్మన సంకృణోతు ॥ అథ
 ఉత్తరేగాగ్నిం దక్షిణేన పదా పాగ్నీ ముడిచీంవా దిశ మభిప్రక్రమయ
 త్యేకమివ ఇతి వ్రతిమంత్రగ్ం సప్తపదానిగత్వా । ఏకం పే విష్ణు స్త్వా
 స్వేతు । ద్వేష్టాభే విష్ణు స్త్వా స్వేతు । త్రిణిప్రతాయ విష్ణు స్త్వా స్వేతు ।
 చత్వారి మామౌభవాయ విష్ణు స్త్వా స్వేతు । పంచపశుభ్యో విష్ణు స్త్వా
 స్వేతు । షష్టతుభ్యో విష్ణు స్త్వా స్వేతు । సప్తప్రవృత్త్యో హోత్రాభ్యో
 విష్ణు స్త్వా స్వేతు । సఖేత్యాది సూక్ష్మర ఇత్యంత్రగ్ం సప్తమే పదే
 బవతి । సఖా సప్తపదా భవ సఖాయా సప్తపదా బభూవ ।

సఖ్యం తేగ మేయగ్ం సఖ్యా తే మూయోషగ్ం సఖ్యాన్తే మూయోషా
 సమయావసంకల్పావస్తా సంప్రీయా రోచిష్టా సమవస్థమానా ।
 ఇవమూర్జితభివంపసానా సంనా మనాగ్ంస్తి సంప్రీతా సముచిత
 నాగరమ్ । సాత్వస్తుసంకల్పా మూయాహుస్త్రి సాత్వంస్త్రి ర్సాం
 స్మృతివీర్యగ్ం రేతోఽహగ్ం రేతోభృత్త్వం మురోఽహగ్ం సస్త్రిహ
 క్త్వగ్ం సామాహుస్త్రి ర్త్వగ్ం సామా మనుస్త్రి తాభవస్త్రిగ్ంస
 పుత్రాయనే త్వత్త్రియై పుత్రాయనే త్వత్సహి నూస్త్రి తే ॥ సబ్రహ్మ
 ణం బ్రహ్మణమగ్నింకృత్వా యథాస్థానముపవిశ్య సోమాయజనివిదే
 స్వాహే త్యేతైః ప్రతిసుంతగ్ం పోడతాభ్యాహుతిర్హుత్వా । ఏకం-
 ద్వే-త్రీణి-చత్వారి ॥ సోమాయ జనివిదేస్వాహే ॥ సోమాయ జనివిద
 ఇదం ॥ గంధర్వాయ జనివిదేస్వాహే ॥ గంధర్వాయ జనివిద ఇదం ॥
 అగ్నేయే జనివిదేస్వాహే ॥ అగ్నేయే జనివిదఇదం ॥ తస్యైలాపితృభ్య
 యతిపతిరోకమవదీతామదాస్థస్వాహే ॥ వధ్వై సూర్యాయాఇదం ॥
 సోమోముఖ్యైచినాముత స్సుబద్ధామముతస్కరత్ ॥ యథేయమింద్ర
 మీభ్య స్సుపుత్రా స్తుభగాసతిస్వాహే ॥ ఇంద్రాయ మీభుష ఇదం ॥
 ఇమాంత్యమింద్రమీభ్య స్సుపుత్రాగ్ంస్తుభగాంకృణా దళోఽస్యాం
 పుత్రానాభహి పతి మేకాదశం కృణిస్వాహే ॥ ఇంద్రాయ మీభుష
 ఇదం ॥ అగ్నిరైతువధుమా దేవతానాగ్ం సోఽస్యైప్రజాంముఖ్యైతు
 మృత్యుపాశాత్ ॥ తదయగ్ం రాజా వరునోఽనుమన్యతాం యథే
 యగ్ం స్త్రి పాత్ర ముఖం నరోద్రాభాస్వాహే ॥ అగ్నివరునాభ్యామిదం ॥
 ఇమామగ్నిస్త్రాయతాం గారహపత్యః ప్రజామస్త్యై నయతు దీధుః

మాయుః । అశూనోపస్థా జీవతామస్తుమూతా పోత్ర మా పుండమగ్ని
 ప్రబుధ్యతామియగ్న్ స్వాహా ॥ అగ్నేయే గాన్ధవత్యామేదం । మాతే
 గృహేన్దిశిఘోషడితా ద్విత్వత్రిత్వద్రుద్రత్య స్సంవిశంతు । మా త్వం
 విశ్వసృరఆవధిష్ఠా భవవత్సినతిలోకవిరాజు విశ్వంతీ ప్రజాగం సుమ
 వస్వమావ్రాగ్ స్వాహా ॥ అగ్నేయే గృహపతయ ఇదమ్ ।

జ్యోతే ప్రవృగ్గంరక్షతు పౌయుదూరూ అశ్వినోచ ననంధ
 యంతగం సవితాభిరక్షతు । ఆవాససాపరిణానాదృప్తానస్తిర్విశ్వే
 దేవా అభిరక్షతుప్రశ్నత్వాహా ॥ ద్యౌ పాయస్విసవిత్పృహస్పతి
 విశ్వభ్యోదేవేభ్యఇదమ్ । అప్రిజస్తాం పాత్రప్రతుత్వం ప్రాప్తానముత
 హాభుం । శీష్ణశ సృజమివ్రా స్మచ్ఛ ద్విషదభ్యః ప్రితిముఖ్చమి
 శాతగ్గంస్వాహా ॥ వద్వై నూర్యాయాఇదమ్ ॥ ఇమంమేవరుణమ్రోధీ
 హవ ముద్యా చ మృదయ త్వా మవస్మ్య రాచకేస్వాహా ॥ వరుణా
 మేదం । తత్త్వ యామి బ్రహ్మణా నందమాన న్న దాశాస్తే యజ
 మానోహురిభిః । అహేదమానో వరుదేవా బోధ్యు రుశగం నరూన
 ఆయుః ప్రమాప్తీస్వాహా ॥ వరుణామేదమ్ । త్వంనోఅగ్నే వరుణస్య
 విద్వాన్ । దేవస్య హేహ వయాసి సీష్ఠాః యజిష్ఠాః వహ్నిరమ శ్శోకు
 చానో విత్వా ద్వేషాగంసి ఏముముగ్ధస్మ భ్వాహా ॥ అగ్ని వరు
 ణాభ్యామిదం । సత్వంనో అగ్నేనమో భ్రాతృనీదిష్ఠో అన్యాఉషహా
 వ్యుష్టా । అవయత్వనో వరుణగ్ం రరాణో వ్రీహిమృదీకగం మహావ్రా
 నవధిస్వాహా ॥ అగ్నివరుణ భ్యామిదం । త్వమగ్నేఅయూస్వయా సస్త్

వ) ధా న హా మ

నసాహితః । అయినాహాస్య మూహిషేయోనోధాహాస్యోనోధాహాస్యో
 నాహాస్యః । అయినేగ్నయ ఇమమ్ । అథ ఉత్తరాభి స్థిరస్థిరః దక్షిణేన
 వదాతిష్ట్య త్యక్తానమాస్థాప్య ॥ అతిష్ఠేమమశ్మాన్త మశ్మేన్త త్వగ్ం
 స్థిరాభవ । అభిశిష్య పురన్త్యత సహస్వ పురనాయతః । వద్వంజలా
 పువస్తీర్య ద్విర్లాజానోప్యాభిహారయతి । తస్యాభాతా లాజానావపతి త్యేకే ।
 ఇయంనాద్యవబూత ఇతి సుచేపతిర్యజ్ఞసహాతి ॥ ఇయంనా
 ద్యవబూతై కుల్పనావవన్తికా । దీర్ఘాయురస్తుమే పతిస్తీవాతుశరద
 శ్శతగ్ంస్వాహా ॥ వద్వై సూర్యాయా ఇవమ్ । ఉత్తరాభి స్థిరస్థి
 వదక్షిణ మగ్నిం శ్పత్వాశ్మాన మాస్థావయతి యథా పురస్తాత్ ।
 తుభ్యమగ్రే పర్యవహాధూన్యాయం వహతునానహా । పునః పరిభ్యో
 జాయాండా అగ్నై ప్రబయానహా । పునః పత్నిమగ్నిరదా దాయమా
 నహవర్చసా । దీర్ఘాయురస్త్య యవతి స్సవతు శరదశ్శతమ్ । విశ్వా
 ఉతత్వయావయం ధారా ఉదన్యా ఇవ । అతిగాహే మహిద్విషమ్ ।
 అతిష్ఠేమమశ్మాన్త మశ్మేన్తత్వగ్ంస్థిరాభవ । అభిశిష్య పురన్త్యత సహ
 స్వపురనాయతః । వద్వంజలాపువస్తీర్య ద్విర్లాజానోప్యా ద్విరభిహార
 యతి । తస్యాభాతా లాజానావపతి త్యేకే । అర్యమణుమితి జహాతి ।
 అర్యమణునుదేవం కన్యాత్రిగ్నిమయశ్చత । కఇయాందేహా అధ్వరః
 శ్రేతో ముఖాత్ప్రితామతి స్సుబ్రధామముతస్కరభాన్వాహా । అర్యష్టే
 గ్నయఇవమ్ । తుభ్యమగ్రే.....మహిద్విషమ్ । అతిష్ఠేమమశ్మాన్త
 మశ్మేన్తత్వగ్ంస్థిరాభవ । అభిశిష్య పురన్త్యత సహస్వపురనాయతః ।
 వద్వంజలా పువస్తీర్య ద్విర్లాజానోప్యా ద్విరభిహారయతి । తస్యా

భ్రాతా లాజానావపతీత్యేకే || త్వమర్హ మేతిజహోతి || త్వమర్హమా
 భవసి యత్కనీత్రాం నామస్తథాప్రధన్వర్యం బిభర్షి అంబ నివృత
 గ్ం సుధితం నగోభిర్యద్దంపతీ సమనసా కృణోషిస్వాహా || అర్హమే
 లగ్నయ ఇదమ్ || తుభ్యమగ్రై పర్యవహ... మహిద్విషః || అగ్నయ
 ఇదమ్ || ఇథ్మ సన్నహనంచాద్భిః ప్రత్యూత్యాగ్నోప్రహరతి || రుద్రాయ
 తంతిచరాయేదమ్ (సమయ) || అస్య కర్మణః హోమప్రతిష్ఠాసిద్ధ్యర్థ
 మృద్ధికామః జయూదిహోమం కరిష్యే || సుగ్రే గాజ్యమూదాయ ||
 జయూదిహోమంకుర్యాత్ || ఓమ్ చిత్తంచస్వాహా... జయూది బ్రహ్మ
 విసర్జనాం కే... సమయ || అపరేగాగ్నిం ప్రత్యాముంచామితి ద్వా
 భ్యాం యోక్త్రం విముంచతి || ప్రత్య ముఖ్నామి వరుణస్య హో
 ద్యేనత్వా బధ్నా భువితానుకేతః || ధాతుశ్చ యోనా సుక్తతస్య
 లోకే స్తోత్రం దేవహ వత్సాకరోమి || ఇమంవిష్వామి వరుణస్యహోత్రం
 యమబద్ధిత సవితానుకేతః || ధాతుశ్చ యోనా సుక్తతస్య లోకే
 లరిష్టాంత్యానహ వత్సాకరోమి || హరిః ఓం తత్సత్ ||

ఇతి వివాహ ప్రధాన హోమ స్సమాప్తః.

అథ వివాహ ప్రవేశ హోమః.

అచమ్య... ఓం భూ... ఏవంగుణ... శుభశీఘ్రో అనయానప్రా
 ధయూ వధ్వా సహ మమూయుష్యాభి వృద్ధ్యర్థం వివాహ ప్రవేశ
 హోమంకరిష్యే || ఉతపరోరః || అథ వధూగ్ స్వగృహాన్ప్రత్యా
 నయా || ఉదుత్తరమితి తిస్థభి రభిమంత్ర్య || ఉదుత్తర మూరోహంతి
 వ్యస్యంతి పౌస్త్యరిః || మూర్ధానం పత్న్యరారోహ ప్రజయూచ విరా

ద్భవ । ప్రమాణ్ణీ శ్వశురేభవ ప్రమాణ్ణీ శ్వశ్రావ్యంభవ । ననాస్తిరి
 ప్రమాణ్ణీభవ ప్రమాణ్ణీ అధిదేవ్యమ । స్తుమాణాగ్ం శ్వశురాణాం
 ప్రజాయాత్సభవస్యవ । పతినాంచ దేవ్యాణాంచ సజ్జాతానాంవిరా
 ద్భవ । సంకాశయామితి గృహాదగ్గయతి । సంకాశయామివహుతుం
 బ్రహ్మణాగ్గృహేరభూరేణ చక్షుమామైతేన । ప్రాణాధ్యంవిశ్వయాప్తం
 యద్రస్యాగ్ స్వస్యం పతిభ్య స్సవితా శృణోతు తత్ । ఆవామగ
 భుమతిర్వాజినీ వనూ న్యశ్వినా హృథు కామాగ్ం అయగ్ంసత ।
 అభాతం గోపాద్భునాశుభస్పతి ప్రియా అర్చ్యమ్నా దుర్యాగ్ం అశీ
 మహి । అసుంహదేవస్సవితా బృహస్పతి రింద్రాగ్ని మిత్రావరుణ
 స్వస్తయే । త్వష్టావిష్ణుప్రజయానగ్ంరరాణః కామరూపయాత్రం కామా
 యత్వా విముంచతు । శర్మ వర్మేతి గృహ మధ్యదేశీ । లోహితం
 చర్మానదుహం చాచీనగ్రివ ముత్తర లోహూస్తీర్య । శర్మవర్మేద
 మాహరాస్యే నార్యాదస్త్రే । సినివాల్లివబాయతా మియంభగన్య
 సుమతాఅనత్ । గృహాన్భద్రాగ్నితి గృహాన్భద్రాదయ న్పత్నీంవాచ
 యిత్యా । గృహాన్భద్రాగ్నిభుమనః । నవద్యే వీరక్షీ మివత స్తు
 వీరా । ఇరాంవహతో పురిముహూతా స్తేవ్యహగ్ం సుమతా
 స్సంవిశామి । భుద్యువస్సువరోమ్ ॥ చత్వారిశృంగా పటావ్ర
 ప్రయోగంతుర్యాత్ । అగ్నేరువసమాధానా ద్యాజ్యభాగాంతే ఆగ
 న్తోవ్యమితి పృతిమంత్రం । త్రయోదశాజ్యాహుతీర్హుత్యా । ఏకం-ద్యే-
 త్రిణ-చత్వారి । ఆగ్నోష్ఠం మహాప్తీ గాభి రత్వై రాయత్త త్పత్నీ
 ప్రజయాన్స్వర్విత్ । బ్రహ్మిం ప్రజాం జనయంతీ సురత్నై మమగ్నిగ్ం

శరహిమాస్సవర్యాభ్యాహ్వాహ్వాః ॥ అగ్నేయభదమ్ ॥౧॥ అయమగ్నిర్గృహ
 పతి స్సన్నద్ం సత్సప్తివర్ధనః ॥ యథా భగ స్త్యాభ్యాం దధద్రయిం
 పుష్టిమథోప్రజాగ్ స్వాహా ॥ అగ్నేయే గృహపతయభదమ్ ॥౨॥ ప్రజా
 యాఅభ్యాం వహవత ఇన్ద్రాగ్నీశ్వర్యయచ్చరమ్ ॥ యథైవయో ర్ష
 వప్రమీయాతా ఉభయోర్జీవతోః ప్రజా స్వాహా ॥ ఇంద్రాగ్ని
 మిదమ్ ॥ ౩ ॥ తేన భూతేన హవిషాఽయ మాస్యాయతాం పునః
 జాయాం యా మస్త్రా అవాక్సుస్తాగ్ం రసే నాభివర్ధతాగ్ం స్వాహా ॥
 ఇంద్రాగ్నిభ్యామిదమ్ ॥ అభివర్ధతాంపయసాఽభిరాష్ట్రేణవర్ధతామ్ ॥
 రయ్యానహస్రహస్రేన మాస్తా మససేక్షితోస్వాహా ॥ ఇంద్రాగ్నిభ్యా
 మిదమ్ ॥౪॥ ఇహైవ న్తం మూవియోష్తం విశ్వమాయుర్వ్యశ్మతమ్ ॥
 మహ్య ఇన్ద్రోస్త్రయే స్వాహా ॥ ఇంద్రాయేదమ్ ॥ ౬ ॥ ధువైధి
 పోష్యా మయిమహ్యంతాఽదా గృహప్రసృతిః ॥ మయావత్యాప్రజా
 పతి సంజీవశరదశ్శతగ్ం స్వాహా ॥ బృహస్పతయభదమ్ ॥ ౭ ॥ త్వష్టా
 జాయామజయ త్వష్టా ఽస్యై త్యాం పతిమ్ ॥ త్వష్టానహస్ర మా
 యూగ్ంపి దీర్ఘమాయుశ్శతోతు వాగ్ స్వాహా ॥ త్వష్టభదమ్ ॥౮॥
 ఇమం మేవరుణ రాచక్షేస్వాహా ॥ వరుణాయేదమ్ ॥౯॥ తత్త్వాయామి
ప్రమోషీస్వాహా ॥ వరుణాయేదమ్ ॥౧౦॥ త్వనోఽగ్నే...
 ముగ్ధ్యస్తాభ్యాహ్వాహ్వాః ॥ అగ్నేవరుణాభ్యామిదమ్ ॥౧౧॥ స త్వం నో ..
 ఏధిస్వాహా ॥ అగ్నేవరుణాభ్యామిదమ్ ॥౧౨॥ త్వమగ్నే...భేషజగ్
 స్వాహా ॥ అయనేఽగ్నేయభదమ్ ॥౧౩॥ ఇభ్యసన్నహనాన్యద్భిఃప్రతా

త్యాగము ప్రవహితి || రుద్రాయ తంతిచరా యేదమ్ || అస్య
 కర్మణః పరోమ ప్రతిష్ఠా సిద్ధ్యర్థ మృద్ధికామః జయాది పరోమం
 కరిష్యే || సువేణాజ్యమాదాయ || ఓమ్ చి త్రంప్రస్వాహ... జయాది
 బ్రహ్మ విసర్జనాంతే భవత్కృత బ్రహ్మత్వ దక్షిణం... .. నమః ||
 యథాశక్తిదక్షిణాందద్యాత్ || అవరోగ్నిం ఇహ గావ ఇతి చర్మణి
 యుగవదుపవిశతిః ఉత్తరోవరః || ఇహగావః ప్రజాయధ్వ మిహత్యా
 ఇహ పూరుషాః || ఇరహో సహస్రదక్షిణో రాయస్సోహో నిషీదతు ||
 ఉత్తరోవిరో యాపుంసనూర్జీవపుత్రా స్తస్యాపుత్రం వధ్వాఽంశే
 సోమనాదిత్యా ఇత్యుపవేశ్య || సోమనాదిత్యాబలివ సోమనకృత్రివీ
 దృఘా || అగ్రో సక్షత్రాణా మేషాముపస్థే సోమఅధిర || ప్రస్వస్థ ఇతి
 యజమా తస్మై ఫలానిప్రదాయ || ప్రస్వస్థస్యః ప్రేయం ప్రజయా
 భువనశోచేష్ట || యాః ప్రలిప్త్యా అప్తబా అప్తూయా శ్చ పుష్పిణీః ||
 బృహస్పతి ప్రసూతా స్తానోముంశం త్వగ్ంహసః || ఇహప్రియ మితి
 ద్యౌ జపతి || ఇహప్రియం ప్రజయా తే నమృద్యతా మస్మి స్త్రే
 గార్హపత్యా యజాగృహి || వినాపత్యా త్వన్వగ్ం సగంసృజ స్వాహా
 జీవీ విదధ మావదాసి ||

సుమంగళీరియం ప్రధూ ర్మూగం సమేతపశ్యత || సాభాగ్య
 మస్యైదత్వా యాథాస్తం వివరేతనః ఓం భూః... శుభలిఖా అనయా
 సమ్రాధయనధ్వాసహమమాయాప్యభివృద్ధ్యర్థం దంపతీసంరక్షణార్థం
 గంధర్వప్రతిష్ఠాపనంకరిష్యే || గంధర్వపూజాంకుర్యాత్ || గంధర్వోవిత్వా
 పదుః పర్యముష్టా త్స త్రిసో రాత్రీః శరిముషితోపస త్తస్మా త్రిసో

రాత్రిః క్రితస్సమావసత్తి తేదేవాఅబ్రువన్ శ్రీకామావై గంధర్వా
 స్త్రియా నిష్క్రిణామేతి తేవాచగ్న్ స్త్రియ మేకశాయసిం కృత్వా
 తయోనిరక్రిణన్ థానోహిదూగ్ం కృత్వాగంధర్వభ్యః శ్లో విశ్వా
 వసోత్రగంధర్వ దండరాత్రిత్రయింవన్ । ఆవయోః ప్రీతిముత్పాద్య
 రక్షమాం శుభలక్షణ వివాహ గంధర్వ ప్రతిష్ఠాపన ముహూర్తక
 స్సుముహూర్తోఽస్తు ॥ ఉభా వాచయిచ్చత్యా సత్త్రోదయాత్ ।
 ఉదితేషు సత్త్ర తేషు ప్రాచీ ముదీనీంవా సముహుమ్క్రిమ్య ఇతి
 ద్వాభ్యాం యథాలింగం ధృవ మరుంధతీంచదర్శయతి । ధృవక్షీతి
 ధృవయోని ధృవమసి ధృవత స్థిరమ్ । త్వం సత్త్రాణాం
 మేధ్యసి సమాసాహిశృతస్యతః । సక్ష్యవయః ప్రథమాం కృత్తికా
 నా మరుంధతీం యద్ధృవతాగ్ం హ నిన్యః । మల్కృత్తికా మఖ్య
 యోగం వహంతీయ మస్త్రీకమేధ త్వప్తమి । శ్లో కశ్యపోఽత్రిభృ
 ద్వాజో విశ్వామిత్రోఽథగౌతమః । వసిష్ఠో జమదగ్నిశ్చ సప్తేతేఋష
 యస్తథా । క్రీమద్భాగవతే । శ్లో ప్రజాపతేఃకర్షమస్య దేవహూత్యా
 మభూత్సుతా । అరుంధతీ వసిష్ఠస్య సత్త్వభూల్లోకపూజితా । సప్త
 ఋషి దేవతాభ్యోసమః । ఇదమభ్యుక్తం సమర్పయామి అథాశీర్వాదః ॥

ఇతి హోమోహోమ స్సమాప్తః.

అథ అగ్నేయ స్థాలీపాకః .

ప్రాణానాయమ్య ఓం భూః... ఏవంగుణ ...ప్రీత్యర్థం ఏనాం
 వధూ ముగ్ధయేన స్థాలీపాకేన యాజయిష్యే । ఇతి సంకల్ప్య ।
 అగ్నయే జప్తం నిర్వపామి । అగ్నయే స్విప్తకృతే జప్తం నిర్వపామి ।

అగ్నయే జప్తం సంపాదమి । అగ్నయే స్విష్టకృతే జప్తం సం
 పాదమి । అగ్నయే జప్తం ప్రోక్షామి । అగ్నయే స్విష్టకృతే జప్తం
 ప్రోక్షామి । అగ్నయే జప్తమధిసపామి । అగ్నయే స్విష్టకృతే జప్త
 మధిసపామి ॥ త్వత్సవసాంతి చరుగ్ం శ్రవయిర్వాభిఘార్య । ప్రచీన
 ముదీచీం పూర్వాస్య ప్రతిష్ఠిత మభిఘార్య ॥ ఓం భూభువస్సువి
 రోమ్ ॥ చత్వారిశ్రంగా...పటావ్రుప్రయోగం ఋత్యత్ ॥ అగ్నయే
 న్వాహా ॥ ఉర్విరార్ధ పూర్వార్ధే అగ్నయథదమ్ ॥ సోమాయున్వాహా ॥
 దక్షిణార్ధ పూర్వార్ధే నోమాయేదమ్ ॥ తత స్సుచ్యుత్యుపస్తీర్య । చరు
 మధ్యా × ద్వీరవదాయు । అభిఘార్య । హవిః ప్రత్యభిఘారయతి ॥
 అగ్నయేన్వాహా ॥ అగ్నయథదం (సమమ) । పూ స్సుచ్యుత్యుపస్తీర్య ।
 చరుమధ్యా ద్వీరవదాయు । అభిఘార్య । హవిః ప్రత్యభిఘారయతి ॥
 అగ్నయే స్విష్టకృతే న్వాహా ॥ అగ్నయే స్విష్టకృతథదమ్ (సమమ) ॥
 ఇధ్యసన్నహనా స్యద్భి స్సగ్ం స్పృశ్యాగ్ం ప్రహరతి । రుద్రాయ
 తంతిచరామేదమ్ (సమమ) । అస్య కర్మణ హోమసత్రిషాసిద్ధ్యర్థ
 మృద్ధికామః జయూదివర్షం వాజాపత్యహోమం కరిష్యే ॥ పృజాపతే
 సత్వ...రయూగాగ్ం న్వాహా ॥ పృజాపతయథదమ్ ॥ భూస్వాహా ॥
 అగ్నయ థదమ్ ॥ భువస్వాహా ॥ వాయువ థదమ్ ॥ సువస్వాహా ॥
 సూర్యామేదమ్ ॥ భూభువ స్సువస్వాహా ॥ పృజాపతయ థదమ్
 (సమమ) ॥ దర్వావ్య పరిధిసంకి । వాత్రేపయ క్షదర్భాగాణి దర్వావ్య
 మభ్యజ్య । సుగ్రే మధ్యమూలేఅనక్తి । మూలాంజనే దక్షిణం పాణి
 మధః కుర్యాత్ । ఏవం త్రి ॥ కించిత్త్వీణమపాదాయు । పృజారం

నిధాయ ! సాణిభ్యాం దర్భాం దర్వాణాం ప్రతిష్ఠాప్య హుతదేవతా
ఉద్దిశ్యాన్నం ఏహ్యత్య । పృజితయ ఇదం । ఇంద్రా యేదం ।
అగ్నేయ ఇదం । సోమాయేదం । అగ్నేయ ఇదం । అగ్నేయే స్విష్టకృత
ఇదం ॥ అజలినా త్రిగర్భత్య । తృణం ప్రహరతి । త్రిరంగుళ్యా
నిర్దిశ్య । ఏతత్ ఏతత్ ఏతత్ । అగ్ని మభిమంత్ర్య । భూమి మువ
స్పృశేత్ । మధ్యమం పశుం ఏహ్యత్య । ఇతశా ప్రహరణ ఉత్తిరార్ధ
స్యాగ్గ్రి మంగారేషూపోహతి । వరిధీ అభిమంత్ర్య । ఆహూర సమిధా
ప్రహరతి । దర్వాణ్య మితరదర్వ్యాగ్గ్రి మవధాయు । సగ్గ్నా వేదాభి
జహోతి ॥ వసుభ్యో రుదేభ్య ఆత్యేభ్య సగ్గ్నా వభాగేభ్య ఇదం ॥
అగ్నిస్ప్రికృతే కర్మణేత్యాది . సిద్ధముత్తరసరిషేచనం । తతః ప్రణీతా
విమూఢోఽపి । తేన సర్విష్కృతా బ్రాహ్మణం భోజయే ద్యౌఽస్యావ
చిత స్తస్మాముపథం దదాతి... ఏన మరణార్థ్యం దక్షిణావర్ణముపోషి
తాభ్యాం పర్వసు కార్యః పూర్ణపాత్రస్తు దక్షిణే త్యేకే । అగ్నేయ
స్థాలీపాకా దూర్ధ్యం యత్పర్వాగచ్ఛతి తస్మిన్ ఉచితకృమః । పాణా
మాస్యామేన వంచదశ్యాం ప్రాతఃకాలేకృత ప్రాణాయామః ॥ దేశ
కాలా సంక్షేర్య । ఏవంగుణ... కీర్త్యర్థం పూర్ణమాసే నాగ్నేయేన
స్థాలీపాకేన శ్వో యాజయిష్యే । సర్వ మాగ్నేయ స్థాలీపాకవత్ ।
వృషభదానం నాస్తి । పూర్ణపాత్రస్తు దక్షిణే త్యేకే । అగ్నేయ స్థాలీ
పాకానంతర మాపాసనహోమః । సాయం ప్రాత రతక్షార్ప్యగ్ం హస్తే
నైతే ఆహుతీ తండులై ర్యవైర్వా జహుయాత్ । స్థాలీపాకవ దైవ
తగ్ం సారీ పూర్ణాహుతిః ।

అత్ర స్థాలీపాకే । శ్లోః దర్వాణ్య మనక్ష్యగ్గ్రి మితర స్యాం
మధ్యం సమూలం త్రివిహవివాదిన్యః । పశే ద్వితీయే సకృదేవమూలం
ద్వితీయదర్వాణ్య మితరచ్చ దర్వాణ్యమ్ । అక్ష్వోపసీయాత్ తృణం
నిధాయ దర్వాణ్యం ప్రతిష్ఠాప్య కరద్యయేన । నిరస్తవప్యః ప్రహరే
బ్రహ్మత్య త్రిరత్రచోద్భృత్య తృణవ్రహ్మం ॥ నిర్దేశనం ఛాగ్నేభి
మంత్ర్యింఛ భూమానిష్యః పశుప్రహరః । సంస్థానము

మమంత్రకంస్యా త్పత్రప్రయుక్తం త్పణమత్రాస్త్విః । అథ మోసా
ససమారస్యే తేన యావజ్జీవంహోష్యామి త్యుభయోస్సంకల్పః ।
పునః ప్రాణానాయమ్య ఓంభూః.. ఏవంగుణ... .. శ్రీత్యర్థం
సాయ మోసాసపం తండులైహోష్యే

అథ సాయమోసాససమ్.

ఆచమ్య... ఏవంగుణ.. శ్రీత్యర్థం శ్రీమా... గోత్రః...
నామధేయః ధర్మపత్నిసమేతోఽహం । శ్రీమతః... గోత్రస్య
నామధేయస్య మమ ధర్మపత్నిసమేతస్య మమోసాత్త దురితక్షయ
ద్వారా శ్రీగురమేష్వరశ్రీత్యర్థం సాయమోసాససమ్ తండులైహోష్యామి ।
ఇతి సంకల్ప్య ॥ ఓం భూర్భువస్సువరోమ్ ॥ చత్వారిశ్చండా త్రయో
అస్త్యపాదా ద్వైశ్చైవే ప్రపహస్తాసోఽస్య . విశ్వతోముఖః । ప్రాఙ్ము
ఖాగ్నో । మనూభిముఖోభిః । సుముఖోభిః । సుప్రసన్నోభిః । వర
దోభిః । యథోక్తజహ్వయా హవిర్గృహేణ । ఓం భూర్భువస్సువః ।
ఓంతత్సవితుర్వరేణ్యం భర్గోదేవస్యధీమహి । ధియోయోనః ప్రచో
దయాత్ । సోద కేనపాణినా వ్రవక్షిణ మగ్నిం పరిసమూహ్య । అలం
కృత్య । అగ్నయేనమః । హుతవహాయనమః । హుతాశీననమః ।
కృష్ణవర్తననమః । దేవముఖాయ నమః । సప్తజహ్వయ నమః ।
మైశ్వానరాయనమః । జాతవేదసేనమః । ఇత్యలంకృత్య । పరిశేచ
నమ్ ॥ అస్తేతేనుమన్యస్య । అనుమతేనుమన్యస్య । సుస్తేతేను
మన్యస్య । దేవసవిత్ప్రసవ । ఇతి సమంతంపరిపిచ్య । అగ్నయే
స్వోహా । అగ్నయ ఇదం నమమ ॥ అగ్నయే స్విష్టకృతే స్వాహా ।
అగ్నయే స్విష్టకృత ఇదం నమమ । (తండులహోమ) ఇతిహుత్వా ।

అథ పాత్రరూపావసరః

ఓంనూర్యాయస్వాహా । నూర్యాయేదంసమమ ॥ ఇతి మధ్యే
 ౭. గ్నాజహోతి ॥ ... అగ్నేయే స్విష్టకృతేస్వాహా ॥ అగ్నేయే స్విష్ట
 కృతేదంసమమ ॥ అగ్నేరుర్రపూర్వదేశే జాహోతి ॥ ఓంశుభతిథా ।
 ఆహుతిసంసర్గ ప్రియశ్చిత్రాథాం వసన్తిహోమం కరిష్యే ॥ యత్ర
 వేత్తవనస్సతే దేవానాం గుప్త్యానామాని । తత్రహవ్యాని గామయ
 స్వాహా ॥ వనస్పతయేదంసమమ ॥ అగ్నితేనృమగ్ధస్థాః... దేవసవిత్రః
 ప్రియావీః । ఉపస్థానమ్ ॥ అగ్నేత్యనోఅంతమః । ఉతత్రాతాశిశ్రూ
 భవవరూభ్యః । తంత్యాశోచిప్తదీదినః । నుమూయనూనమీమహై
 సఖిభ్యః వసురగ్నిర్యసుశ్రీవాః । అచ్ఛానషీద్యుమత్రహూరయిందాః ।
 సనోబోధిశ్రీధీహవ ముద్రుష్యాణో ఆఘాయతిస్సమస్మాత్ ॥ హోమ
 సాధుగ్యాథ మనాజ్ఞాతత్రయమంత్రజపంకరిష్యే ॥ అనాజ్ఞాత్రంయదా
 జ్ఞాతం యజ్ఞస్యక్రియతేమిధు । అగ్నేతదస్య కల్పయ త్వగంహివేత్త
 యథాత్రథం ॥ పురుషసమ్మితోయజ్ఞో యజ్ఞఃపురుషసమ్మితః । అగ్నే
 తదస్యకల్పయత్వగం హివేత్త యథాత్రథమ్ ॥ యత్పాత్రతా మనసా
 దీనదత్తౌ నయజ్ఞస్యమన్వతేమరాసః । అగ్నిప్తథోతా క్రతువిద్విజానా
 యజ్ఞోదేవాగ్ం ఋతుశోయజాతి ॥ అనన (సాయం) పాత్రరూపా
 నసహామీన భగవాన్ సర్వదేవాత్మకః శ్రీయజ్ఞేశ్వరస్సక్రితాతు ॥
 శ్రీయజ్ఞేశ్వరార్పణమస్తు ॥ శ్లో॥ స్వస్తి శ్రీధాంమథాంయశఃప్రజ్ఞాం
 విద్యాంబుద్ధింశ్రీయంబలం । ఆయుష్యంతేజఆరోగ్యం దేహిమేహస్వ
 వాహన ॥ యస్యస్మృత్యాచనామోక్త్యా తపోహోమక్రియాదిషు ।
 స్యూక్తంసంహితాంతరాయాతి నద్యోవం దేతమమృతమ్ ॥ మంత్రహీనం

క్రియాహీనం భ క్తిహీనం హుతాశన । యద్భుతంతుమయా దేవ పరి
పూర్ణంతదస్తుతే । ..చతుస్సాగరపర్యంతం గోభాగ్రహ్మణేభ్య మ్మ
భంభవతు! గోత్రముచ్చార్య! అహంభోఅభివాదయే! బ్రహ్మతాను
మత్త్రేభ్య ద్వ్యధ్యపృష్టియో బ్రహ్మభాజ మ్మృత ముగ్రవీరం । ఇంద్ర
స్తోమేన ..చంద్రేశ్వమధ్య మిదంవాతేన సగ రేణరక్ష । (ఈమంత్రము
కొందఱు రక్షకొఱకు చెప్పించున్నారు) అథ సుదక్షిణం కుర్యాత్ ।
శ్లో! నమస్తే గ్వాపత్యాయ నమస్తే దక్షిణాగ్నయే । నమ ఆహవ
నీయాయ మహావేద్యై సమోనమః । కాండద్యయోపపాద్యాయ
కర్మబ్రహ్మ స్విరూపితే । స్వర్ణాంస్వర్ణరూపాయ యజ్ఞేశాయ నమో
నమః॥ యజ్ఞేశాచ్యుతగోవింద మాధవాంతరేశవ । కృష్ణవిష్ణోహృషి
శేక వాసుదేవ నమోస్తుతే । అహంఃరస్తా ద్దహమవస్తా ద్దహంఃక్యో
తిషావితమోవవార । యదంతరిత్రంతదుమేపితా భూద్రహగ్ంసూర్య
ముభయతో దదర్శాహం భూయాసము త్తచున్నమానానాం! బ్రాహ్మ
ణాశీర్వాదః కతకవ్యః । (అగ్నిని ఆత్మారోపణము చేయుచప్పుడు)
యాతేఅగ్నేయజ్ఞీయా తనూస్తయేహ్నారోహత్యాత్మానం । అచ్చా
వసూనికృణ్వంతస్త్రీవర్య పురూణి । యుజ్ఞోభూత్వా యుజ్ఞమానీద
స్వాం యోనిం జాతివేదోభవ ఆజాయమానః సత్త్వయవహీ! ఆచమ్య
.. ధ్ధం పంచసాలకాది గోరీదేవతా పూజాదికం కుర్యాత్ ।

ఇతి సాయం వాక్త్రరౌపాసనం సమాప్తమ్.

(విశేషములు తెలిపినవారు గారే ముదిరింపబడిన యాజుర్వేదమునకు
గీతయందుఁ జూడగును.)

అథ మహా సంకల్పః .

అథానంతరీర్యస్య శ్రీమదాదినారాయణస్య అచింతా
 మిత శక్త్యాభియమాణస్య మహాజలాఘమధ్యే పరిభ్రమమాణానా
 మనేకకోటి బ్రహ్మాండానా మేకతమేనస్య క్త ప్రకృతి మహాదహం
 తారాకాళ వాయు వహ్ని జల పృథి వ్యావరణై స్సప్తభి రావృతే
 అస్మిన్ మహతి బ్రహ్మాండకరండమండలే ఆధారశక్తి శ్రీవరాహ
 కూర్మానంతా ద్వష్టదిగ్గజోపరి ప్రతిష్ఠితస్య । నాతాళాని నప్తలోక
 స్యాపరితలే । ప్రతిలోమేన వత్సాదిలోకమట్ల స్వాధోభావే మహా
 నాథాయనూన ఫణిరాజరాజశేషస్య సహస్రిఫణామండల మండితే ।
 దిగ్గంతిసుందాదండోత్తంభితే । లోకాలోకాచలవలయితే । లవ నేక్షు
 సురా నద్విర్గధి క్షీరోద కాష్ఠైః పరివృతే । జంబూ ధ్వజ కుశ క్రాంచ
 కాక కాల్రులి నప్తద్వీపైరావృతే । ఇంద్రద్వీప కశేరు తామ్ర గభస్తి
 నాగ సౌమ్య గంధర్వ చారణ భారతాఖ్య సవఖండమండితే । మహా
 నరోరుహాకారే । వంచాశక్మోటివిస్తీర్ణ భూమండలే । లక్షయోజన
 విస్తీర్ణ జంబూద్వీపే । సుమేరు నిమగ్ధ హేమకూట హిమాచలానాం
 హరివర్ష కింపుమవవర్ష యోత్స దక్షిణే । సేతుబంధ మలయాచలయో
 రుత్తరే । సహస్రియోజనవిస్తృతే । భరతవర్ష భరతఖండే ప్రహుతి
 త్కేత్రే దండకారణ్యే । కర్మభూమా । అయోధ్యా కాశీ కురుక్షేత్ర
 గయా ప్రయాగ కాంచీ శ్రీరంగ శ్రీవేంకటాచలాది పుణ్య త్కేత్రై
 ర్గంగా యమునా సరయా నర్మదాది పుణ్యనదీభిర్విరాజితే । సమభూ
 మధ్య రేఖామూః పూర్వ దిగ్భాగే । శ్రీకైలస్య ఈశాన్య ప్రదేశే ।
 కృష్ణాగోదావర్యో ర్మధ్యదేశే । నమస్తదేవతా బ్రాహ్మణసన్నిధౌ
 అస్మిన్ కల్యాణమంటపే । వరబ్రహ్మణ నియుక్తస్య నకల జగత్సృష్టః
 పరార్థద్యయజీవినః । కారణబ్రహ్మణః । వంచాశక్త్రమవత్సరే । ప్రథమ
 మాసే । ప్రథమపక్షే । ప్రథమదివసే । అహనిద్వితీయేయామే । తృతీయే
 ముహూర్తే । శ్వేతవరాహకల్పే । స్వాయంభువ స్వారోచిషాదిమనుషు
 మట్లు వ్యతీతేషు సప్తమే చైవస్వత మవ్యంతరే । బౌద్ధావతారే ।
 అష్టావింశతితమ మహాయుగే । కృతాదిషు త్రిషు యుగేషు యాతేషు

కలియుగే ప్రభవమిదే । శాలివాహనశకే ప్రభవాదీనాం మప్తీసం
 వత్సరాణాం మధ్యే వత్సమాన వ్యావహారిక చాందమానేన అముక
 సంవత్సరే అముకాయనే అముకయుతో అముకమాసే ... వత్సే ...
 ... దినే ... వాసరే । ఇదానీం అనాద్యవిద్యావాసవయా సంసార
 చక్రే ౨స్మిన్ మహతి సానాదోనిషు జనిత్యా కేనాపి భాగ్యవిశేషే
 నేదానీం మనుష్యజన్మ విశేషం చ ౨తతో మమ జన్మభృత్యైత
 త్తదవర్యంతం మనోవాక్యాయకర్తభిః జ్ఞాతో ౨జ్ఞాతఃకృతానాం
 మహాపాతకోపపాతకాదీనాం సప్త విధానాం పాపానాం నద్యః అప
 నోదనద్వారా శ్రీవరమేశ్వరశీత్యర్థం గంగావాలుకాభి స్సప్తహి
 మండలవర్యంతం కృతరాశే ర్వషణసహసావసానే ఏకైకనాలుకాప
 కర్తకృమే సర్వరాశ్యపకన్తి సమ్మితకాతే బ్రహ్మలోకేనివాససిద్ధ్యర్థం
 తిలై స్సూర్యమండల వర్యంతం కృతరాశే ర్వషణసహసావసానే
 ఏకైక తిలాపకషణకృమే సర్వరాశ్యపకషణసమ్మితకాతే బ్రహ్మ
 లోకేనివాససిద్ధ్యర్థం । యవై స్త్రహమండలవర్యంతం కృతరాశే ర్వష
 సహసావసానే ఏకైక యవాపకషణకృమే సర్వ...ర్థం । మౌషై
 ర్ధ్రువమండల... ఏకైకమాషపకర్త...ర్థం । పంచాశద్ధ్రుతిగణనా
 సమ్మితకేశే వృషలోమభి ర్మక్షత్రమండల... ఏకైక లోమాపకషణ
 ...ర్థం । త్రిగుణీకృతాగ్నిష్టోమాతిరాత్రాస్తోర్యామ సాంతవన వాజ
 పేయ పౌండరీకాశ్వమేధాగి శతకృతుపూర్ణ ఫలావాప్త్యర్థం మయా
 సహ దశ పూర్వేషాం దశ పరేషాం మద్యంశ్యానాం సర్వేషాం
 పితౄణాం సరకాదు త్తీర్య శాశ్వత బ్రహ్మలోకేనివాస సిద్ధ్యర్థం స్వ
 గృహాశ్చక్రవక్తారేణ సాలంకృత సహిరణ్యదక కన్యామహాదానం
 కరిష్యే । ఇతి మహానంకల్పః ।

అథ చూర్ణికా .

స్వస్త్వప్రాకీతినహసాగ్రాం ద్విజగురుదైవత్యానాం । సమస్త
 జగదాధార మహా మంహాక కూర్మ యజ్ఞవరాహ శేషపృథివీనాం ।
 పురందర పావక యమ నిర్మతి వరుణ వాయు కుబేర ఈశానా ద్యృష్ట
 దిక్పాలకానాం । జలజలవ హరి హర ముఖ్య దేవగణానాం । నారద

విశ్వామిత్ర పరాశరాత్రి వాల్మీకి గౌతమ భృగు వ్యాసాది మహర్షీణాం । సీతా రుగ్ధ త్వహల్యా దౌపదీ తారా మండోదరీ పాంచాలీ దమయంత్యాది మహా పతివ్రతానాం । హరిశ్చంద్రీ వల కా ర్తవీర్య విక్రమార్కు భోజరాజాది పుణ్యపురుషాణాం । గంగా సర్వదాతుంగ భద్రా మలాపహారిణీ శ్రీకృష్ణవేణీ గోదావరీ భీమరథ్యాది మహానదీనాం । జంబూ నిబ కదంబ చూత క్రముక నారికేళ ఖర్జూర ధాత్రీ దాడిమ్యాది ఫల వృక్షాణాం । పున్నాగ జాతీ వకుళ కేతకీ చంపక మల్లికా మాధవీ మాలత్యాది వివిధ కుసుమానాం । కస్తూరీ కుంకు మాగరు గోరోచనాది సుగంధానాం । అశ్వినిత కనకకలశ కన్యకా గృహమేధి కవీశ్వర వీణాదివాద్య మేఘధ్వనీనాం । అయోధ్యా కాశీ పురుషోత్తమ రామేశ్వరాది పుణ్యనగరీణాం । శ్రీశైల వింధ్య హేమాచల గోవర్ధన కైలాసాది మహాశైలానాం । తర్క మిహమాంసాన్యాదు వైశేషిక భట్ట ప్రాభాకర వ్యాకరణాది వట్సాస్త్రాణాం । ఋగ్వజ్జనా మాధర్వణవేదానాం । లగ్న హోరా ద్రేక్కాణ సహంశ ద్వాదశాంశ త్రింశాంశ త్రింశదంశాంశకానాం । నిరంతర మనుకూలా శ్శుభాశ్శోభనాః । అస్య...ముహూర్తాస్య సుతిథిం సువారం సునక్షత్రం సుయోగం సుకరణం సుచంద్రితారాబలం అనుకూలం శుభ శోభనా స్సర్వేగ్రహ స్సునక్షత్రా శ్శుభైకాదశస్థాన ఫలదా వరదా స్సుప్రీతా స్సుముహూర్తా స్సుపరిపన్నా వరదాభవంతు ।

ఇతి చూర్ణికా సమాప్తా.

అథ సదస్య ప్రయోగః .

ప్రాత్రస్సంధ్యాది నియమానంతరే ప్రాతఃకాల మాచారసంకుర్యాత్ ॥ బ్రాహ్మణా బంధూంశ్చాహూయ । బంధుభిస్సహలం కృత్య । భేరీ మృదంగ వాద్యఘోషై స్సప్తసివాచక మంగళపాతక పుణ్యాంగనాదిభిః ఆవ్రజన్తైస్సహ కల్యాణమంటపస్య వశ్చాత్ప్రీ జ్ఞుభిముపవిశ్య । మాతృవస్త్రేణ మంటపమాసాద్య । తత్ర తండులాన్నిధాయ । ఆపమ్య ॥ శ్లో॥ శుక్లాంబరధరం...సర్వేభ్యో మహాజనేభ్యోనమః । ప్రాణానాయమ్య...వవంగుణ...శుభతిథౌ దంపత్యోః

అయ్య ర్వరోచి యశో బలభివృద్ధ్యర్థం మహాబాహీర్యచ సమయే ఇం
ద్రాద్యష్టదిక్పాలకనహిత సరస్వతీపూజాంకరిష్యే ॥ అశ్వనిర్విశేష
పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాంకరిష్యే ॥ గణాధిపతిపూ
జాంకృత్యా ॥ ఓంభూః...ర్థం ఇంద్రాద్యష్టదిక్పాలకనహిత సరస్వతీ
పూజాం కరిష్యే ॥ ఏణోజేపీసరస్వతీ వాశేభి ర్వాచినీవతీ ధీనామవి
త్క్రివతు ॥ మహానరస్వతీమూవాహాయామి ॥ తతః అష్టసుదిక్షు దిక్పా
లకానావాహ్యా ॥ అప్రమంత్రాః పూర్వోత్తరాః ॥ ఋషోఽచారపూజాం
కృత్యా ॥ వశ్రు గంధ పుష్ప సాంబూల హిరణ్యాదికం ఆచార్యాయ
దద్యాత్ ॥ (ఉభయతః) దద్యాత్ ॥ శిష్టాచారప్రకారేణ మహా
దాశీర్యచనం కుర్యాత్ ॥ ఇతి సదస్యప్రయోగః ॥

అథ కంకణవిమోచన మంత్రః.

క్షంక్షతో నక్షంక్షతో ధోనతీ నక్షంతతః ॥ ద్వావితిష్ఠషీ ఇతిన్యా
అదృష్టాఅలిఘత ॥ కంకణంమోచయామ్యద్య రక్షాస్మిన్నకదాచన ॥
మయిరక్షాంస్థిరాంబధ్వా జేవత్వం గచ్ఛకంకణ ॥

అథ మిథునవిడియ మంత్రః.

రతోవజేతాం ద్వంద్వ మింద్రేణ దేవతాన్యన్యంకే ॥ ద్వం
ద్వంపైమిథునం తస్మాద్ద్వంద్వో మిథునం ప్రజాయతే ॥ ప్రజాత్యై
వజాయతే ॥ ప్రజయా వశుభి ర్యవవంజేద ॥

అథ ఉపహారమంత్రః.

సుమంగళీ రియం వహూరిమాగ్ం సతుతవశ్యత ॥ సాభాగ్య
మస్మైదత్వాయా ధాన్యమివరేతన ॥ ఇతి వధావ్యః ॥ యువంవస్తా
పీవసావసాభేయువ్రా రచ్చిద్రామంత్రపూహసర్గాః ॥ అవతీరతమస్మ
తామిత్వరే తేనమిత్రావరుణసచేభే ॥ ఇతి వరస్య ॥ హిరణ్యరూప

సహారణ్యసంధ్య గహ్నిపాచ్ఛేదుహారణ్యవర్ణః । హారణ్యయాత్పరి
యోనేనిర్నిమద్య హారణ్యదాదదత్వన్నమసైత్ర ॥

అథ కన్యాయా స్తద్భంధవధీనమంత్రః.

శ్లో॥ అష్టవర్షాభవేత్కన్యాయా పుత్రవత్పాలితామయా । ఇదా
నీం తవదాస్యామి దత్తాంస్నేహేనపాలయ ॥ అష్టవర్షా...మయా ।
ఇదానీం తవపుత్రస్య దత్తాంస్నేహేనపాలయ ॥ అష్టవర్షా...మయా ।
ఇదానీంతవపౌత్రస్య దత్తాంస్నేహేనపాలయ ॥ అష్టవర్షా...మయా ।
ఇదానీంతుతవభాగ్రు దత్తాంస్నేహేనపాలయ ॥ ఇత్యాది తత్తత్సృతి
గ్రహీతృ నామ్నామూహః ।

అథ శేషహోమః.

పూర్వోక్త మేవ । గౌరీ గంధర్వ పూజాంచ కుర్యాత్ । తం
చతుర్థ్యా ముపరరాత్రీ ఉద్దీర్వాత ఇతి ద్వాభ్యాం దండ ముత్థాప్య ।
వ్రతాశ్చ నిదధాతి । ఉద్దీర్వాతో విశ్వానస్తో నమసేదామహేత్వా ।
అన్యమిచ్ఛపృథ్వ్యగ్ం సంజాయాం పత్యాసృజ । ఉద్దీర్వాత్రిః పతి
వతీ హ్యేషావిశ్వావసుం నమసాగ్నిరీతే । అన్యమిచ్ఛపితృవద్దం
వ్యక్తాగ్ంసతేభాగో జనుమాతప్యవిధి ॥ స్వస్థానా దన్యత్ర నిదధాతి ।
పత్యాసహ పాగానాయమ్య ఏవంగుణ ...శుభలిఖా అనయా
నమ్రాధయా వధ్వాసహ ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం వివాహశేషహోమం
కరిష్యే । ఓం భూభృతస్సువరోమ్ । ...చత్వారిశృంగా...చట్రాత
ప్రయోగంకుర్యాత్ । సోమాయస్వాహా । దక్షిణార్ధ...దం నమః
ఏకం-దేవత్రీణి-చత్వారి । ఇత్యాజ్యం గృహీత్వా । అగ్నే పాయ
శ్చిత్రఇతి పృతిమంత్రగ్ం సప్తజ్వాహుతీర్హుత్వా । అగ్నేపాయశ్చిత్రే
త్వం దేవానాం పాయశ్చిత్రసి బ్రాహ్మణస్త్యవ్రాథకామః । ప్రపద్యే
యాఽస్యాంపతిమ్ని తనూః పృజామ్ని పశుమ్ని లక్ష్మీమ్ని వార్తమ్ని

మన్వైతాంకృణోమిస్వాహా ! అగ్నయశ్శదమ్ ! వాయో పాయశ్చితై
 త్వం . కృణోమిస్వాహా ! వాయనశ్శదమ్ ! ఆదిత్యపాయశ్చితై త్వం
 ... కృణోమిస్వాహా ! ఆదిత్యాదేదమ్ ! స్రవాపతేపాయశ్చితై త్వం
 .. కృణోమిస్వాహా ! స్రవాపతయశ్శదమ్ ! ప్రప్రవశ్చిపమూమశ్చ
 కాట శ్చానానశ్చగణాసినః ప్రవిణంచ భగ శ్చాంతరిక్షంచ సిన్ధుశ్చ
 సముద్రశ్చ సరస్వాగ్శ్చ విశ్వప్యచాశ్చ తేయం ద్విష్టాయశ్చ నో
 ద్వేష్టి ! మేషాం జమ్భ దధ్రుస్వాహా ! వసవాదిభ్యో దేవతాభ్య
 శ్శదమ్ ! మధుశ్చ మాధవశ్చ కృకశ్చ మచి శ్చ సభశ్చ సభస్య
 శ్చేషశ్చోర్జశ్చ సహశ్చ సహస్య శ్చ తపశ్చ తప్తస్య శ్చ తే యం
 ద్విష్టాయశ్చ నో ద్వేష్టి తమేషాం జమ్భదధ్రుస్వాహా ! మఝాదిభ్యో
 దేవతాభ్య శ్శదమ్ ! చిత్తంచ చిత్తి శ్చాకూతం చాకూతి శ్చాధీతం
 చాధీతశ్చ విజ్ఞాతంచ విజ్ఞానంచ నామచ కృతుశ్చ దరోశ్చ పూర్ణ
 మాసశ్చ తే యం ద్విష్టాయశ్చ నో ద్వేష్టి తమేషాం జమ్భ దధ్రు
 స్వాహా ! చిత్తాదిభ్యో దేవతాభ్యశ్శదమ్ ! ఇధ్యస.....సారతి !
 రుద్రాయ రంతిచరా యేదమ్ ! అస్యకర్మణః హోమవృత్తిహసిధ్యర్థ
 మృద్ధికామః జయాది హోమం కరిష్యే ! సుగ్రేణాబ్రహ్మదాయ !
 ఓం చిత్తంచస్వాహా.....జయాది బ్రహ్మ విసర్జనాంతే భవత్కృత
 బ్రహ్మత్వదక్షిణాం..... సమమ ! అవరోగాగ్నిం తస్యా శ్శిరసి ఆబ్ర
 శేహత్ భూస్వాహేతి చతుర్భుజినయతి! భూస్వాహో భువస్వాహో
 సువస్వాహోగ్స్వాహా ! అపశ్యంత్యేతి వహూర్వరమీక్షేత || అప
 శ్యంత్యా మనసాచేతానం తపసోజాతం తపసోవిభూతమ్ | ఇహ ప్రహ

మిహరయిగ్ం రరాణః ప్రహయస్వ ప్రజయాపుత్రకామః । అథ ద్వితి
 యావశ్యం త్వేతి వరో వధూగ్ం సమీక్షేత ॥ అపశ్యంత్యా మనసా
 దీభ్యావ్రాగ్న్వాయాం తనూగ్ం ఋత్వియే నాథమానామ్ । ఉప్తమా
 ముచ్చా యుప్తతి ర్భూహుః ప్రజాయ స్వప్రజయా పుత్రికామే ।
 సమంజంత్యత్యాజ్యశేషే హృదయదేశో సంమృజ్య । సమంజంతు
 విశ్వేదేవా నృమాప్తో హృదయా నినా । సం మూతరిత్వా సంధాతా
 సముదేష్టిదిదేప్తునా ॥ ప్రజాపత ఇతి తిసో జపిత్యా ॥ ప్రజాపతే
 తస్యం మే జపస్వ త్వష్టదేశవేభి స్సహస్రామ ఇంద్ర! విశ్వేదేశావై
 రాతిభి స్సగ్ంరరాణః పుగ్ంసాం బహూనాం మూతరస్యామ ॥ ఆసః
 ప్రజాం జనయతు ప్రజాపతి రాజరసాయ సమనశ్వర్త్యమా ॥ అదు
 ర్మంగళిః పతిలోకమావిశ శంసోభవ ద్విపదే శం చతుష్పదే । తాం
 పూషంఛవరమా మేరయస్వ యస్యాంబీజం మనుష్యావసంతి యాస
 డోదూ ఉత్తలివిస్రియాతై యన్యాముశంతః ప్రహరేషు శేఫమ్ ॥ ఆరో
 హోరుమి త్యను వాశేన సమాదేశనం కర్వాత్ ॥ ఆరోహోరుముప
 బరోహన్వభాహుం పరిష్వజస్వజ్ఞాయాగ్ం సుమన్తస్యమానః । తస్యాం
 పుష్యతం మిథునా సయోసీ బహ్విం ప్రజాం జనయంతౌ సరేతసా ॥
 అర్చిమారద్యా యతాప్రంథ త్పురుషం పురుషేణశక్రః । తదేశా
 మిథునా సయోసీ ప్రజయా మృతే నేహ గచ్ఛతమ్ ॥ అహం గర్భ
 మదధా మోషధీ వ్యహం విశ్వేషు భవనే వ్యంతః । అహం ప్రజా
 అజనయం పితృణామహం జనిభ్యో అవరేషు పుత్రాన్ ॥ పుత్రిదేమా

కుమారిశా విశ్వమూయు ర్వ్యముతం కథా హిరణ్యచేశసా వీరిహా
తా) కృత ద్వసూ । ద్వత్వం త్వామృతాయకగంశ మూఢో రోమ
శగం హాఢోదేవేషు కృబుతోమయః । సమావేశసముహారణ స్సు
ముహూర్తోస్తు । అశీర్వాదః । ఇతి శేషహామః ।

అ థ నా క బ లి : .

బంధుభి స్సహ అభ్యంగ ప్నానం కుర్యాత్ । నిత్యేపాసనం
కృత్వా । తతః గృహమధ్యే హస్తద్వయమాత్రం చతురశ్రం గౌర
వర్ణం మృణ్మయేనానులిప్య । పంచవర్ణతంబుల చూడ్త శ్చతురశ్రం
పుష్కరాకారం లిఖత్వా । దక్షిణోత్తరయో ర్లవణతల్యై ర్లజౌ
లిఖత్వా ॥ ఇంద్రాగ్నిం తదుత్తరణో గౌరీంచవ్రజిష్ఠాప్య । పూర్ణ
కలశద్వయం పాగ్భాగే నిధాయ । చతుర్దిక్షు నాకబలి మృణ్మయ
పాత్రాగ్ని నిధాయ । తంతునావేప్య । గంధపుష్పామృతాదిభి రభ్యర్చ్య
త్రయ స్త్రింశద్దీపా నిధాయ । పాగ్భాగే ఆయుధంనిక్షిప్య । సువా
సిన్యా దీపనహిత శాంస్థపాత్రగ్యయం గృహీత్వా । త్రిప్రదక్షిణీ
కృత్య । త్రయస్త్రింశ దన్నకబళా సర్వతోనిధాయ । ఉపహారాది
కం కృత్వా । తంతూ నుద్వాప్య । చతుర్దిక్షు నాకదేవతాభ్యో బలి
ముదక పురస్కరంవిస్పశేత్ । ఓం అగ్నిరేవతా వాతోదేవతా సూర్యో
దేవతా చంద్రమా దేవతా వసవో దేవతా రుద్రా దేవతా ౨౨ది
త్యాదేవతా విశ్వేదేవాదేవతా మరుతోదేవతా బృహస్పతిరేవతేం
వోదేవతా వరుణోదేవతా మూర్ధాసిగాటో ధ్రువాసి ధరునాయం
త్రిసియమత్రీషేత్వోజై త్వక్ష్మైత్వా తేమాయత్వా యంత్రీ
రాటో ధ్రువాసిధరణి ధత్త్రాసి ధరిత్యాయుషేత్వా వర్చస్తేత్వాజనే
త్వా బలాయత్వా । అమృతం దద్యాత్ । శుక్లాంబరధరంవిష్ణుం...

సర్వభోగ్య మహాజనేభ్యోనమః । ఆచమ్య... ఏవంగుణ... శుభశిఖా
 దంపత్యోః ఆయుర్వర్షో యశోబలాభివృద్ధ్యర్థం గౌరీ నీలలోహితపూ
 జాభ్యం కర్మకరిణ్యమాణస్త... కర్మణః పుణ్యాహవాచనం కరిష్యే ।
 అదా నిర్విఘ్నం న పరినమాప్త్యర్థం శ్రీ మహాగణాధిపతి పూజాం
 కరిష్యే । గణాధిపతిపూజాం కర్మణః పుణ్యాహవాచనంచ కుర్యాత్ ।
 ఆచమ్య... ఏవంగుణ... ర్థం గౌరీ నీలలోహితపూజాం కరిష్యే । ధ్యా
 నావాహనాది ఘోషశోపచారపూజాం కుర్యాత్ । నీలలోహితేభవతః
 కృత్యాస్తక్తి ర్యవ్యజ్యతే । ఏధంతే అస్య జ్ఞాతయః సతి ర్భంధేషు
 బధ్యతే । నీలలోహితధారణ..... సుముహూర్తోస్తు । ప్రాణానా
 యమ్య... ఏవంగుణ... పీఠ్యర్థం ఋతుస్నాతాయాం భార్యాయాం
 గర్భాధానంకరిష్యే ఇతి శేచిత్ । విష్ణు ర్యోనిం కల్పయతు త్వష్టా
 రూపాణి పింగంశతు । అసింశతు ప్రజాపతి ర్ధాతాగర్భం దధాతుతే ।
 గర్భంధేహి నినీవాతి గర్భంధేహి సరస్వతి । గర్భంతే అశ్వినౌదైవా
 వాధతాం పుష్కర నృజా । హిరణ్యయా అరణీయ విర్మంధతో
 అశ్వినౌ తం తే గర్భగం హవా మహే దక్షమేమూసి నూతవే ।
 యధేయం పృథివీమహి తిష్ఠంతి గర్భమాదధే । ఏవం త్వం గర్భమా
 ధర్వ దక్షమేమూసి నూతవే । యథాపృథి వ్యగ్నిగర్భా ద్యౌర్యధేం
 దేగిగర్భిణీ । వాయుర్యధా ద్విశాంగర్భ ఏవంగర్భందధామితే । విష్ణో
 శ్రీష్టేన రూపేణా స్యాం నార్యాం గప్తీన్యాం । పుమాగ్ం నం గర్భ
 మాధేహి దక్షమేమూసి నూతవే । నేజమేష పరాపత సపుత్రః పున
 రావత । అస్మైమేపుత్ర కామాయై గర్భమాధేహి యః పుమాః ।
 వ్యన్యయోనిం శత్రుశేతో గృహాణ పుమా న్పుత్రోధీయతాం గర్భే

అంతః తంతూతా దశచూసోగిధిర్గు నజాయతాం వీరతమస్వానామ్ |
 అతేగర్భోయోనిశీతు పుమాన్వాః ఇవేషుధిం | అన్వీనోఽసాయతాం
 పుత్ర)స్తే దశమాస్యః || కరోమి తే ప్రాజాపత్య గూగర్భో యోని
 మేతు తే | అనూనః పూర్వో బాయనా మల్లోణోఽపిశాచధీరః |
 పుమాగ్నే పుత్రో) నారి పు పుమా ననుభాయతాం | తానిభద్రదాణి
 వీణా న్యవృథా జనయంతు నా | యానిభద్రదా)నీణా న్యవృథా
 జనయంతిన్ | తై స్త్వం పుత్రా)న్విందన్వసా ప్రసూ ధేనుకా భవ |
 కామస్సమృద్ధ్యతాంమహ్య మురారిత మేవమే | యం కామం కామ
 యేదేవ రం మే వాయో నిర్ధయ | గర్భాధానముహూర్తా స్సుము
 హూర్తోఽస్తు | తతః ఫలప్రదానానికరిష్యే | బ్రాహ్మణేభ్యో ఫల
 ప్రదానాని దద్యాత్ | సువాసినిభ్యో తూర్పవాయనాని దద్యాత్ |
 తతః ఇంద్రాణిం పార్థయేత్ | ఇంద్రాయ రాజ్ఞ ఇతి హిమవతో
 హస్తీర్యంతుజపే త్రిప్రదక్షిణంకృత్వా | ఇంద్రాయరాజ్ఞే నూక్తరో
 వరుణాయరాజ్ఞేకృష్ణో యనూయరాజ్ఞ ఋశ్య ఋషభాయరాజ్ఞగవయ
 శ్శర్వాలాయరాజ్ఞే కౌరః పుగుమరాజ్ఞాయ మర్కటః క్షీప్రశ్వేనస్త్వ
 వర్తికా నీలంకోః కిమి సోమవ్య రాజ్ఞః కలుంగ సింఘో శ్విగంఘ
 మారో హిమవతో హస్తీ | బంధుభ్యో మిథునేభ్య స్తాంబూలాని
 దద్యాత్ | అథాశీర్వాదః | కంకణవిమోచనం కుర్యాత్ | తతో
 వసంతమాఘవ పూబాం కేచి త్కుర్వంతి | అథ మార్జనమ్ | వస్తంతే
 నర్తునాదేవాః | వసవ స్త్రివృతాస్తుతం | రథంతరేణ తేజసా | హవి

రింద్రేవయోదధుః । గ్రీ) ష్మేణదేవా ఋతునా । రుద్రాః పంచదశే
 స్తుతం । బృహతాయశస్తాబలం । హవిరింద్రేవయోదధుః । వర్షాభిర్
 ఋతునాదిత్యాః । స్తోమేన వదశేస్తుతం । వైరూపేణవిశౌషసా । హవి
 రింద్రేవయోదధుః । శారదేనరుద్రాదేవాః । ఏకవింశతిఋభవస్తుతమ్ ।
 వైరాజేన శ్రియా శ్రియం । హవిరింద్రే వయోదధుః । హేమంతే
 నరుద్రాదేవాః । మరుత స్త్రిణాపేస్తుతం । బలేన శక్వరీస్సహః । హవి
 రింద్రేవయోదధుః ॥ శైశిరేణరుద్రాదేవాః । త్రియస్త్రిన్ శేమృతగ్న్
 స్తుతమ్ । వత్సేసరేవతీతృతీం । హవిరింద్రేవయోదధుః ॥ దేవస్యత్వా
మి ॥ శ్లో॥ దేవింద్రాణి నమస్తుభ్యం దేవేంద్రప్రియభామిని ।
 వివాహంభాగ్యమూహోగ్యం పుత్రప్రసాదాంశ్చ దేహి మే । ఇతినాకబలిః॥

అథ సామాన్యాశీః.

మహాగ్నేవరోఽపి విహవే వ్యస్తు వయం త్వేంధానా సనువం
 పుషేమ । మహ్యం నమంతాం పిడిశి శ్చతసరి స్వయా ఒధ్యత్సేణ
 పృథనా జయేమ । మమ దేవా విహవే సంతు నర్వ ఇంద్రావంతో
 మరుతో విష్ణురగ్నిః । మహాంతరిక్ష మురుగోపమస్తు మహ్యం వాతః
 పథతాంకామేలస్మిత్ । మయి దేవా దగ్ధిహిమాయజంతాం మయ్యాశీ
 రస్తు మయి దేవహూతిః । దై వ్యాహౌతారావనివంత పూర్వైరిష్టా
 స్సామ తనువా సువీరాః । మహ్యం యజంతు మమ యానిహవ్యా
 కూతిస్సత్యా మనసో మే లస్తు । ఏనో మానిగాం కత మచ్చ నాహం
 విశ్వేదేవాసో అధి పూచతామే । దేవీష్టదుర్వి రురుణః కృణోత విశ్వే
 దేవా స ఇహవీరయధ్వమ్ । మాహస్మహిప్రజయా మాతినూభి ర్మా
 రథామ ద్విషతేనామరాజః । అగ్నిర్మిన్ముం ప్రతినుషస్సురస్తా దదభ్యో

గోపాః పరిపాహిసన్త్యం । త్రియంచోయంతు నిగుతఃపునస్తే మైపాం
 చిత్తం ప్రబుధాచినేతత్ । ధాతా ధాత్వీకాం భవవస్య యస్పత్తిర్దేవ
 గ్గంసదితార మభిమాతిపాహమ్ । ఇమంయజ్ఞమశ్వినోభా బృహస్పతి
 ర్దేవాః పాంతు యజమానం న్యథాత్ । ఉరువృచానో మహిష శ్శర్మ
 యగ్గంసదస్మిన్ హవే పురుహూతఃపురుక్షు । సహవ్రజాయై హర్యత్వ
 మృడయేంద్రమానో వీరిహో మాపరాదాః । యేన స్సవత్సా అపతే
 భవం త్వంద్రాగ్నిభ్యా మవబాధా మహేతా । వసత్రా రుద్రా
 ఆదిత్యా ఉపరిస్పృశం మోగ్రంచేత్తారమధిరాజమగ్రా । అర్వాంచ
 మింద్రముముతో హవామహే యోగోద్భవజడత్వజన్యః । ఇమంనో
 యజ్ఞంవిహవే జుషస్వాస్యకుమోర్హి రిమోమేనిమంత్యా । ఆశుశ్శిశానో
 వృషభో నయుద్యో ఘనాఘుః త్విధణ శ్చర్షణహమ్ । సంక్రందనో
 నిమిష వకవీరశ్శతగ్గంసేనా అజయత్సాకమండ్రః । సంక్రందనేనానిమి
 షేణజిష్ఠనా యుత్కారేణ దుశ్చ్యవ సేనభృష్టానా । తనింద్రేణజయత
 తత్సహధ్యం యుధోనరఇషుహస్తేనవృష్టా । సఇషుహస్తే స్సనిషంగిభి
 ర్వశీస్సగ్గస్త్రై నయుధఇంచోగజేన । సగ్గంస్సృష్టజితోమహాబాహుశ
 ధ్యూర్ధ్వ ధన్వా ప్రతిహితాభి రస్తా । బృహస్పతే పరిషీయా రథేన
 రత్నోహమిత్రాగ్ం అపబాధమానః । ప్రథంజాత్సేనాః ప్రమృణో
 యుధాజయ నిస్సాకమేధ్యవితా రథానామ్ । గోత్రభిదం గోవిదం
 విజ్రాహుం జయంతిమజ్జ ప్రమృణంతిమోజసా । ఇమగ్ంసహతా
 అనువీరయధ్యమింద్రగ్ం సఖాయోఽనుసగ్ంరథధ్వమ్ । బలవిజ్ఞాయ
 న్ధవిరః ప్రవీరస్సహస్వా వాజీసహమానఉగ్రః । అభివీరో అభినత్వా
 సహోవాతైత్ర మింద్ర రథమాతిష్ఠ గోరితే । అభిగోత్రాణి సహసా
 గాహమానో దాయోవీరశ్శతమన్యురిండ్రః । దుశ్చ్యవసః పృతనాపాద
 యుధోస్తాకగ్ం సేనాఅవతుప్రియుత్స । ఇంద్రాసాంనేతా బృహ
 న్దురి ర్దక్షిణాయజ్ఞః పురవతుసోమః । జేవసేనానా మభిధంజతీనాం
 జయంతినాం మరుతోయం త్వగే । ఇంద్రస్య వృష్టో వరుణస్యరాజ్ఞ
 ఆదిత్యానాం మరుతాగ్ శర్దూగమ్ । మహామనసాం భువనచ్యవా

నాం ఘోషోదేహనాం జయతాముదస్థాత్ । అస్మాకమింద్రీ స్సక్తు
 తేషుధ్వజే వ్యస్మాకంయా ఇవనస్తాజయంతు । అస్మాకంవీరా ఉత్తరే
 భవం త్వస్మానుదేవా అవతాహవేషుః । ఉద్ధర్ణ యమఘవ న్నాయుధా
 న్యుత్సత్త్వనాం మామకానాంమహాగ్రింసి । ఉగ్వృత్రహావాజినాం
 వాజినాన్యుద్రధానాం జయతామేతుఘోషః । ఉపప్రేరజయతానర
 ధ్ధిరావస్సంతుబాహవః । ఇంద్రోవశ్వర్మయచ్చ త్వనాధృష్యాయథా
 సథ । అవన్మష్టా వరావత శరవ్యే బ్రహ్మసగ్ంతిత । గచ్ఛామిత్రా
 స్ప్రివిశ మైహం కంచనోచ్ఛిషః । మర్మాణి తే వర్మభి శ్చాదయామి
 సోమస్త్యా రాజా మృతే నాభివస్తామ్ । ఉరో ర్వరీయో వరివస్తే అస్తు
 జయంతంత్యా మనుమగంతుదేవాః । యత్రీబాణాస్సంపతంతి కుమా
 రా విశిఖా ఇవ । ఇంద్రోనస్తత్రీ పృత్రహా విశ్వాహా శర్మయచ్చకు ॥

ఇతి సామాన్యశ్లోః.

అథ దిక్షా ల కా శీర్ష న స మ్ .

ప్రాక్షిప్త్యాదితి పూర్వదిగ్భాగే ఇంద్రోదేవతా ఇంద్రప్ర
 సాదా ద్వాబ్యాభివర్ధనమున్నతే । తేన ప్రాచీందిశంజయతి తంవక్షిణా
 వరివహంతి । దక్షిణదిగ్భాగే యమోదేవతా యమప్రసాదా దాయు
 ష్యాభివర్ధన మున్నతే । తేన దక్షిణదిశం జయతి, తం వ్రత్యంచ
 మావతకాయంతి, పశ్చిమీ దిగ్భాగే వరుణోదేవతా, వరుణప్ర
 సాదా త్సుత్రీ పౌత్రాభివర్ధనమున్నతే । తేన పశ్చిమీందిశం జయతి,
 తముదీచీతిష్ఠం త్యుపావహంతి । ఉదీచీ దిగ్భాగే కుబేరోదేవతా,
 కుబేరప్రసాదా దనధానాభివర్ధన మున్నతే । తేనోదీచీందిశంజయతి ।

